

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΡΩΣΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ
ΕΤΟΥΣ 2015

Οκτώβριος 2016

Πίνακας περιεχομένων

ΡΩΣΙΑ – ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ	4
A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΡΩΣΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2015	6
B. ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ	9
I. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ (ΑΕΠ)	9
II. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ	11
III. ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	14
IV. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ	15
V. ΕΠΙΤΟΚΙΟ	22
VI. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ	23
VII. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΕΟΣ	25
VIII. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ – ΤΑΜΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ – ΔΙΕΘΝΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ	26
IX. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ	28
X. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ	31
Γ. Ο ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ	33
I. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	33
1. Αγροκτηνοτροφικός Τομέας	33
2. Ενεργειακά Προϊόντα	36
3. Λοιπές Πρώτες Ύλες	37
II. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ – ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	39
III. ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	40
1. Λιανικό Εμπόριο	40
2. Κατασκευές	46
3. Μεταφορές	47
4. Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών	49
5. Τουρισμός	49
6. Χρηματοπιστωτικός Τομέας	51

Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	55
I. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ	55
II. ΘΕΣΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ	64
III. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ	65
Ε. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΡΩΣΙΑΣ ΤΟ 2015	70
I. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	70
II. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ	79
α) Ρωσικές Επενδύσεις στην Ελλάδα	79
β) Ελληνικές Επενδύσεις στην Ρωσία	81
ΣΤ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ	83
Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ	85
Η. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	89
I. Ρωσική απαγόρευση εισαγωγών αγροτικών προϊόντων από χώρες της ΕΕ, ΗΠΑ, Αυστραλία, Καναδά, Νορβηγία, Ισλανδία, Αλβανία, Ουκρανία, Μαυροβούνιο και Λιχτενστάιν	89
II. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΡΩΣΙΑΣ	93

ΡΩΣΙΑ – ΒΑΣΙΚΟΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Έκταση	17.075.400 τ.χλμ.	
Πληθυσμός	146,5 εκ.	
Ενεργός πληθυσμός	68,5 εκ.	
	2015	2014
Α.Ε.Π. (ονομαστική αξία)	80,8 τρισ. ρούβλια ≈ 1,3 τρισ. \$ ΗΠΑ	77,9 τρισ. ρούβλια ≈ 2 τρισ. \$ ΗΠΑ
Α.Ε.Π. (κατά κεφαλή)	551.919 ρούβλια	533.539 ρούβλια
Μεταβολή Α.Ε.Π.	-3,7%	0,6%
Πληθωρισμός	12,9%	11,4%
Συναλλαγματική Ισοτιμία	1€ = 67,4 ρούβλια	1€ = 50,5 ρούβλια
	1\$ ΗΠΑ = 60,6 ρούβλια	1\$ ΗΠΑ = 38 ρούβλια
Ανεργία	5,6%	5,5%
Μέσος ονομαστικός μισθός	33.981 ρούβλια	32.495 ρούβλια
Μέση ονομαστική σύνταξη	11.986 ρούβλια	10.786 ρούβλια
Εξωτερικό Χρέος	515,8 δισ. \$ ΗΠΑ	599 δισ. \$ ΗΠΑ
Χρέος ευρύτερου δημοσίου τομέα	41,6 δισ. \$ ΗΠΑ	52,2 δισ. \$ ΗΠΑ
Εξωτερικό Χρέος Κεντρικής Κυβέρνησης	30,5 δισ. \$ ΗΠΑ	41,6 δισ. \$ ΗΠΑ
Χρέος Ιδιωτικού Τομέα	474,3 δισ. \$ ΗΠΑ	547,7 δισ. \$ ΗΠΑ
Αποθεματικό Ταμείο	49,95 δισ. \$ ΗΠΑ	87,9 δισ. \$ ΗΠΑ
Ταμείο Εθνικού Πλούτου	71,7 δισ. \$ ΗΠΑ	78 δισ. \$ ΗΠΑ
Διεθνή συναλλαγματικά αποθέματα	368,4 δισ. \$ ΗΠΑ	385,4 δισ. \$ ΗΠΑ
Μέσο βασικό επιτόκιο αναχρηματοδότησης των τραπεζών	11%	
ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ		
	2015	2014
Έσοδα	26,9 τρισ. ρούβλια (33,3% ΑΕΠ)	26,8 τρισ. ρούβλια (34,3% ΑΕΠ)
Δαπάνες	29,7 τρισ. ρούβλια (36,8% ΑΕΠ)	27,6 τρισ. ρούβλια (38,7% ΑΕΠ)
Έλλειμμα	2,8 τρισ. ρούβλια (3,5% ΑΕΠ)	845 εκ. ρούβλια (1,2% ΑΕΠ)
ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ		
	2015	2014
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών	69,6 δισ. \$ ΗΠΑ	58,3 δισ. \$ ΗΠΑ
Ισοζύγιο εμπορίου αγαθών	148,5 δισ. \$ ΗΠΑ	189,7 δισ. \$ ΗΠΑ
Εξαγωγές αγαθών	341,5 δισ. \$ ΗΠΑ	497,8 δισ. \$ ΗΠΑ
Αργό πετρέλαιο	89,6 δισ. \$ ΗΠΑ	153,9 δισ. \$ ΗΠΑ
Προϊόντα πετρελαίου	67,4 δισ. \$ ΗΠΑ	115,9 δισ. \$ ΗΠΑ
Φυσικό αέριο	41,8 δισ. \$ ΗΠΑ	55,2 δισ. \$ ΗΠΑ
Εισαγωγές αγαθών	192,9 δισ. \$ ΗΠΑ	308,0 δισ. \$ ΗΠΑ
Ισοζύγιο εμπορίου αγαθών πλην ενεργειακών προϊόντων	-50,2 δισ. \$ ΗΠΑ	-135,2 δισ. \$ ΗΠΑ
Όγκος Εξωτερικού Εμπορίου	534,4 δισ. \$ ΗΠΑ	805,8 δισ. \$ ΗΠΑ

Κυριότεροι Εμπορικοί Εταίροι (όγκος διμερούς εμπορίου): Κίνα 12,1%, Γερμανία 8,7%, Ολλανδία με 8,4%, η Ιταλία 5,8%, Λευκορωσία 4,5%, Τουρκία 4,4%, Ιαπωνία 4,1%, ΗΠΑ 4%.		
Κυριότερα εξαγωγικά προϊόντα: Καύσιμα και ενεργειακά προϊόντα (πετρέλαιο και φυσικό αέριο), μέταλλα και τεχνουργήματά τους, χημικά προϊόντα και καουτσούκ, μηχανήματα, εξοπλισμός και οχήματα.		
Κυριότερα εισαγωγικά προϊόντα: Προϊόντα μέσης έως υψηλής μεταποίησης, (μηχανές/συσκευές αυτοκίνητα και άλλες συσκευές), χημικά προϊόντα (φαρμακευτικά προϊόντα), τρόφιμα και γεωργικές πρώτες ύλες.		
Ισοζύγιο εμπορίου υπηρεσιών	-36,6 δισ. \$ ΗΠΑ	-55,3 δισ. \$ ΗΠΑ
Εξαγωγές υπηρεσιών	51,8 δισ. \$ ΗΠΑ	65,7 δισ. \$ ΗΠΑ
Εισαγωγές υπηρεσιών	88,4 δισ. \$ ΗΠΑ	121 δισ. \$ ΗΠΑ
Συνολική δαπάνη για τουριστικές υπηρεσίες	35 δισ. \$ ΗΠΑ	50,3 δισ. \$ ΗΠΑ
Κυριότερες χώρες- προορισμοί ρώσων τουριστών: Αμπχαζία* 11,1%, Τουρκία 10,1%, Καζακστάν 9,1%, Φινλανδία 8,9%, Αίγυπτος 6,5%, Ουκρανία 4,8%,Εσθονία 4,3%, Πολωνία 3,8%, Κίνα 3,7%.....Ελλάδα 1,8%		
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ ΑΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ		
	2015	2014
Εισροές ξένων επενδύσεων στη Ρωσία	4,8 δισ. \$ ΗΠΑ	22 δισ. \$ ΗΠΑ
Εκροές ξένων επενδύσεων από τη Ρωσία	21,6 δισ. \$ ΗΠΑ	57,1 δισ. \$ ΗΠΑ
Συσσωρευμένες ξένες άμεσες επενδύσεις στην Ρωσία: 342,9 δισ. \$ ΗΠΑ		
Συσσωρευμένες ρωσικές ξένες άμεσες επενδύσεις στο εξωτερικό: 336,3 δισ. \$ ΗΠΑ		
Σημαντικότερες χώρες προέλευσης επενδύσεων στην Ρωσία: Κύπρος 27,6%, Λουξεμβούργο 12%, Ολλανδία 11,8%, Ιρλανδία 9,3%, Μπαχάμες 6,3%, Βρετανικοί Παρθένοι νήσοι 4,5%, Βερμούδες 4,1%, Γερμανία 4%		
Σημαντικότερες χώρες προορισμού ρωσικών επενδύσεων: Κύπρος 27,4%, Ολλανδία 13%, Βρετανικοί Παρθένοι νήσοι 12%, Αυστρία 6,5%, Ελβετία 5%, Λουξεμβούργο 4,5%, Γερμανία 3,3%.		
ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΕΛΛΑΔΑΣ-ΡΩΣΙΑΣ		
	2015	2014
Όγκος διμερούς εμπορίου αγαθών	3,65 δισ. ευρώ	5,19 δισ. ευρώ
Εξαγωγές αγαθών	213,4 εκ. ευρώ	356,8 εκ. ευρώ
Εισαγωγές αγαθών	3,44 δισ. ευρώ	4,83 δισ. ευρώ
Εμπορικό Ισοζύγιο	-3,2 δισ. ευρώ	-4,5 δισ. ευρώ
Κυριότερα εξαγωγικά προϊόντα της Ελλάδας	Γουνοδέρματα, Λάδια και παρασκευάσματα, από πετρέλαιο ή από ασφαλούχα ορυκτά, Ακατέργαστα καπνά, Φύλλα και ταινίες, από αργίλιο, Επιβατικά πλοία, κρουαζιερόπλοια	
Κυριότερα εισαγωγικά προϊόντα της Ελλάδας	Πρώτες ύλες (Φυσικό αέριο, πετρέλαιο, κλπ)	
Επισκέψεις Ρώσων τουριστών στην Ελλάδα	512.789	1.250.174

A. ΕΙΣΑΓΩΓΗ – ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΗΝ ΡΩΣΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΟ 2015

Μετά από δύο συναπτά έτη ισχνής οικονομικής ανάπτυξης, η οικονομία της Ρωσίας κατά το 2015 εισήλθε σε ύφεση. Κύριοι παράγοντες πίσω από τη δυσμενή αυτή εικόνα είναι η συνεχιζόμενη πτώση των τιμών του πετρελαίου, καθώς και οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν εις βάρος της Ρωσίας από την Ε.Ε. και τις ΗΠΑ, λόγω της στάσης της στην κρίση της Ουκρανίας.

Σύμφωνα με στοιχεία της Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας, το 2015 η ρωσική οικονομία συρρικνώθηκε κατά 3,7%. Το ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές ανήλθε σε 80,8 τρισ. ρούβλια (το 2014 το ΑΕΠ είχε διαμορφωθεί σε 77,9 τρισ. ρούβλια).

Εξετάζοντας τις επιδόσεις των επιμέρους τομέων της οικονομίας, διαπιστώνεται ότι μείωση σημειώθηκε στην πλειοψηφία αυτών. Συγκεκριμένα, η βιομηχανική παραγωγή της χώρας μειώθηκε κατά 3,4%, η μεταποίηση κατά 5,1%, οι κατασκευές κατά 7,4% και το λιανικό εμπόριο κατά 10%. Αντίθετα, αύξηση σημείωσε η αγροτική παραγωγή κατά 3,1%, ο εξορυκτικός τομέας κατά 1,1%. Σημαντικές μειώσεις καταγράφονται στις επενδύσεις παγίου κεφαλαίου της τάξης του 8,4%.

Ο πληθωρισμός συνέχισε την ανοδική του πορεία, η οποία είχε ξεκινήσει από το 2014, λόγω των σημαντικών πιέσεων που ασκήθηκαν στην ισοτιμία του ρωσικού νομίσματος, και διαμορφώθηκε στο 12,9%, ενώ η ανεργία αυξήθηκε οριακά και ανήλθε σε 5,6 %.

Όσον αφορά στον μέσο μηνιαίο μισθό, σύμφωνα με στοιχεία της Ρωσικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το 2015 ο ονομαστικός μισθός διαμορφώθηκε σε 33.981 ρούβλια, καταγράφοντας αύξηση κατά 4,6% σε σχέση με το 2014 (32.495 ρούβλια). Ο πραγματικός μισθός ωστόσο μειώθηκε δραματικά κατά 9%, και το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα συρρικνώθηκε κατά 4%.

Βασικό παράγοντα της δυσμενούς οικονομικής κατάστασης στην οποία έχει περιέλθει η ρωσική οικονομία αποτελεί η συνεχιζόμενη πτώση της τιμής του πετρελαίου. Συγκεκριμένα, η μέση ετήσια τιμή ανά βαρέλι Ural ανήλθε το 2015 σε 51,23\$ έναντι 97,6 \$/βαρέλι το 2014, που αντιστοιχεί σε μείωση της τάξης του 47,5%. Αντίστοιχα, η μέση τιμή του φυσικού αερίου στα γερμανικά σύνορα, σύμφωνα με στοιχεία του ΔΝΤ, ανήλθε σε 5,8 \$/MMBTU το 2015, μειωμένη κατά 45% σε σχέση με το 2014 (10,5 \$/MMBTU).

Η μείωση της τιμής του πετρελαίου άσκησε σημαντικές πιέσεις στο ρωσικό νόμισμα. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Ρωσίας, η μέση ετήσια συναλλαγματική ισοτιμία του ρουβλίου με το αμερικανικό δολάριο το 2015 ανήλθε στα 60,6 ρούβλια/\$ΗΠΑ (2014: 38 ρούβλια/\$ΗΠΑ) και με το ευρώ στα 67,4 ρούβλια/ευρώ (2014: 50,5 ρούβλια/ευρώ), έχοντας χάσει το 37,4% και το 25,2% της αξίας του αντίστοιχα σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2014. Η διολίσθηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ρουβλίου, εκτός από την πτώση της τιμής του πετρελαίου, οφείλεται επίσης στη στασιμότητα της ρωσικής οικονομίας και στις συνέπειες των δυτικών κυρώσεων κατά της Ρωσίας. Ταυτόχρονα, η εγκατάλειψη της πρακτικής των απεριόριστων παρεμβάσεων στην αγορά συναλλάγματος για τη στήριξη του νομίσματος από την Κεντρική Τράπεζα και η εφαρμογή εντός του 2015 της ελεύθερης διαπραγμάτευσης του ρουβλίου, συνέβαλε στην περαιτέρω υποτίμηση του ρωσικού νομίσματος.

Μία αναμφισβήτητη θετική εξέλιξη που σημειώθηκε κατά το 2015 ήταν η επαναφορά του λογαριασμού κεφαλαίου του ισοζυγίου πληρωμών της Ρωσίας σε τροχιά σταθεροποίησης, καθώς κατά το τρίτο τρίμηνο του έτους (Ιούλιος-Σεπτέμβριος) καταγράφηκε καθαρή εισροή κεφαλαίων, ύψους 3,4 δισ. δολαρίων ΗΠΑ. Η εισροή αυτή διέκοψε μία περίοδο συνεχούς φυγής

κεφαλαίων, καθώς αποτέλεσε την πρώτη τριμηνιαία καθαρή εισροή σε διάστημα πέντε ετών (η τελευταία εισροή κεφαλαίου στη Ρωσία, ύψους 4,1 δισ. δολαρίων ΗΠΑ, είχε καταγραφεί κατά το δεύτερο τρίμηνο του 2010). Έτσι, συνολικά για το 2015 καταγράφηκαν εκροές κεφαλαίων ύψους 56,9 δισ. δολαρίων ΗΠΑ, μειωμένες κατά 63% σε σχέση με το 2014, οπότε την χώρα είχαν εγκαταλείψει κεφάλαια ύψους 153 δισ. δολαρίων ΗΠΑ.

Όσον αφορά στα διεθνή αποθέματα της χώρας, η Ρωσία την 31.12.2015 διέθετε διεθνή συναλλαγματικά αποθέματα ύψους 368,4 δισ. δολαρίων ΗΠΑ, μειωμένα κατά 17 δισ. δολ. ΗΠΑ (31.12.2014: 385,4 δισ. \$ΗΠΑ). Επιπλέον, σύμφωνα με στοιχεία του ρωσικού Υπουργείου Οικονομικών, τα συνολικά αποθέματα του Αποθεματικού Ταμείου (Reserve Fund) ανέρχονταν την 1.1.2016 σε περίπου 49,95 δισ. δολάρια ΗΠΑ ή 3,6 τρισ. ρούβλια, σαφώς μειωμένα από την ίδια περίοδο το περασμένο έτος, οπότε ανέρχονταν σε 87,9 δισ. δολ. ΗΠΑ (4,9 τρισ. ρούβλια), ενώ τα αποθέματα του Εθνικού Ταμείου Πλούτου (National Wealth Fund) την 1.1.2016 ανέρχονταν σε 71,72 δισ. δολάρια ΗΠΑ ή 5,2 τρισ. ρούβλια, ελαφρώς μειωμένα σε σχέση με την 1.1.2015 που ήταν στα 78 δισ. δολ. ΗΠΑ (4,4 τρισ. ρούβλια).

Το έλλειμμα του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού, σύμφωνα με στοιχεία του ρωσικού Υπουργείου Οικονομικών, ανήλθε σε 1,96 τρισ. ρούβλια (περίπου 25 δισ. δολάρια ΗΠΑ), δηλαδή 2,4% του Α.Ε.Π., έναντι 334,7 δισ. ρούβλια το 2014 (0,5% ΑΕΠ). Τα έσοδα του προϋπολογισμού υπολογίζονται σε 13,6 τρισ. ρούβλια, αυξημένα κατά 3% σε σχέση με το σχέδιο του προϋπολογισμού, και οι δαπάνες σε 15,6 τρισ. ρούβλια, 1,2% μεγαλύτερα από το εγκεκριμένο ποσό.

Όσον αφορά στο εξωτερικό χρέος (δημόσιο και ιδιωτικό), σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας, το 2015 ανήλθε σε 515,9 δισ. δολάρια ΗΠΑ, καταγράφοντας μείωση της τάξης του 14% (2014: 599,9 δισ. δολάρια ΗΠΑ). Το χρέος της γενικής κυβέρνησης μειώθηκε κατά 31%, από 41,6 δισ. δολάρια (Δεκέμβριος 2014) σε 30,5 δισ. δολάρια (Δεκέμβριος 2015).

Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζας, το 2015 το εξωτερικό εμπόριο της Ρωσίας ανήλθε σε 534,4 δισ. δολάρια ΗΠΑ, καταγράφοντας μείωση της τάξης του 34% σε σχέση με το 2014 (805,8 δισ. δολ. ΗΠΑ). Οι εξαγωγές αγαθών μειώθηκαν κατά 32% σε σχέση με το 2014 και ανήλθαν σε 341,5 δισ. δολάρια ΗΠΑ, και οι εισαγωγές κατέγραψαν μείωση 37% και ανήλθαν σε 192,9 δισ. δολάρια ΗΠΑ. Το εμπορικό ισοζύγιο, αν και μειώθηκε κατά 41,2 δισ. δολάρια ΗΠΑ, παρέμεινε πλεονασματικό και ανήλθε σε 148,5 δισ. δολάρια ΗΠΑ.

Στον τομέα των υπηρεσιών, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Κεντρικής Τράπεζας, το εμπορικό ισοζύγιο της Ρωσίας βελτιώθηκε σημαντικά, αν και παρέμεινε ελλειμματικό κατά 36,6 δισ. δολάρια ΗΠΑ. Οι εξαγωγές υπηρεσιών της Ρωσίας ανήλθαν σε 51,8 δισ. δολάρια ΗΠΑ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 21%, οι εισαγωγές υπηρεσιών μειώθηκαν επίσης κατά 27% και ανήλθαν σε 88,4 δισ. δολάρια ΗΠΑ. Συνολικά, το εμπόριο υπηρεσιών της Ρωσικής Ομοσπονδίας για το 2015 ανήλθε σε 140,2,5 δισ. δολάρια ΗΠΑ, καταγράφοντας μείωση κατά 25% σε σχέση με το 2014.

Συνολικά, το 2015 χαρακτηρίστηκε από την αρνητική πορεία της ανάπτυξης της ρωσικής οικονομίας. Η αρνητική δυναμική και υψηλή μεταβλητότητα των διεθνών οικονομικών συνθηκών, η αύξηση της αβεβαιότητας και η επιδείνωση του επιχειρηματικού κλίματος, σε συνδυασμό με τις αυστηρότερες νομισματικές συνθήκες, οδήγησαν σε μείωση τόσο της κατανάλωσης όσο και των επενδύσεων. Οι εξελίξεις του Δεκεμβρίου του 2014 αποδείχθηκαν πολύ πιο αρνητικές από ό, τι είχε αρχικά εκτιμηθεί από την Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας. Η σχεδόν διπλάσια πτώση των

τιμών του πετρελαίου κάτω από 50 \$/βαρέλι, καθώς και η ανάγκη για την αποπληρωμή σημαντικών ποσών εξωτερικού χρέους εν μέσω οικονομικών κυρώσεων, οδήγησε σε υποτίμηση του ρουβλίου, σε αυξημένη μεταβλητότητά του και σε αύξηση του πληθωρισμού σε διψήφια επίπεδα.

Προκειμένου να αντιμετωπίσει τις ακραίες αυτές εξελίξεις και τους πληθωριστικούς κινδύνους, η Τράπεζα της Ρωσίας αύξησε το βασικό της επιτόκιο στο 17% το Δεκέμβριο του 2014 και έλαβε μέτρα για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Αυτό επέτρεψε τη σταθεροποίηση των προσδοκιών, τη μείωση των πληθωριστικών κινδύνων και την ομαλοποίηση της κατάστασης στον τραπεζικό τομέα και τη χρηματοπιστωτική αγορά. Ως εκ τούτου, από τον Ιανουάριο του 2015, η Τράπεζα της Ρωσίας προέβη σε συνεχείς μειώσεις του βασικού επιτοκίου το οποίο διαμορφώθηκε στο 11% από τον Αύγουστο του 2015, και διατηρήθηκε σε αυτό το επίπεδο έως το τέλος του έτους.

Συμπερασματικά, η επιδείνωση των εξωτερικών συνθηκών που προκύπτει από την πτώση των τιμών του πετρελαίου και των περιορισμών στην πρόσβαση των ρωσικών εταιρειών στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές, επηρέασε αρνητικά τις παραγωγικές δυνατότητες της ρωσικής οικονομίας. Επί του παρόντος, η αβεβαιότητα σχετικά με τις περαιτέρω εξελίξεις στη ρωσική οικονομία και τις χρηματοπιστωτικές αγορές για τα επόμενα χρόνια εξακολουθεί να υφίσταται. Πηγή αυτής της αβεβαιότητας είναι κυρίως εξωτερικοί παράγοντες που σχετίζονται με τις μεταβολές στη διάρθρωση της αγοράς πετρελαίου και τις αβέβαιες προοπτικές για την οικονομική ανάπτυξη στην Κίνα. Επιπλέον, οι οικονομικές εξελίξεις στη Ρωσία θα εξαρτηθούν από την ικανότητα της εθνικής οικονομίας να προσαρμοστεί σε πιθανές εξωτερικές κρίσεις (shocks).

Σύμφωνα με προβλέψεις της Κεντρικής Τράπεζας της Ρωσίας, η ρωσική οικονομία αναμένεται να σταθεροποιηθεί εντός του 2016 και να ανακάμψει το 2017 με χαμηλό θετικό ρυθμό ανάπτυξης (μικρότερο του 1%) για να επιστρέψει στο επίπεδο του 1,5-2% κατά το 2018 και 2019.

Το ρωσικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, από την άλλη πλευρά, προβλέπει μηδενική ανάπτυξη για 2016 και αναμένει ότι η αύξηση του ΑΕΠ θα κυμανθεί στο επίπεδο του 1,9-2,2% ετησίως κατά τα επόμενα τρία έτη.

Β. ΑΝΑΛΥΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

Ι. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟ ΕΓΧΩΡΙΟ ΠΡΟΪΟΝ (ΑΕΠ)

Το ρωσικό ΑΕΠ παρουσίασε κατά το 2015 αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης της τάξης του -3,7%. Επισημαίνεται ότι το ρωσικό ΑΕΠ είχε ακολουθήσει μια άκρως θετική πορεία μετά την οικονομική κρίση του 1998, καταγράφοντας αυξήσεις έως και 8% η οποία συνεχίστηκε, με την εξαίρεση του έτους 2009, σε ικανοποιητικούς βαθμούς έως και το 2012, Ωστόσο, από το 2013 και έπειτα οι ρυθμοί αύξησης είναι πτωτικοί και κατά το 2015 καταγράφεται πλέον αρνητικός ρυθμός ανάπτυξης της τάξης του -3,7%. Σύμφωνα με στοιχεία της Ρωσικής Στατιστικής Υπηρεσίας το 2015 το ΑΕΠ της χώρας σε τρέχουσες τιμές έφτασε συνολικά τα 80,8 τρισ. ρούβλια (≈ 1,3 τρισ. \$ ΗΠΑ) έναντι 77,9 τρισ. ρούβλια το 2014.

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Όπως προαναφέρθηκε, ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ παρουσίασε αρνητική πορεία κατά το 2015, με **ύφεση της τάξεως του 3,7%** (έναντι ανάπτυξης 0,7% κατά το 2014).

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ διαμορφώθηκε σε 551.919 ρούβλια (αύξηση 3% έναντι του 2014).

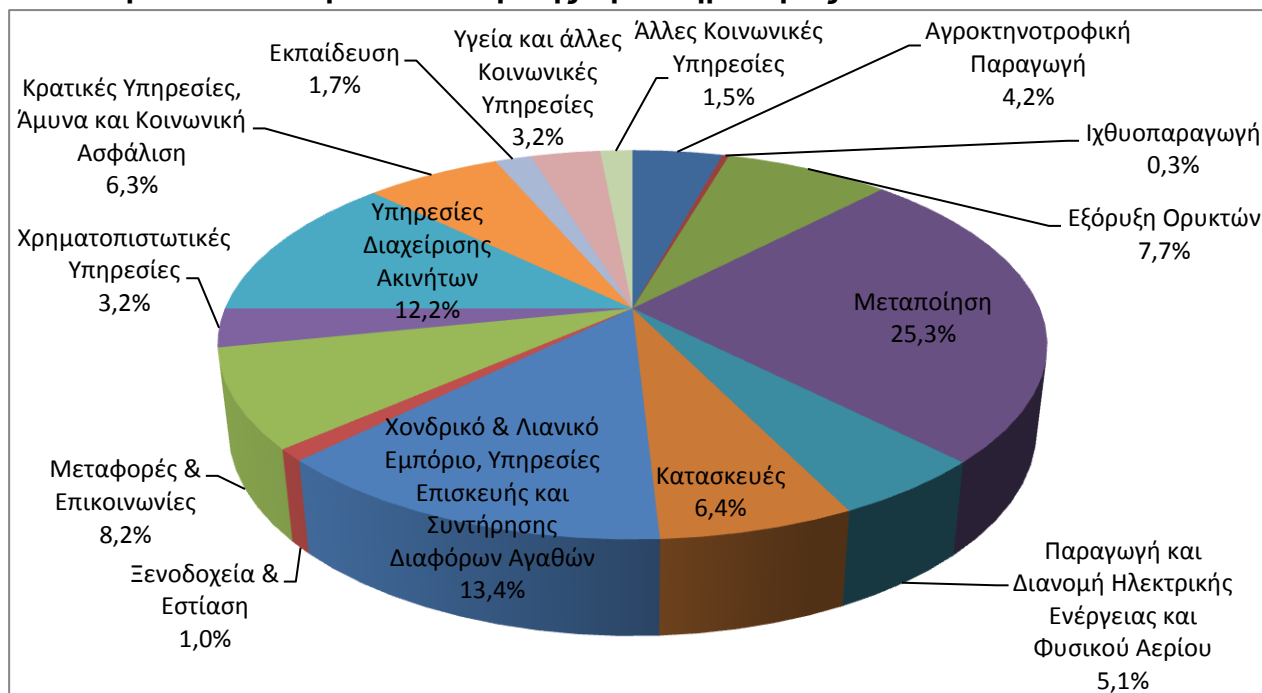
Οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη συνεισφορά στη διαμόρφωση του ΑΕΠ είναι η μεταποίηση το χονδρικό και λιανικό εμπόριο, οι υπηρεσίες διαχείρισης ακινήτων, οι μεταφορές & επικοινωνίες και η εξόρυξη ορυκτών.

Κατανομή ΑΕΠ ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας 2011-2015 (τρέχ.τιμές, δισ.ρούβλια)

	2011	2012	2013	2014	2015	Μερίδιο 2015
ΑΕΠ (σε τρέχουσες τιμές)	59.698,1	66.926,9	71.016,7	77.945,1	80.804,3	100,0%
Προστιθέμενη αξία επιμέρους τομέων (εκτός φόρων)	51.499,7	57.759,2	61.752,3	67.652,9	72.364,7	89,6%
εκ των οποίων:						
Αγροκτηνοτροφική Παραγωγή	1.944,0	2.014,8	2.248,9	2.706,9	3.158,2	3,9%
Ιχθυοπαραγωγή	96,5	104,5	112,6	138,5	192,3	0,2%
Εξόρυξη Ορυκτών	4.917,9	5.581,0	5.791,6	6.161,5	7.066,1	8,7%
Μεταποίηση	6.830,4	7.693,4	8.281,9	9.209,0	10.244,6	12,7%
Παραγωγή και Διανομή Ηλεκτρικής Ενέργειας και Φυσικού Αερίου	1.733,6	1.777,8	1.921,5	1.951,1	2.019,4	2,5%
Κατασκευές	3.941,7	4.280,3	4.301,0	4.396,4	4.264,2	5,3%
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο, Υπηρεσίες Επισκευής και Συντήρησης Διαφόρων Αγαθών	9.077,7	9.891,5	10.097,1	10.887,4	11.430,0	14,1%
Ξενοδοχεία & Εστίαση	467,3	530,0	574,1	617,8	652,6	0,8%
Μεταφορές & Επικοινωνίες	4.027,6	4.598,9	4.949,2	5.025,2	5.304,8	6,6%
Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες	1.943,0	2.408,4	2.843,2	3.307,1	3.088,4	3,8%
Υπηρεσίες Διαχείρισης Ακινήτων	8.887,2	10.019,2	10.552,3	11.440,0	12.555,7	15,5%
Κρατικές Υπηρεσίες, Άμυνα και Κοινωνική Ασφάλιση	3.328,8	4.080,2	4.603,8	5.776,0	5.869,6	7,3%
Εκπαίδευση	1.383,0	1.531,5	1.734,0	1.860,9	1.878,1	2,3%
Υγεία και άλλες Κοινωνικές Υπηρεσίες	1.761,2	1.957,3	2.302,1	2.640,4	2.962,7	3,7%
Άλλες Κοινωνικές Υπηρεσίες	821,2	914,3	1.033,0	1.098,6	1.181,1	1,5%
Οικονομική δραστηριότητα νοικοκυριών	338,6	375,8	406,1	436,1	496,9	0,6%
Φόροι επί των προϊόντων	8.413,3	9.411,8	9.510,9	10.550,8	8.738,5	10,8%
Επιδοτήσεις προϊόντων	214,9	244,1	246,4	258,7	298,9	0,4%
Καθαροί φόροι επί των προϊόντων	8.198,4	9.167,6	9.264,4	10.292,1	8.439,6	10,4%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Σύνθεση ΑΕΠ ανά Τομέα Οικονομικής Δραστηριότητας 2015

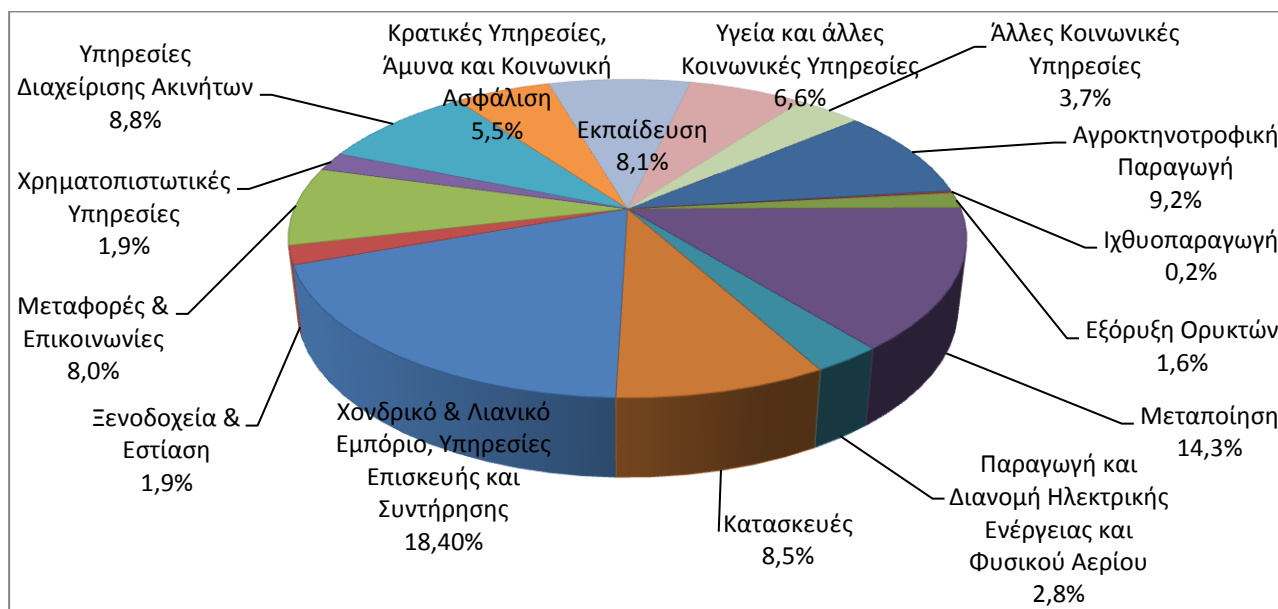

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

II. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ

Το 2015, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της Ρωσίας εκτιμάται ότι ανήλθε συνολικά στα 76,6 εκ. άτομα, δηλαδή περισσότερο από το 52% του συνολικού πληθυσμού της χώρας. Από αυτούς ο αριθμός των απασχολούμενων εκτιμάται στα 72,3 εκ. άτομα.

Κατανομή απασχόλησης ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Εξετάζοντας το σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, σε σχέση με την ηλικία και το επίπεδο εκπαίδευσης, παρατηρούμε ότι η μέση ηλικία των εργαζομένων είναι αρκετά χαμηλή στα 40,6 έτη, ενώ το μέσο επίπεδο εκπαίδευσης είναι αρκετά υψηλό, με το μεγαλύτερο μέρος των Ρώσων εργαζομένων να κατέχει δίπλωμα ανώτερης εκπαίδευσης.

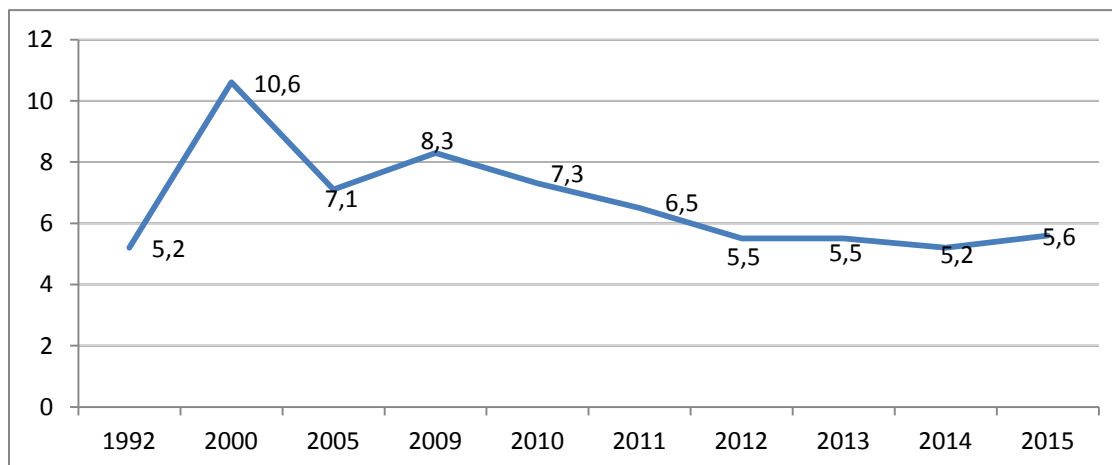
Κατανομή απασχόλησης βάσει ηλικίας και επιπέδου εκπαίδευσης, 2015

Ηλικίες, έτη	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες
15 - 19	0,6%	0,7%	0,4%
20 - 24	7,0%	7,7%	6,3%
25 - 29	14,5%	15,5%	13,4%
30 - 34	13,9%	14,5%	13,2%
35 - 39	13,0%	12,8%	13,2%
40 - 44	12,2%	11,7%	12,7%
45 - 49	11,4%	10,7%	12,2%
50 - 54	13,0%	11,9%	14,2%
55 - 59	9,3%	9,5%	9,0%
60 - 72	5,1%	4,9%	5,3%
Μέση ηλικία απασχολούμενων (έτη)	40.6	40.0	41.2
Επίπεδο εκπαίδευσης	Σύνολο	Ανδρες	Γυναίκες
Ανώτατη εκπαίδευση	33,0%	28,9%	37,2%
Μέση επαγγελματική εκπαίδευση εκ της οποίας:	45,0%	45,5%	44,4%
Κατάρτιση μεσαίων στελεχών	25,8%	21,9%	29,9%
Κατάρτιση ειδικευμένων εργαζομένων	19,2%	23,6%	14,5%
Μέση εκπαίδευση	18,4%	21,0%	15,6%
Βασική εκπαίδευση	3,4%	4,2%	2,6%
Καμία εκπαίδευση	0,2%	0,3%	0,1%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Η ανεργία το 2015 παρουσίασε μικρή αύξηση και διαμορφώθηκε στο 5,6% (έναντι 5,2% το 2014), ποσοστό που αντιστοιχεί περίπου σε 3,9 εκ. άτομα. Μεταξύ των ανδρών η ανεργία ανέρχεται σε 5,8%, ενώ μεταξύ των γυναικών σε 5,3%.

Πορεία ανεργίας στη Ρωσική Ομοσπονδία, 2005-2015 (%)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα, το μεγαλύτερο ποσοστό ανεργίας εμφανίζεται μεταξύ των νέων 20-29 ετών και εντοπίζεται κυρίως μεταξύ των ατόμων που διαθέτουν υψηλή ή μέση εκπαίδευση.

Κατανομή ανεργίας βάσει ηλικίας και επιπέδου εκπαίδευσης, 2015

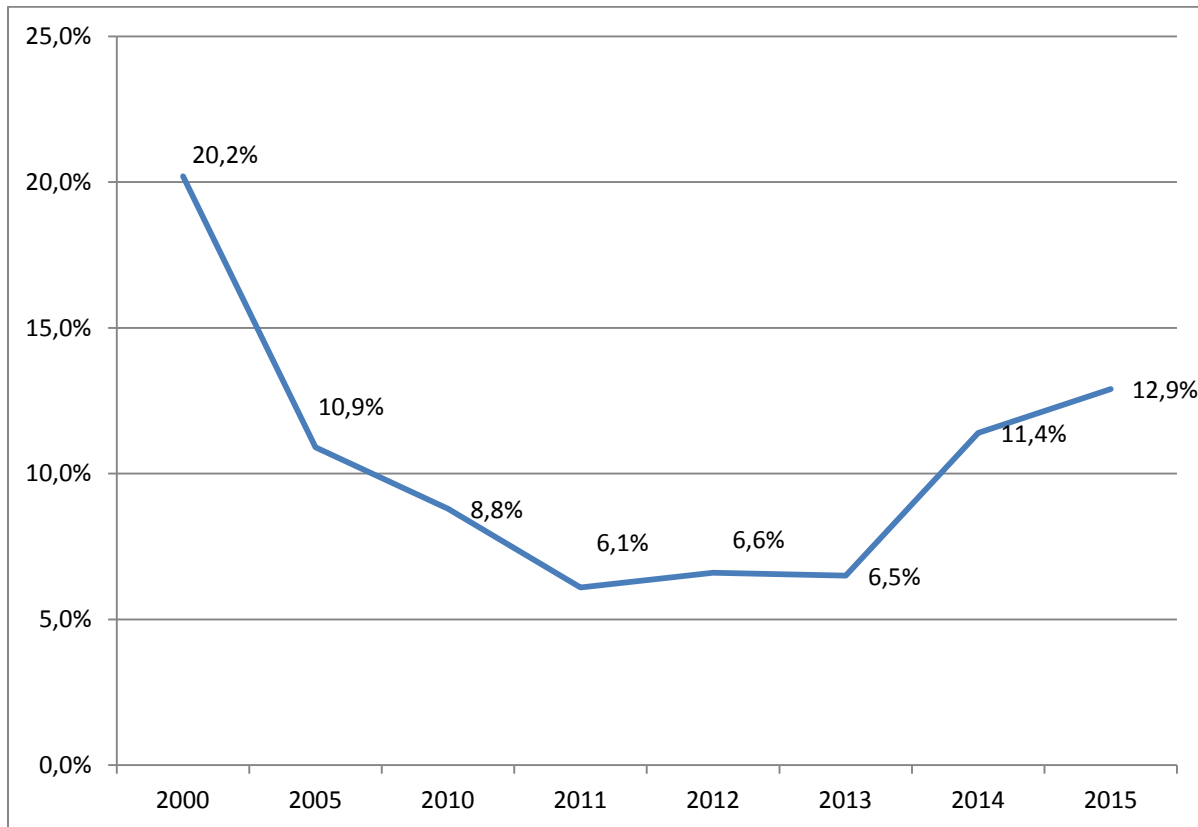
Ηλικίες, έτη	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
15 - 19	4,7%	4,6%	4,7%
20 - 24	19,8%	19,9%	19,6%
25 - 29	16,1%	16,0%	16,3%
30 - 34	12,7%	11,9%	13,6%
35 - 39	10,3%	10,3%	10,3%
40 - 44	8,8%	8,8%	8,7%
45 - 49	8,1%	7,8%	8,4%
50 - 54	10,4%	10,4%	10,5%
55 - 59	6,4%	7,7%	4,9%
60 - 72	2,8%	2,5%	3,0%
Μέσος όρος ηλικίας ανέργων (έτη)	35,7	35,9	35,5
Επίπεδο εκπαίδευσης	Σύνολο	Άνδρες	Γυναίκες
Ανώτατη εκπαίδευση	19,7%	16,5%	23,4%
Μέση επαγγελματική εκπαίδευση εκ της οποίας:	40,9%	41,1%	40,6%
Κατάρτιση μεσαίων στελεχών	20,7%	17,9%	24,0%
Κατάρτιση ειδικευμένων εργαζομένων	20,1%	23,2%	16,6%
Μέση εκπαίδευση	29,5%	30,5%	28,3%
Βασική εκπαίδευση	9,0%	10,9%	6,9%
Καμία εκπαίδευση	0,9%	1,0%	0,8%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

III. ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Το 2015 ο πληθωρισμός διαμορφώθηκε στο 12,9%, καταγράφοντας νέα αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος (11,4%) και σαφή αύξηση σε σχέση με τα επίπεδα των τελευταίων ετών της τάξης του 6,1%-6,6%.

Πορεία πληθωρισμού στη Ρωσία, 2000-2015

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Η αύξηση αυτή οφείλεται στις σημαντικές πιέσεις που ασκήθηκαν στην ισοτιμία του ρωσικού νομίσματος κατά το 2015, λόγω της παράτασης των χαμηλών διεθνών τιμών της ενέργειας για δεύτερο έτος, καθώς και στις ανισορροπίες που παρατηρήθηκαν στις αγορές αγαθών, λόγω των περιορισμών στις εισαγωγές ορισμένων τροφίμων. Έτσι, οι τιμές των τροφίμων κατέγραψαν ρυθμούς αύξησης της τάξης του 14% και συνεχίζουν να κυμαίνονται σε επίπεδα υψηλότερα του γενικού δείκτη.

Ακολουθεί αναλυτικός πίνακας:

Δείκτες τιμών καταναλωτή για επιλεγμένα προϊόντα και υπηρεσίες

	2013	2014	2015
Τρόφιμα	7,3%	15,4%	14,0%
Ηλιέλαιο	-3,0%	5,0%	37,2%
Ιχθυηρά	7,0%	18,0%	22,9%
Ζυμαρικά	4,7%	8,4%	19,5%
Σιτηρά και όσπρια	3,2%	34,6%	15,5%
Είδη Αρτοποιίας	8,0%	7,5%	13,2%
Ζάχαρη	2,6%	40,0%	12,9%
Γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα	13,1%	14,4%	11,5%
Αλκοολούχα ποτά	14,6%	13,7%	10,7%
Βούτυρο	18,6%	14,5%	10,6%
Αυγά	28,8%	4,6%	9,8%
Τυρί	18,0%	18,2%	8,7%
Κρέας και πουλερικά	-3,0%	20,1%	4,3%
Προϊόντα εκτός τροφίμων	4,5%	8,1%	13,7%
Προϊόντα Καπνού	29,3%	27,1%	26,6%
Είδη Καθαρισμού	4,6%	9,2%	22,4%
Καλλυντικά	4,9%	8,3%	21,8%
Ηλεκτρικές Συσκευές	2,1%	17,9%	16,8%
Υποδήματα	4,5%	5,7%	15,1%
Ενδύματα	4,7%	6,2%	12,6%
Δομικά Υλικά	2,5%	4,8%	10,4%
Έπιπλα	3,6%	6,4%	9,6%
Βενζίνη Αυτοκινήτων	5,7%	8,9%	4,8%
Υπηρεσίες	8,0%	10,5%	10,2%
Ιατρικές Υπηρεσίες	9,0%	9,2%	11,1%
Αστικές Συγκοινωνίες	8,9%	7,3%	10,7%
Υπηρεσίες κοινής ωφελείας	11,2%	5,3%	10,1%
Ταξιδιωτικές Υπηρεσίες	15,0%	13,4%	7,1%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

IV. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ

Τα τελευταία χρόνια και ιδίως μετά το 2000, παρατηρήθηκε συνεχής αύξηση των εισοδημάτων, ως αποτέλεσμα της οικονομικής ανάπτυξης, ωστόσο η τάση αυτή φαίνεται να αναστρέφεται κατά τα δύο τελευταία έτη, καθώς η ανάπτυξη της ρωσικής οικονομίας αρχικώς επιβραδύνθηκε και κατά το 2015 στράφηκε σε σαφώς αρνητικούς ρυθμούς. Η έντονη διαφορά μεταξύ υψηλών και χαμηλών εισοδηματικών τάξεων, που αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα της ρωσικής κοινωνίας, έχει δείξει σημάδια άμβλυνσης καθώς αναδύεται σταδιακά μια μεσαία τάξη. Η τελευταία διετία δεν δημιουργεί ευνοϊκές συνθήκες για την περαιτέρω ανάπτυξη της μεσαίας

τάξης, ωστόσο, τα καταναλωτικά χαρακτηριστικά της έχουν αποτυπωθεί στην καταναλωτική συμπεριφορά και ζήτηση, προς την κατεύθυνση της αύξησης τόσο της ποσότητας όσο και των απαιτήσεων για την ποιότητα των προϊόντων.

Στον πίνακα που ακολουθεί εμφανίζονται τα βασικά μεγέθη που αφορούν στους μισθούς, τα εισοδήματα και την κατανάλωση στη Ρωσία κατά το διάστημα 2000-2015.

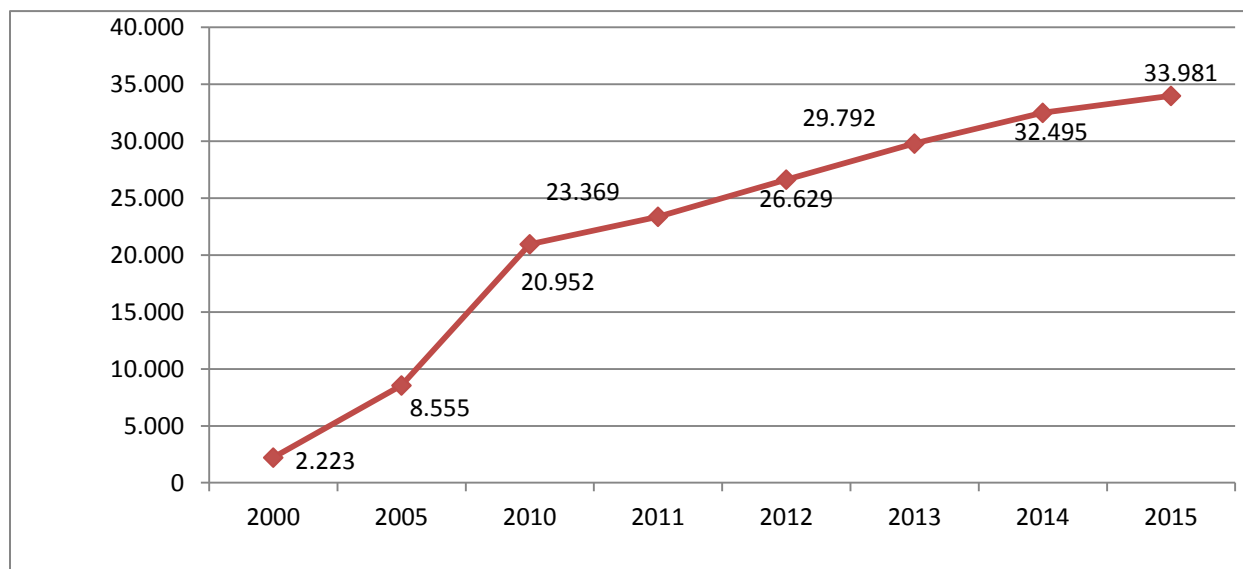
Κατανάλωση και εισοδήματα στη Ρωσία, 2000-2015

	2000	2005	2011	2012	2013	2014	2015
Μέσο μηνιαίο κατά κεφαλήν εισόδημα, ρούβλια	2.281	8.088	20.780	23.221	25.928	27.755	30.225
Μεταβολή πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος	12%	12%	0%	5%	4%	-1%	-4%
Μέσος μηνιαίος ονομαστικός μισθός, ρούβλια	2.223	8.555	23.369	26.629	29.792	32.495	33.981
Πραγματική τελική κατανάλωση νοικοκυριών (σε τρέχουσες τιμές), δισ. ρούβλια	3.814	12.455	35.100	39.807	44.053	48.105	50.241
ως % ΑΕΠ	52,3%	57,3%	58,8%	59,4%	61,8%	61,6%	60,9%
μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο έτος	5,9%	10,8%	5,8%	5,9%	3,5%	1,3%	-8,7%
κατά κεφαλήν κατανάλωση, ρούβλια	26.014	86.784	245.521	277.981	306.971	329.284	343.190

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Όσον αφορά στους μισθούς, ο μέσος μηνιαίος ονομαστικός μισθός το 2015 ανήλθε στα 33.981 ρούβλια έναντι 32.495 ρουβλίων το 2014, καταγράφοντας αύξηση της τάξης του 4,6%.

Εξέλιξη μέσου μηνιαίου ονομαστικού μισθού στη Ρωσία 2000-2015

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Σε πραγματικούς όρους, ωστόσο, το διαθέσιμο εισόδημα σημείωσε μείωση για δεύτερη συνεχή χρονιά υποχωρώντας κατά 4% το 2015 σε σχέση με το 2014 (όπου είχε ήδη συρρικνωθεί κατά 1% έναντι του προηγούμενου έτους).

Ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει την κατανομή του πληθυσμού μεταξύ των διαφορετικών εισοδηματικών κατηγοριών. Όπως φαίνεται μόλις το 18,6% του πληθυσμού διαθέτει εισόδημα άνω των 45.000 ρουβλίων που αντιστοιχεί σε περίπου 670 ευρώ το μήνα.

Κατανομή πληθυσμού βάσει μέσου κατά κεφαλήν εισοδήματος (% επί συνόλου)

Μέσο μηνιαίο εισόδημα, ρούβλια	2010	2011	2012	2013	2014	2015
έως 5000,0	9,4	7,3	5,7	4,2	3,3	2,4
5000,1 - 7000,0	9,4	8,1	6,9	5,6	4,8	3,8
7000,1 - 10000,0	14,6	13,4	11,9	10,4	9,4	8,0
10000,1 - 14000,0	16,6	16,2	15,3	14,2	13,4	12,1
14000,1 - 19000,0	15,2	15,6	15,5	15,2	15	14,4
19000,1 - 27000,0	14,7	15,9	16,7	17,5	17,8	18,2
27000,1 - 45000,0	13,3	15,1	17,2	19,3	20,7	22,5
πάνω από 45000,0	6,8	8,4	10,8	13,6	15,6	18,6

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και ο επόμενος πίνακας, ο οποίος παρουσιάζει την εξέλιξη του μέσου μηνιαίου ονομαστικού μισθού στη Ρωσική Ομοσπονδία σε ρούβλια και το ισόποσό του σε δολάρια ΗΠΑ, βάσει της επίσημης μέσης ετήσιας συναλλαγματικής ισοτιμίας δολαρίου/ρούβλιου.

Μέσος μηνιαίος ονομαστικός μισθός σε ρούβλια και δολάρια ΗΠΑ, 2000-2015

Έτη	Ρούβλια	Δολάρια ΗΠΑ	Μεταβολή/ προηγούμενο έτος
2000	2.223	79	
2005	8.555	303	
2009	18.638	588	
2010	20.952	690	17%
2011	23.369	796	15%
2012	26.629	857	8%
2013	29.792	936	9%
2014	32.495	855	-9%
2015	33.981	561	-34%

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Σημαντικές διαφορές παρατηρούνται στους μισθούς μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και ιδιαίτερα αυτού της μεταποίησης. Στην κορυφή της σχετικής κατάταξης βρίσκονται οι εργαζόμενοι στον τομέα της εξόρυξης και παραγωγής ενεργειακών προϊόντων και στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Ο μισθός στους τομείς αυτούς είναι 2 – 2,4 φορές υψηλότερος του μέσου όρου. Ο χαμηλότερος μισθός καταγράφεται στους τομείς της αγροτικής παραγωγής, της υφαντουργίας και της παραγωγής δερμάτων και προϊόντων αυτών, με απόκλιση που κυμαίνεται στο 46-57% του μέσου όρου.

Μέσοι ονομαστικοί μισθοί ανά τομέα δραστηριότητας (σε ρούβλια/μήνα)

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Σύνολο οικονομίας	2.223	8.555	20.952	23.369	26.629	29.792	32.495	33.981
Αγροτική Παραγωγή (συμπεριλαμβανομένης ζωικής παραγωγής και υλοτομίας)	985	3.646	10.668	12.464	14.129	15.724	17.724	19.455
Αλιεία	2.846	10.234	23.782	25.940	29.201	32.437	37.062	46.339
Εξόρυξη ορυκτών	5.940	19.727	39.895	45.132	50.401	54.161	58.959	63.716
Εξόρυξη ενεργειακών προϊόντων	6.985	23.456	46.271	51.588	57.210	61.084	66.780	71.538
Εξόρυξη ορυκτών εκτός ενεργειακών προϊόντων	4.000	13.176	28.306	33.580	38.267	41.754	44.441	48.446
Μεταποίηση	2.365	8.421	19.078	21.781	24.512	27.045	29.511	31.839
Παραγωγή Τροφίμων/Ποτών/Καπνού	2.183	7.304	17.317	19.094	21.105	23.327	25.081	26.772
Υφαντουργεία	1.215	3.986	10.302	11.004	12.095	13.489	14.453	15.652

	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Παραγωγή δερμάτων και προϊόντων αυτών	1.348	4.695	11.346	12.351	13.136	14.725	16.119	17.639
Παραγωγή ξυλείας και προϊόντα αυτής	1.739	5.895	12.720	13.942	15.248	16.950	18.628	20.390
Χαρτοποιία και τυπογραφία	2.737	9.419	20.104	23.710	26.312	28.505	29.222	30.803
Παραγωγή κοκ και προϊόντα διύλισης πετρελαίου	4.916	19.397	41.563	48.463	59.195	64.760	75.517	81.681
Χημική παραγωγή	2.755	9.928	22.229	25.583	28.901	32.514	36.218	39.267
Παραγωγή πλαστικών προϊόντων και καουτσούκ	2.140	6.879	15.766	17.713	19.758	21.599	23.270	25.368
Παραγωγή λοιπών μη μεταλλικών προϊόντων	2.182	7.922	18.118	20.518	23.180	25.458	27.335	27.950
Μεταλλουργεία	3.855	10.261	21.152	23.887	26.564	28.520	30.437	32.694
Παραγωγή μηχανών και εξαρτημάτων	1.975	8.380	20.103	22.778	25.671	28.231	30.268	32.184
Παραγωγή ηλεκτρικών συσκευών, ηλεκτρονικών, κλπ	2.004	8.219	20.178	23.375	26.354	29.354	32.779	36.620
Παραγωγή μεταφορικών μέσων και εξαρτημάτων	2.454	9.377	20.766	24.503	27.660	30.724	33.736	36.118
Λοιπή παραγωγή	2.053	6.387	13.674	15.573	17.146	18.736	19.711	21.181
Παραγωγή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου και νερού	3.157	10.637	24.156	26.966	29.437	32.231	34.808	36.853
Κατασκευές	2.640	9.043	21.172	23.682	25.951	27.701	29.354	29.887
Χονδρικό & Λιανικό Εμπόριο	1.585	6.552	18.406	19.613	21.634	23.168	25.601	27.553
Υπηρεσίες Εστίασης/Ξενοδοχείων	1.640	6.033	13.466	14.693	16.631	18.304	19.759	20.486
Μεταφορές & Επικοινωνίες	3.220	11.351	25.590	28.609	31.444	34.576	37.011	38.758
Επικοινωνίες	2.879	11.389	24.275	26.995	28.701	31.346	33.705	34.752
Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες	5.232	22.464	50.120	55.789	58.999	63.333	68.565	69.480
Υπηρεσίες Διαχείρισης Ακινήτων	2.457	10.237	25.623	28.239	30.926	33.846	37.559	39.698
Δημόσιο – Τομέας Άμυνας – Κοινωνική Φροντίδα	2.712	10.959	25.121	27.756	35.701	40.449	42.659	41.786
Παιδεία	1.240	5.430	14.075	15.809	18.995	23.458	25.862	26.888
Υγεία και κοινωνική φροντίδα	1.333	5.906	15.724	17.545	20.641	24.439	27.068	28.035
Παροχή λοιπών υπηρεσιών κοινής ωφελείας	1.548	6.291	16.371	18.200	20.985	24.740	27.876	30.067

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

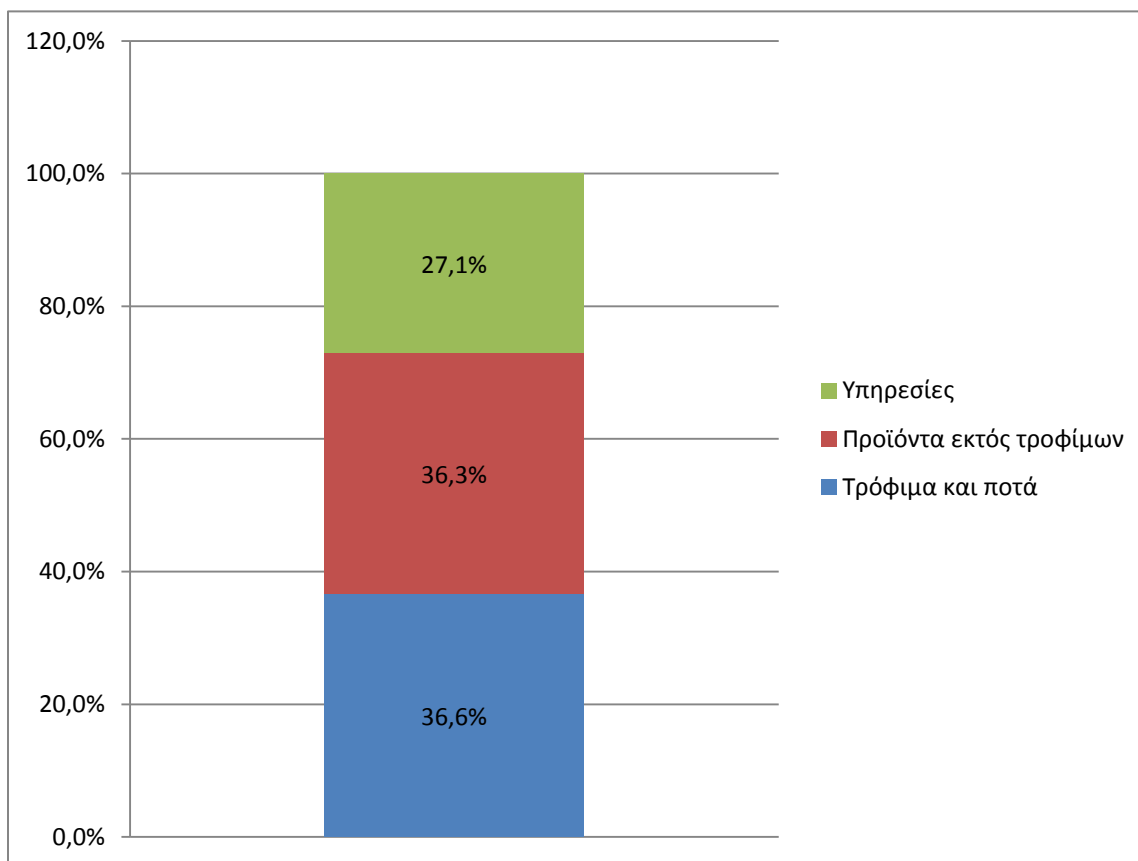
Ο μέσος κατώτατος μισθός στη Ρωσία κατά το 2015 διαμορφώθηκε στα 5.965 ρούβλια (2014: 5.554 ρούβλια), εμφανίζοντας μείωση σε πραγματικούς όρους κατά 7% σε σχέση με το 2014. Το κατώτατο όριο διαβίωσης στη Ρωσία το 2015 διαμορφώθηκε στα 9.701 ρούβλια/μήνα,

εμφανίζοντας αύξηση κατά 21% σε σχέση με το 2014 (8.050 ρούβλια/μήνα). Το 2015, το 13,32% του πληθυσμού (19,1 εκ. άτομα) βρίσκονταν κάτω από το όριο αυτό (έναντι 16,1 εκατ. ατόμων το 2014).

Από την πλευρά της κατανάλωσης, κατά το 2015, παρατηρείται μια αναστροφή της θετικής πορείας των προηγούμενων ετών, ως αποτέλεσμα της μείωσης του πραγματικού διαθέσιμου εισοδήματος. Έτσι, η κατανάλωση διαμορφώθηκε το 2015 στα 50,2 τρις ρούβλια, υποχωρώντας κατά 8,7 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του προηγούμενου έτους, ενώ παράλληλα κατέγραψε μείωση και ως ποσοστό του ΑΕΠ, υποχωρώντας στο 60,9% έναντι 61,6% κατά το 2014.

Εξετάζοντας τη δομή της κατανάλωσης των νοικοκυριών, διαπιστώνουμε ότι περισσότερο από το ένα τρίτο του διαθέσιμου εισοδήματος δαπανάται σε τρόφιμα και ποτά. Μάλιστα, κατά το 2015, η συμμετοχή των δαπανών για τρόφιμα και ποτά αυξήθηκε κατά 3 μονάδες ως ποσοστό της συνολικής δαπάνης των νοικοκυριών, σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Δομή κατανάλωσης νοικοκυριών, 2015

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Κατανομή διαθέσιμου εισοδήματος νοικοκυριών ανά προϊόν, 2015

	2000	2005	2010	2014	2015
Καταναλωτικές δαπάνες νοικοκυριών εξ αυτών:	100	100	100	100	100
τρόφιμα για οικιακή κατανάλωση	47,6	33,2	29,6	28,4	31,3
Κρέας και προϊόντα κρέατος	13,1	10,1	8,8	8,5	9,1
Γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα	6,4	4,6	4,4	4,6	5,0
Είδη αρτοποιίας	8,1	5,6	4,5	4,3	4,8
Ροφήματα, αναψυκτικά και άλλα προϊόντα	3,1	2,8	2,4	2,2	2,6
λαχανικά	2,5	2	2,1	2	2,2
φρούτα	2,4	2	2,1	2	2,2
Ψάρια και αλιεύματα	2,5	2	1,8	1,9	2,0
Ζάχαρη και είδη ζαχαροπλαστικής	5,9	2,3	2,1	1,7	2,0
αυγά	1,2	0,6	0,4	0,4	0,5
έλαια και λιπαρά	1,5	0,7	0,5	0,4	0,5
πατάτες	0,9	0,5	0,5	0,4	0,4
Εστίαση	1,8	2,9	3,3	3,4	3,5
Αλκοολούχα ποτά	2,5	1,9	1,7	1,7	1,8
Προϊόντα εκτός τροφίμων	34,3	38,5	38,7	40,1	36,3
Ένδυση και υπόδηση	15,5	10,5	10,6	8,7	9,0
Όχημα	2,8	6,7	8,1	10,4	6,8
Προϊόντα προσωπικής φροντίδας και ιατρικά	3,9	3,9	4,5	4,7	5,1
Προϊόντα και εξοπλισμός για το σπίτι, έπιπλα	4,5	6,3	5,3	5,2	4,4
καύσιμα	1,5	2,1	2,9	4	4,4
Προϊόντα για αναψυχή και χόμπι	3,2	5,2	3,5	3,3	2,8
Λοιπά μη edwδima είδη	0,7	1,1	1,6	1,7	1,6
καπνός	1,2	0,8	0,8	1,1	1,2
δομικά υλικά	1	1,9	1,4	1	1,0
Υπηρεσίες	13,8	23,5	26,7	26,4	27,1
Στέγαση και υπηρεσίες κοινής ωφελείας	4,6	8,3	9,2	8,9	9,3
επισκευές επιδιορθώσεις	1,8	2,8	3,1	2,8	3,7
πολιτιστικές υπηρεσίες		2,1	2,8	3,6	3,6
τηλεπικοινωνίες		2,7	3,3	2,8	2,8
μετακινήσεις		2,9	3,1	2,6	2,3
άλλες υπηρεσίες		1	1,6	2,3	2
εκπαιδευτικές υπηρεσίες		2,2	1,7	1,6	1,5
ιατρικές υπηρεσίες		1	1,3	1,4	1,4
κέντρα αποκατάστασης		0,4	0,5	0,4	0,4
νομικές υπηρεσίες		0,1	0,1	0	0,1

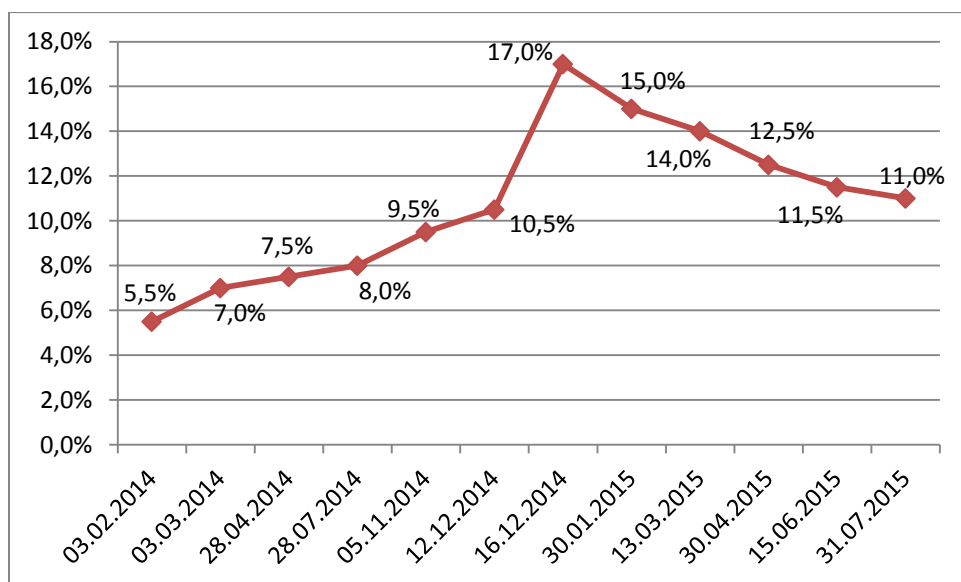
Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

V. ΕΠΙΤΟΚΙΟ

Η πορεία που ακολούθησε το βασικό επιτόκιο κατά το 2015 θα μπορούσε να περιγραφεί ως συγκρατημένη επιστροφή στην κανονικότητα, καθώς ξεκίνησε το έτος στο 17% και, διαγράφοντας μια σταδιακή καθοδική πορεία καθ'όλη τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου έφθασε τον Ιούνιο του 2015 στο 11,5%. Κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους διατηρήθηκε σχεδόν σταθερό, κλείνοντας το έτος στο 11%.

Αυτή η απότομη πτωτική πορεία του πρώτου εξαμήνου του 2015 σχετίζεται με τις συνθήκες που δημιουργήθηκαν κατά το 2014, όπου οι ασφυκτικές πιέσεις που δέχθηκε το ρωσικό νόμισμα (βλ. επόμενο κεφάλαιο), ανάγκασαν την Κεντρική Τράπεζα της χώρας να προσφύγει επανειλημμένως στη δυναμική αξιοποίηση του δημοσιονομικού μέσου της παρέμβασης στο επιτόκιο. Έτσι, κατά τη διάρκεια του έτους, το βασικό επιτόκιο είχε αυξηθεί δραστικά από το 5,5% (03.02.2014) στο 17% (16.12.2014).

Πορεία βασικού επιτοκίου κατά τη διετία 2014-2015

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Η δραστική παρέμβαση της Κεντρικής Τράπεζας τον Δεκέμβριο του 2014 αποσκοπούσε στη στήριξη του εγχώριου νομίσματος ενάντια στη ραγδαία διολίσθηση που κατέγραψε κατά το τελευταίο τρίμηνο. Εξασφαλίζοντας υψηλή απόδοση στις καταθέσεις, η Κεντρική Τράπεζα επιχείρησε να ανακόψει τόσο τη πορεία διολίσθησής του νομίσματος, καθιστώντας το πιο ελκυστικό, όσο και την πορεία φυγής κεφαλαίων, προσφέροντας κίνητρα για την παραμονή τους.

Βέβαια, τα υψηλά επιτόκια δρουν αποτρεπτικά στην ανάληψη επιχειρηματικής δραστηριότητας και η επιλογή αυτή δημιουργούσε σοβαρές ανεπιθύμητες ενέργειες σε μία στιγμή κατά την οποία η οικονομία χρειαζόταν τόνωση, αλλά η Κεντρική Τράπεζα έθεσε ως απόλυτη προτεραιότητα τη διασφάλιση της νομισματικής σταθερότητας, μεταθέτοντας το ζήτημα της οικονομικής ανάπτυξης στο μέλλον.

Ωστόσο η ενέργεια αυτή της Κεντρικής Τράπεζας δεν φάνηκε να έχει τα επιθυμητά αποτελέσματα ως προς τη συγκράτηση της αξίας του νομίσματος, καθώς το ρούβλι συνέχισε να διολισθαίνει και μετά την αύξηση του επιτοκίου. Έτσι η Τράπεζα προέβη στην πρώτη κίνηση

μείωσης του επιτοκίου τη στιγμή κατά την οποία το ρούβλι βρισκόταν στην πιο αποδυναμωμένη του τιμή σε σχέση με το δολάριο (69,47 ρούβλια/δολ.ΗΠΑ στις 30.01.2015). Είναι αξιοσημείωτο ότι από την ημερομηνία εκείνη και έπειτα το ρούβλι ακολούθησε μια πορεία αξιοσημείωτης ενδυνάμωσης, η οποία συνεχίστηκε για το επόμενο τετράμηνο, και η οποία ενδεχομένως οφείλεται εν μέρει στην εμπιστοσύνη που ενέπνευσε στις αγορές η κίνηση της Τράπεζας να περιορίσει την προστασία του νομίσματος, με διαδοχικές μειώσεις του επιτοκίου από το 17% την 01.01.2015 στο 11,5% στις 15.06.2015. Κατά το δεύτερο εξάμηνο του έτους, η Τράπεζα φαίνεται να έχει προσδιορίσει το επιθυμητό σημείο ισορροπίας μεταξύ νομισματικής σταθερότητας και ανάπτυξης και διατηρεί το βασικό επιτόκιο σε σχετικά σταθερό επίπεδο (11,5% - 11,0%).

Σημειώνεται ότι το “βασικό επιτόκιο”¹ αποτελεί στην πράξη το επιτόκιο βάσει του οποίου οι τράπεζες δανείζονται από την Κεντρική Τράπεζα βραχυπρόθεσμα διαπραγματεύσιμα δάνεια 1 εβδομάδας. Από την άλλη πλευρά, το “επιτόκιο αναχρηματοδότησης”² της Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο παρέμεινε στο 9,00% το 2015, έχει εδώ και καιρό χάσει στη πράξη την σημασία του ως το επιτόκιο δανεισμού στην διατραπεζική αγορά. Ο ρόλος του είναι μόνον κατατοπιστικός και ουσιαστικά χρησιμοποιείται πλέον μόνον για τον υπολογισμό τόκων υπερημερίας, ποινών, επιδοτήσεων κλπ που προκύπτουν από το νόμο.

VI. ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΙΣΟΤΙΜΙΑ

Κατά το 2015, όπως και κατά το τέλος του προηγούμενου έτους, το ρωσικό νόμισμα παρουσιάζεται αισθητά αποδυναμωμένο έναντι του δολαρίου και του ευρώ, λόγω σημαντικών πιέσεων που σχετίζονται με την παρατεταμένα χαμηλή τιμή του πετρελαίου, τη στασιμότητα της ρωσικής οικονομίας και τις συνεχιζόμενες γεωπολιτικές εντάσεις, οι οποίες είχαν ως συνέπεια την επιβολή δυτικών κυρώσεων κατά της Ρωσίας.

Κατά το 2015, η μέση ετήσια συναλλαγματική ισοτιμία του ρουβλίου με το αμερικανικό δολάριο ανήλθε στα 60,6 ρούβλια/\$ΗΠΑ, έναντι 38,6 ρουβλίων/\$ΗΠΑ το 2014, και με το ευρώ στα 67,4 ρούβλια/ευρώ, έναντι 50,5 ρουβλίων/ευρώ το 2014. Αυτή η μεταβολή μεταφράζεται σε απώλεια του 57% της αξίας του ρουβλίου σε σχέση με το δολάριο και του 33% της αξίας του σε σχέση με το ευρώ, κατά το 2015 έναντι του προηγούμενου έτους.

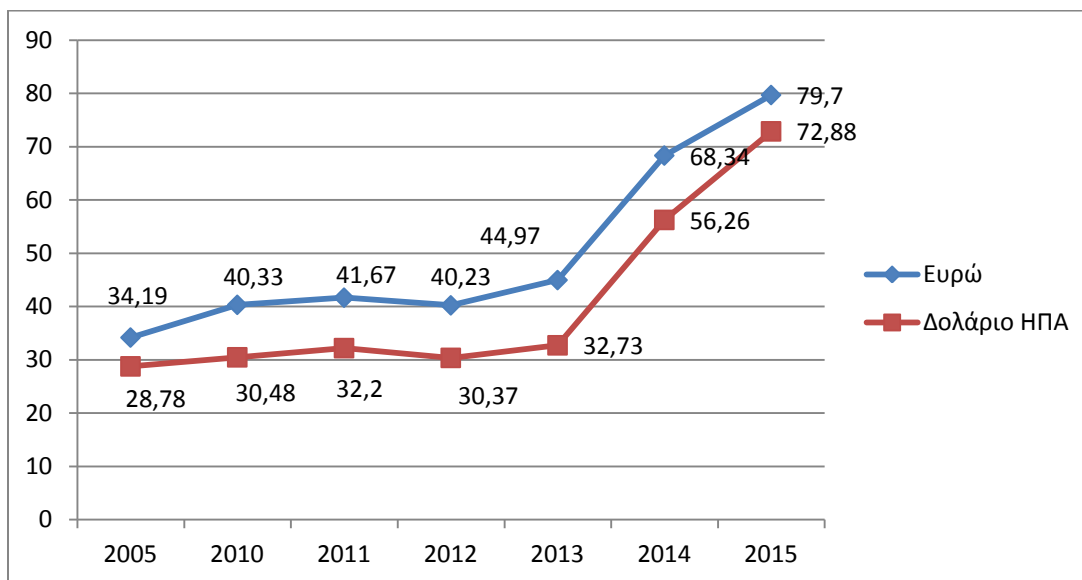
Παρακάτω ακολουθεί πίνακας της πορείας της συναλλαγματικής ισοτιμίας του ρουβλίου έναντι δολαρίου και ευρώ από το 2005 έως και το 2015. Παρατηρούμε ότι οι τιμές αυτές αποκλίνουν αισθητά από τις μέσες τιμές που αναφέρονται ανωτέρω και προσφέρουν μια ένδειξη της ρευστότητας της ισοτιμίας του ρωσικού νομίσματος κατά την τελευταία διετία.

¹ Ο όρος αντιστοιχεί στον ρωσικό “ключевая ставка”

² Ο όρος αντιστοιχεί στον ρωσικό “ставка рефинансирования”

Πορεία συναλλαγματικής ισοτιμίας ρουβλίου έναντι Ευρώ και Δολαρίου ΗΠΑ, 2005-2015

(τιμές στο τέλος κάθε έτους)

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

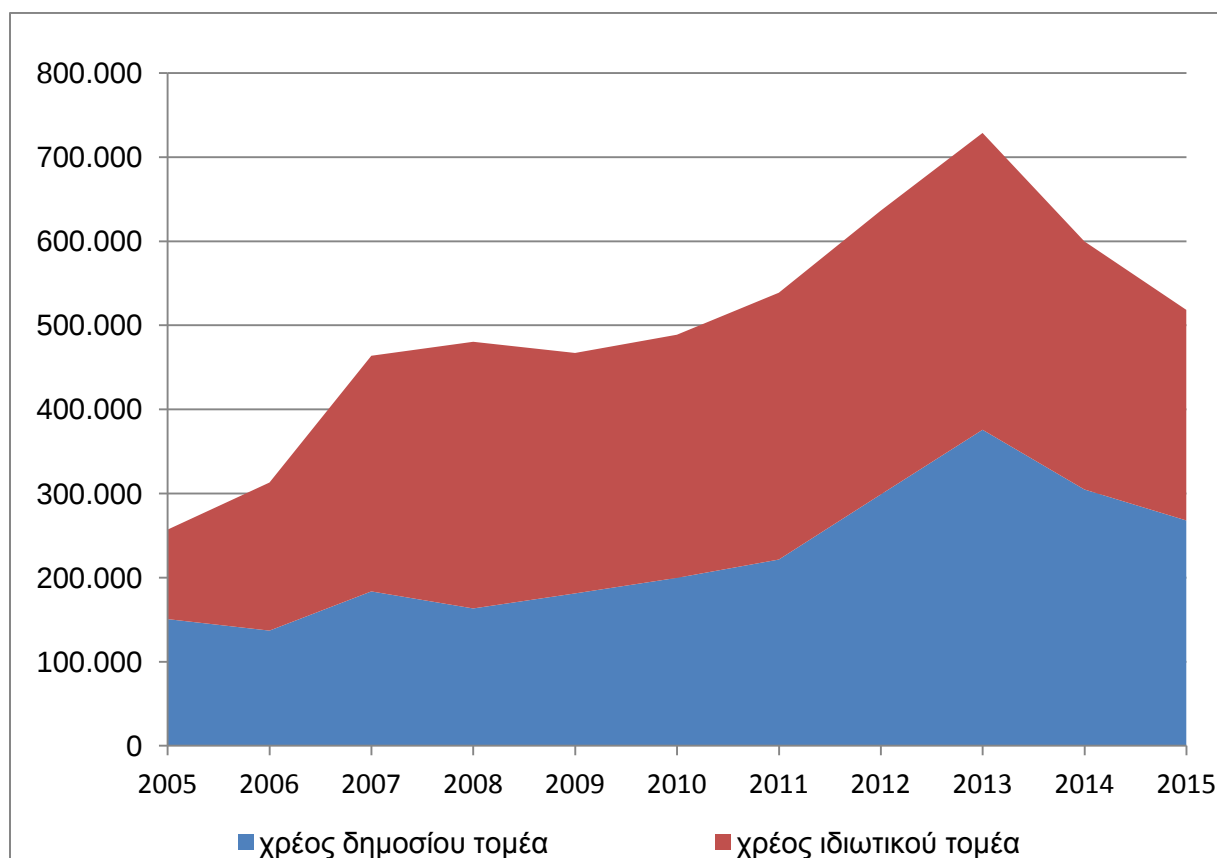
Επισημαίνουμε ότι έως τα τέλη του 2014 η Κεντρική Τράπεζα ακολουθούσε πολιτική παρέμβασης στην συναλλαγματική ισοτιμία, αλλά, στις 10 Νοεμβρίου 2014, πραγματοποίησε ένα σημαντικό βήμα προς την ελεύθερη διαπραγμάτευση του ρουβλίου, εγκαταλείποντας την πρακτική των απεριόριστων παρεμβάσεων στην αγορά συναλλάγματος για τη στήριξη του νομίσματος. Από εκείνη τη στιγμή, η Κεντρική Τράπεζα αποφάσισε να μην διαθέτει περισσότερα από 350 εκατ. δολάρια ημερησίως για να αγοράζει ρούβλια, ενώ το προηγούμενο διάστημα οι ημερήσιες πωλήσεις ξένου νομίσματος άγγιζαν ακόμα και τα 3 δισ. δολάρια. Ενδεικτικά σημειώνεται, ότι εντός του Οκτωβρίου του 2014, η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας ξόδεψε πάνω από 30 δισ. δολάρια για να σταματήσει την πτώση της αξίας του νομίσματος, ενώ σε όλη τη διάρκεια του 2014, είχε δαπανήσει συνολικά πάνω από 80 δισ. δολάρια ΗΠΑ (περίπου 5% του ΑΕΠ) από τα συναλλαγματικά της αποθέματα για να στηρίξει το ρούβλι.

Ωστόσο, η Κεντρική Τράπεζα έκανε πολύ μικρή χρήση αυτής της περιορισμένης δυνατότητας παρέμβασης στην ισοτιμία, καθώς έγιναν λίγες ελάχιστες κινήσεις πώλησης συναλλάγματος κατά τη διάρκεια του 2015 και η τελευταία τέτοια ενέργεια έλαβε χώρα στις 02/02/2015. Μάλιστα, για ένα διάστημα δυόμιση περίπου μηνών (14/05/2015 έως 28/07/2015), η Κεντρική Τράπεζα προέβαινε σε καθημερινή αγορά σχετικά σταθερής ποσότητας συναλλάγματος (περίπου 200 εκατ. δολ.ΗΠΑ ημερησίως) προκειμένου να αναπληρώσει τα συναλλαγματικά αποθέματα χωρίς να δημιουργεί σημαντικούς κραδασμούς στην αγορά. Η πρακτική αυτή, η οποία ξεκίνησε κατά τη χρονική στιγμή όπου το ρούβλι είχε φτάσει την ισχυρότερη κορυφή της ισοτιμίας του σε σχέση με το δολάριο για το 2015 (49,53 ρούβλια/δολ.ΗΠΑ στις 14/05/2015), σταμάτησε σε μια χρονική στιγμή κατά την οποία το ρούβλι είχε ήδη υποχωρήσει εκ νέου κατά 25%. Έκτοτε, και έως σήμερα, η Κεντρική Τράπεζα δεν έχει προβεί σε άλλες κινήσεις αγοράς ή πώλησης συναλλάγματος.

VII. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΧΡΕΟΣ

Το 2015 το εξωτερικό χρέος της Ρωσικής Ομοσπονδίας μειώθηκε κατά 13,6% και ανήλθε σε 518,5 δισ. δολάρια ΗΠΑ (έναντι 599,9 δισ. \$ ΗΠΑ το 2014). Από αυτά τα 268,1 δισ. δολάρια ΗΠΑ συνιστούν χρέος του ευρύτερου Δημοσίου Τομέα (από 304,9 δισ. \$ ΗΠΑ το 2014) και τα 250,4 δισ. \$ ΗΠΑ του ιδιωτικού (από 295,0 δισ. \$ ΗΠΑ το 2014). Πιο συγκεκριμένα, επισημαίνεται ότι μόλις 30,5 δισ. \$ ΗΠΑ αφορούν σε χρέος του στενού δημοσίου τομέα (Γενική Κυβέρνηση).

Πορεία Εξωτερικού Χρέους, 2005-2015 (εκατ. δολ.ΗΠΑ)

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Το σύνολο του εξωτερικού χρέους της Ρωσίας αντιστοιχεί περίπου στο 39% του ΑΕΠ της χώρας.

Ακολουθεί πίνακας επιμέρους υποκατηγοριών του εξωτερικού χρέους του δημοσίου και ιδιωτικού τομέα της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά την πενταετία 2011-2015. Οι τιμές αποτυπώνουν τις υποχρεώσεις στο τέλος κάθε έτους.

Εξωτερικό Χρέος Ρωσίας, 2011 – 2015
(σε εκ. δολάρια ΗΠΑ)

	2011	2012	2013	2014	2015
Σύνολο Εξωτερικού Χρέους Ρωσικής Ομοσπονδίας	538.884	636.421	728.864	599.901	518.508
Εξωτερικό Χρέος Δημοσίου Τομέα	221.595	298.930	375.905	304.892	268.067
Γενικής Κυβέρνησης	34.732	54.411	61.743	41.606	30.551
Βραχυπρόθεσμο	350	300	370	358	332
Μακροπρόθεσμο	34.382	54.112	61.373	41.248	30.219
Κεντρικής Τράπεζας	11.547	15.639	15.963	10.599	11.033
Βραχυπρόθεσμο	2.837	6.921	7.227	2.381	3.173
Μακροπρόθεσμο	8.710	8.718	8.736	8.218	7.860
Τραπεζών	73.232	114.657	130.072	108.094	88.363
Βραχυπρόθεσμο	14.095	21.045	26.560	17.277	11.924
Μακροπρόθεσμο	59.138	93.613	103.513	90.817	76.439
Άλλων Τομέων	102.083	114.222	168.127	144.593	138.120
Βραχυπρόθεσμο	577	692	688	1.442	1.113
Μακροπρόθεσμο	77.906	74.431	110.574	143.152	137.007
Εξωτερικό Χρέος Ιδιωτικού Τομέα	317.290	337.490	352.959	295.009	250.441
Τραπεζών	88.911	84.907	79.811	63.357	43.371
Βραχυπρόθεσμο	34.734	35.396	30.185	22.587	13.335
Μακροπρόθεσμο	54.176	49.511	49.626	40.769	30.036
Άλλων Τομέων	228.379	252.584	273.148	231.652	207.070
Βραχυπρόθεσμο	15.604	17.140	20.254	16.883	12.203
Μακροπρόθεσμο	151.988	154.317	153.961	214.770	194.867

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

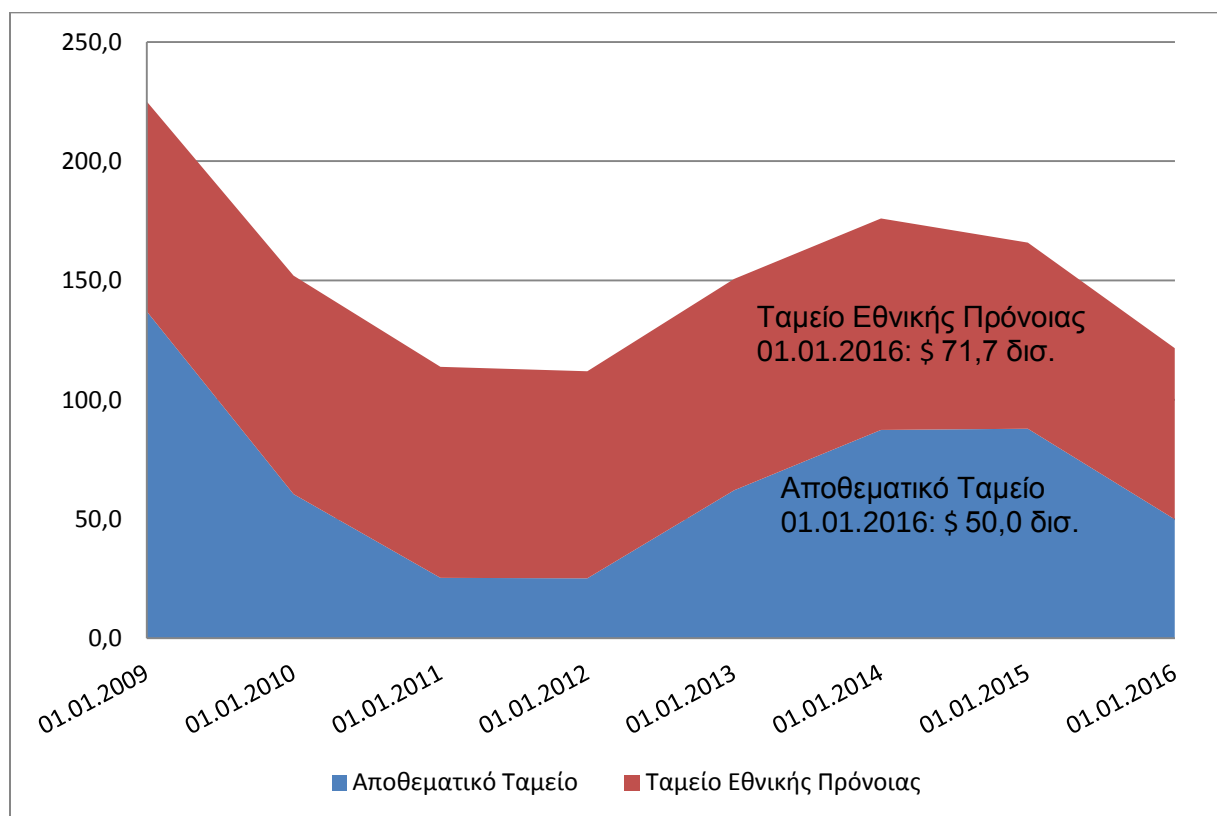
VIII. ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ – ΤΑΜΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ – ΔΙΕΘΝΗ ΑΠΟΘΕΜΑΤΑ

Το 2008 το τότε Ταμείο Σταθερότητας κατενεμήθη στο Αποθεματικό Ταμείο (Reserve Fund) και το Ταμείο Εθνικής Πρόνοιας (National Welfare Fund). Τα δύο αυτά ταμεία αποτελούν μέρος του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού.

Το Αποθεματικό Ταμείο έχει σχεδιαστεί για να συμπληρώνει τα έσοδα του προϋπολογισμού στην περίπτωση της μείωσης των εσόδων από το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο. Το Αποθεματικό Ταμείο συμβάλλει στην σταθερότητα της οικονομικής ανάπτυξης, τη μείωση των πληθωριστικών πιέσεων και τη μείωση της εξάρτησης της εθνικής οικονομίας από τις διακυμάνσεις των εσόδων από τις εξαγωγές φυσικών πόρων. Την 01.01.2016 οι πόροι του Αποθεματικού Ταμείου ανέρχονταν σε 3.640,6 δισ. ρούβλια (50,0 δισ. δολάρια ΗΠΑ), που αντιστοιχούν στο 4,6% του ρωσικού ΑΕΠ.

Το Εθνικό Ταμείο Πρόνοιας προορίζεται να αποτελέσει τμήμα ενός βιώσιμου μηχανισμού των συντάξεων των πολιτών της Ρωσικής Ομοσπονδίας για το μακροπρόθεσμο. Οι στόχοι του Εθνικού Ταμείου Πρόνοιας είναι η συμπλήρωση των εθελοντικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων των πολιτών και η εξισορρόπηση του προϋπολογισμού του Ταμείου Συντάξεων της Ρωσικής Ομοσπονδίας. Την 01.01.2016 οι πόροι του Ταμείου Εθνικής Πρόνοιας ανέρχονταν σε 5.227,2 δισ. ρούβλια (71,7 δισ. δολάρια ΗΠΑ), που αντιστοιχούν στο 6,6% του ρωσικού ΑΕΠ.

Εξέλιξη Αποθεματικού Ταμείου & Ταμείου Εθνικής Πρόνοιας, 2008-2015

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Ρωσικής Ομοσπονδίας

Ακολουθεί πίνακας της κατάστασης των αποθεμάτων των δύο Ταμείων κατά το κλείσιμο του έτους για την περίοδο 2008-2015.

Ημερομηνία	Αποθεματικό Ταμείο			Ταμείο Εθνικής Πρόνοιας		
	δισ.δολ. ΗΠΑ	δισ.ρούβλια	ποσοστό επί του ΑΕΠ	δισ.δολ. ΗΠΑ	δισ.ρούβλια	ποσοστό επί του ΑΕΠ
01.01.2009	137,1	4 027,64	9.8%	87,97	2 584.49	6.3%
01.01.2010	60,5	1 830,51	4.7%	91,56	2 769.02	7.1%
01.01.2011	25,4	775,21	1.7%	88,44	2 695.52	5.8%
01.01.2012	25,2	811,52	1.4%	86,79	2 794.43	5.0%
01.01.2013	62,1	1 885,68	3.0%	88,59	2 690.63	4.3%
01.01.2014	87,4	2 859,72	4.3%	88,63	2 900.64	4.4%
01.01.2015	87,9	4 945,49	6.8%	78,00	4 388.09	6.0%
01.01.2016	50,0	3 640,57	4,6%	71,72	5 227,18	6,6%

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών Ρωσικής Ομοσπονδίας

Το 2015 τα διεθνή αποθέματα της Ρωσίας παρουσίασαν μείωση κατά 4,4% σε σχέση με το προηγούμενο έτος. Έτσι, στις 31.12.2015, ανέρχονταν πλέον στα 368,4 δισ. δολ. ΗΠΑ.

Ακόμη μεγαλύτερες, βέβαια, είχαν υπάρξει οι απώλειες κατά 2014, κυρίως λόγω των συχνών παρεμβάσεων της Κεντρικής Τράπεζας για τη στήριξη του εγχώριου νομίσματος. Είναι αξιοσημείωτο ότι κατά τη διάρκεια ενός έτους είχε δαπανηθεί το 24,4% των συνολικών αποθεμάτων.

Εξέλιξη διεθνών αποθεμάτων Ρωσικής Ομοσπονδίας την πενταετία 2011-2015

Ημερομηνία αποτύπωσης	δισ.δολ. ΗΠΑ	μεταβολή έναντι προηγούμενου έτους
31.12.2015	368,4	-4,44%
31.12.2014	385,5	-24,35%
31.12.2013	509,6	-5,21%
31.12.2012	537,6	7,82%
31.12.2011	498,6	4,01%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Ρωσικής Ομοσπονδίας

ΙΧ. ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Το 2015 τα έσοδα του ομοσπονδιακού προϋπολογισμού ανήλθαν σε 13.659,2 δισ. ρούβλια και οι δαπάνες σε 15.620,3 δισ. ρούβλια. Συνολικά, η εκτέλεση του προϋπολογισμού το 2015

ολοκληρώθηκε σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία με έλλειμμα 1961,0 δισ. ρούβλια ή περίπου 2,4% του ΑΕΠ έναντι ελλείμματος 334,7 δισ. ρουβλίων (0,5% του ΑΕΠ) το 2014.

Τα έσοδα από φόρους ανήλθαν σε 9.069,9 δισ. ρούβλια και τα έσοδα από δασμούς και τέλη εισαγωγής 3.295,3 δισ. ρούβλια. Από την άλλη πλευρά, οι δαπάνες του κρατικού προϋπολογισμού αφορούν ενδεικτικά 1.117,6 δισ. ρούβλια για τη λειτουργία της Κεντρικής Διοίκησης, 3.181,4 δισ. ρούβλια για αμυντικές δαπάνες, 1.965,6 δισ. ρούβλια για την εθνική ασφάλεια και την επιβολή του νόμου, 518,7 δισ. ρούβλια για την εξυπηρέτηση του δημοσίου χρέους (0,6% ΑΕΠ).

Εκτέλεση Προϋπολογισμού 2015 (σε δισ. ρούβλια)

	Ενοποιημένος προϋπολογισμός Ρωσικής Ομοσπονδίας και προϋπολογισμοί κρατικών κονδυλίων εκτός προϋπολογισμού	εκ του οποίου	
		Ομοσπονδιακός προϋπολογισμός	Ενοποιημένοι προϋπολογισμοί των περιφερειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας
Έσοδα - σύνολο	26.922,0	13.659,2	9.308,2
από αυτά:			
Φόρος εισοδήματος νομικών προσώπων	2.599,0	491,4	2.107,6
Φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων	2.807,8	-	2.807,8
Ασφάλιστρα για την υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση	5.636,3	-	-
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας:			
για τα εμπορεύματα (έργα, υπηρεσίες) που πωλούνται στο έδαφος της Ρωσικής Ομοσπονδίας	3.462,9	2.976,2	486,7
για εμπορεύματα που εισάγονται στο έδαφος της Ρωσικής Ομοσπονδίας	1.839,4	1.839,2	0,2
Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης επί των εμπορευμάτων που υπόκεινται σε ειδικούς φόρους (προϊόντα):			
που παράγονται στο έδαφος της Ρωσικής Ομοσπονδίας	1.014,4	527,9	486,5
που εισάγονται στο έδαφος της Ρωσικής Ομοσπονδίας	54,0	54,0	0,0
Φόροι επί του συνολικού εισοδήματος	347,8	-	347,7
Φόροι ακίνητης περιουσίας	1.068,6	-	1.068,6
Φόροι, τέλη και τακτικές πληρωμές για τη χρήση των φυσικών πόρων	3.250,7	3.181,2	69,6
Έσοδα από το εξωτερικό εμπόριο	3.295,3	3.295,3	-
Έσοδα από τη χρήση των αγαθών που ανήκουν στο κράτος και τη δημοτική περιουσία	1.149,2	690,0	364,1

	Ενοποιημένος προϋπολογισμός Ρωσικής Ομοσπονδίας και προϋπολογισμοί κρατικών κονδυλίων εκτός προϋπολογισμού	εκ του οποίου	
		Ομοσπονδιακός προϋπολογισμός	Ενοποιημένοι προϋπολογισμοί των περιφερειών της Ρωσικής Ομοσπονδίας
Πληρωμές για τη χρήση των φυσικών πόρων	198,7	166,3	32,4
Έσοδα από εργασία και αποζημίωση για κρατικές υπηρεσίες	429,9	378,5	44,9
Έσοδα από την πώληση των υλικών και άυλων περιουσιακών στοιχείων			
Άλλες εισπράξεις	234,8	107,8	126,9
Δαπάνες - σύνολο	29.741,5	15.620,3	9.479,8
από αυτές για:			
Εθνικά Θέματα	1.848,2	1.117,6	603,2
Εθνική άμυνα	3.182,7	3.181,4	3,8
Εθνική ασφάλεια και επιβολή του νόμου	2.072,2	1.965,6	107,6
Εθνική οικονομία	3.774,4	2.324,2	1.866,0
από αυτές για:			
Καύσιμα και Ενέργεια	103,6	83,8	32,4
Γεωργία και αλιεία	362,4	208,2	312,3
Μεταφορές	665,0	305,0	400,5
Συντήρηση οδικού δικτύου	1.209,3	615,3	739,3
Επικοινωνίες και πληροφορική	87,5	31,2	56,9
Εφαρμοσμένη έρευνα στον τομέα της εθνικής οικονομίας	270,5	269,8	0,7
Άλλα θέματα που σχετίζονται με την εθνική οικονομία	889,6	688,7	229,9
Στέγαση και υπηρεσίες κοινής ωφελείας	979,9	144,1	854,9
Κοινωνικοπολιτιστικές δραστηριότητες	17.151,5	5.636,9	5.872,7
Εξυπηρέτηση κρατικού και δημοτικού χρέους	661,0	518,7	149,0
Διακυβερνητικές μεταβιβάσεις από γενικούς προϋπολογισμούς της Ρωσικής Ομοσπονδίας και δημοτικούς φορείς	-	682,0	0,4
Έλλειμμα	2.819,5	1.961,0	171,6

Πηγή: Ρωσική Στατιστική Υπηρεσία, στοιχεία Γενικού Λογιστηρίου

Χ. ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Το **ισοζύγιο πληρωμών** της Ρωσικής Ομοσπονδίας, αν και παραμένει σαφώς πλεονασματικό, κατέγραψε μείωση το 2015, κυρίως λόγω της μείωσης του εμπορικού πλεονάσματος και της ταυτόχρονης πτώσης του ισοζυγίου χρηματοοικονομικών συναλλαγών.

Το **ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών** σημείωσε άνοδο, παρά το γεγονός ότι το πλεόνασμα του εμπορικού ισοζυγίου κατέγραψε πτώση κατά 21,7%, καθώς οι υπόλοιποι συντελεστές που συνήθως επηρεάζουν αρνητικά στην περίπτωση της ρωσικής οικονομίας (π.χ. ισοζύγιο υπηρεσιών, ισοζύγιο κεφαλαιακών αποδόσεων) παρουσίασαν κατά το 2015 πιο μετριασμένες αρνητικές τιμές.

Όσον αφορά το **εμπορικό ισοζύγιο**, πτώση καταγράφηκε τόσο στις εξαγωγές ενεργειακών προϊόντων, που υποχώρησαν κατά 38,7%, όσο και στις εξαγωγές μη ενεργειακών προϊόντων, που μειώθηκαν κατά 17,5%, αλλά τα αποτελέσματα μετριάστηκαν από παράλληλη μεγάλη μείωση των εισαγωγών, κατά 37,4%, η οποία είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του ελλείμματος του μη ενεργειακού εμπορικού ισοζυγίου στα 50,4 δισ. δολ. ΗΠΑ το 2015, από 135,5 δισ. δολ. ΗΠΑ κατά το 2014.

Το **ισοζύγιο υπηρεσιών**, παρουσίασε αισθητή μείωση του ελλείμματος κατά 33,2% το 2015 και διαμορφώθηκε σε 36,9 δισ. \$ ΗΠΑ, από 55,2 δισ. \$ ΗΠΑ το 2014. Αναλυτικότερα οι εξαγωγές υπηρεσιών ανήλθαν στα 51,7 δισ. \$ ΗΠΑ (2014: 65,8 δισ. \$ ΗΠΑ) και οι εισαγωγές υπηρεσιών σε 88,6 δισ. \$ ΗΠΑ (2014: 121,0 δισ. \$ ΗΠΑ).

Το έλλειμμα στο **ισοζύγιο εισοδημάτων** μειώθηκε στα 5,1 δισ. \$ ΗΠΑ από 10,1 δισ. \$ ΗΠΑ το 2014, ενώ αισθητή βελτίωση καταγράφηκε και στο έλλειμμα του **ισοζυγίου κεφαλαιακών αποδόσεων**, το οποίο μειώθηκε από 57,2 δισ. \$ ΗΠΑ το 2014 στα 31,9 δισ. \$ ΗΠΑ το 2015.

Σημαντική ήταν η βελτίωση της εικόνας του **ισοζυγίου κεφαλαιακών μεταβιβάσεων** το οποίο, από έλλειμμα 42,0 δισ. \$ ΗΠΑ το 2014, κατέγραψε έλλειμμα 309 εκατ. δολ. ΗΠΑ το 2015.

Συνολικά το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και το ισοζύγιο κεφαλαίων το 2015 ανήλθε στα 68,7 δισ. \$ ΗΠΑ.

Αξιοσημείωτη ήταν, τέλος, η μεταστροφή στην εικόνα των **συναλλαγματικών αποθεμάτων** που από εκροή 107,5 δισ. δολ. ΗΠΑ το 2014, επιστρέφουν σε θετικό πρόσημο με εισροή 1,7 δισ. δολ. ΗΠΑ το 2015.

Ισοζύγιο Πληρωμών Ρωσικής Ομοσπονδίας, 2013-2015

σε εκ. δολάρια ΗΠΑ	2015	2014	2013
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	68.999,7	57.512,8	33.428,2
Εμπορικό ισοζύγιο	148.512,7	188.930,7	180.566,3
εξαγωγές	341.467,2	496.806,1	521.835,5
αργό πετρέλαιο	89.587,9	153.895,5	173.668,2
προϊόντα πετρελαίου	67.453,2	115.810,2	109.414,3
φυσικό αέριο	41.844,3	54.685,1	65.971,7
λοιπά	142.581,8	172.415,3	172.781,3
εισαγωγές	192.954,5	307.875,4	341.269,2
Ισοζύγιο υπηρεσιών	-36.874,6	-55.277,7	-58.259,4
εξαγωγές	51.742,3	65.744,5	70.122,5
μεταφορικές υπηρεσίες	16.719,0	20.542,0	20.746,7
ταξίδια	8.465,0	11.759,1	11.988,4
λοιπές υπηρεσίες	26.558,3	33.443,5	37.387,4
εισαγωγές	88.616,9	121.022,2	128.381,9
μεταφορικές υπηρεσίες	11.728,1	15.419,7	17.504,7
ταξίδια	34.934,2	50.427,6	53.452,6
λοιπές υπηρεσίες	41.954,7	55.174,9	57.424,6
Ισοζύγιο εισοδημάτων	-5.148,7	-10.073,8	-13.169,6
Ισοζύγιο κεφαλαιακών αποδόσεων	-31.882,2	-58.018,5	-66.515,5
αποκτηθέντα εισοδήματα	33.758,9	42.837,4	37.738,2
πληρωτέα εισοδήματα	65.641,0	100.855,9	104.253,7
Ισοζύγιο μισθωμάτων	16,8	130,1	80,8
Ισοζύγιο δευτερογενών εσόδων	-5.624,4	-8.178,0	-9.274,4
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ	-309,0	-42.005,1	-394,9
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΡΕΧΟΥΣΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ & ΚΕΦΑΛΑΙΑΚΩΝ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΝ	68.690,7	15.507,7	33.033,3
ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	70.852,5	131.049,3	46.212,4
Καθαρή ανάληψη υποχρεώσεων	-72.208,4	-49.786,8	124.389,4
Καθαρή απόκτηση ενεργητικού (εκτός συναλλαγματικών αποθεμάτων)	-1.355,9	81.262,5	170.601,7
ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΩΝ	1.703,6	-107.547,1	-22.076,8

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Ρωσικής Ομοσπονδίας

Γ. Ο ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

Ι. ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ

1. Αγροκτηνοτροφικός Τομέας

(α) **Φυτική παραγωγή:** Το 2015 αποδείχθηκε μία πολύ επιτυχής χρονιά για τον γεωργικό τομέα. Παραθέτουμε πίνακα όγκου παραγωγής στις κυριότερες καλλιέργειες και ακολουθεί ανάλυση:

Φυτική Παραγωγή 1990 – 2015 (σε χιλ. τόνους)

	1990	2000	2010	2013	2014*	2015*	μεταβολή 2015/2014
Σιτηρά και όσπρια	116.675,7	65.420,0	60.959,6	92.384,8	105.315,0	104.786,0	-0,5%
σιτάρι	49.596,2	34.460,1	41.507,6	52.090,8	59.711,4	61.785,8	3,5%
κριθάρι	27.235,1	14.038,8	8.350,0	15.388,7	20.444,3	17.546,2	-14,2%
καλαμπόκι	2.451,2	1.489,4	3.084,4	11.634,9	11.332,1	13.173,3	16,2%
βρώμη	12.325,7	6.002,3	3.219,6	4.931,8	5.273,8	4.535,6	-14,0%
όσπρια	4.922,3	1.196,8	1.370,6	2.037,3	2.195,6	2.356,9	7,3%
σίκαλη	16.430,9	5.444,4	1.635,6	3.359,9	3.280,8	2.086,7	-36,4%
ρύζι	896,2	584,3	1.060,7	934,9	1.048,6	1.109,8	5,8%
φαγόπυρο	809,2	996,9	339,3	833,9	661,8	861,2	30,1%
κεχρί	1.946,3	1.124,3	133,6	418,8	492,8	572,2	16,1%
Βιομηχανικές καλλιέργειες:							
ζαχαρότευτλα	32.326,9	14.050,9	22.255,9	39.321,2	33.513,4	39.030,5	16,5%
σπέρματα ελαίων	4.662,2	4.473,5	7.456,6	13.137,1	12.859,0	13.837,4	7,6%
ηλιόσπορος	3.427,2	3.918,5	5.344,8	9.842,4	8.475,3	9.280,3	9,5%
σόγια	717,3	341,8	1.222,4	1.517,2	2.363,6	2.708,2	14,6%
κράμβη	258,2	148,7	670,1	1.259,2	1.337,9	1.012,2	-24,3%
σινάπι	191,6	46,4	36,4	50,4	93,2	66,7	-28,4%
ίνες λιναριού	71,3	51,2	35,2	39,0	37,2	45,2	21,6%
σπόροι λιναριού	48,2	18,5	5,2	5,2	6,4	7,7	20,4%
Πατάτες	30.848,2	29.464,8	21.140,5	30.199,1	31.501,4	33.645,8	6,8%
Λαχανικά	9.538,0	10.311,6	11.560,7	13.506,4	14.155,1	14.702,5	3,9%
λάχανο	...	3.016,5	2.737,5	3.334,6	3.499,3	3.611,4	3,2%
τομάτες	...	1.509,0	2.049,6	2.162,2	2.300,2	2.282,3	-0,8%
κρεμμύδι	...	1.133,8	1.536,3	1.984,9	1.994,3	2.101,5	5,4%
καρότα	...	1.387,3	1.303,3	1.604,7	1.662,1	1.781,2	7,2%
αγγούρια	...	948,5	1.161,9	1.068,4	1.110,8	1.129,6	1,7%
παντζάρι	...	853,1	835,9	1.001,9	1.070,0	1.083,9	1,3%
λοιπά λαχανικά	...	397,8	678,5	919,4	931,5	984,4	5,7%
κολοκύθα	...	363,8	506,7	660,2	712,9	744,4	4,4%
κολοκύθι	...	485,8	481,9	468,0	519,3	625,8	20,5%
σκόρδο	...	178,5	213,5	232,8	256,4	254,9	-0,6%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

* Περιλαμβάνεται και η περιοχή της Κριμαίας.

Η παραγωγή σιτηρών, αν και παρουσίασε μικρή μείωση της τάξης του 0,5% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, παραμένει μια από τις τρεις καλύτερες επιδόσεις στην ιστορία της ρωσικής γεωργίας. Σημειώνουμε ότι η καλύτερη επίδοση επιτεύχθηκε το 2008 με παραγωγή περίπου 108 εκ. τόνων και η δεύτερη καλύτερη ήταν το 2014 με παραγωγή 105 εκατ. τόνων.

Ιδιαίτερως σημαντική ήταν η αύξηση της παραγωγής λαχανικών, κατά 3,9%, η οποία ακολουθεί διαρκώς ανοδική πορεία κατά τα τελευταία χρόνια και το 2015 σημείωσε επίδοση ρεκόρ πλησιάζοντας τα 15 εκατ. τόνους. Η επίδοση αυτή αποκτά ακόμα μεγαλύτερη σημασία, λαμβάνοντας υπόψη την τεράστια εξάρτηση της ρωσικής αγοράς από τις εισαγωγές λαχανικών.

Επιπλέον, η επίδοση αυτή πραγματοποιείται ενώ διανύουν το δεύτερο έτος εφαρμογής τους τα ρωσικά αντίμετρα που επιβλήθηκαν στις 06.08.2014 και αφορούν στην απαγόρευση εισαγωγής αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων από χώρες που έχουν επιβάλει κυρώσεις στη Ρωσία λόγω της στάσης της στο ουκρανικό ζήτημα. Άλλωστε, η ρωσική κυβέρνηση έχει δηλώσει ρητά την πρόθεσή της να αξιοποιήσει την απουσία των εισαγομένων προϊόντων ως προστασία και κίνητρο στις εγχώριες επιχειρήσεις που προσπαθούν να καλύψουν αυτή την αγορά. Υπενθυμίζουμε ότι τα προϊόντα που απουσιάζουν από τη ρωσική αγορά ως αποτέλεσμα των αντιμέτρων ήταν προέλευσης ΗΠΑ, χωρών ΕΕ, Καναδάς Αυστραλίας, Νορβηγίας, στις οποίες αργότερα προστέθηκαν και οι Ουκρανία, Αλβανία, Μαυροβούνιο, Ισλανδία, Λιχτενστάιν.

Πολύ καλές επιδόσεις καταγράφηκαν και σε σειρά άλλων καλλιεργειών, όπως στην παραγωγή σόγιας, που αποτελεί το βασικό συστατικό των ζωοτροφών, καθώς και στην παραγωγή ζαχαρότευτλων και ηλιόσπορου.

(β) Κτηνοτροφία: Θετικές ήταν οι εξελίξεις και σε ό,τι αφορά στην κτηνοτροφία, καθώς η ρωσική παραγωγή κατέγραψε αύξηση της τάξης του 5,1%. Παραθέτουμε πίνακα του όγκου παραγωγής στις κυριότερες κατηγορίες και ακολουθεί ανάλυση:

Ζωική Παραγωγή 2008 – 2015

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Μεταβολή 2015/2014
Ζώα και πουλερικά (χιλιάδες τόνοι) εκ των οποίων:	7.072	7.835	8.424	8.932	9.687	10.436	11.147	11.718	5,1%
βοοειδή	2.297	2.332	2.282	2.161	2.206	2.184	2.231	2.166	-2,9%
χοίροι	1.824	2.075	2.305	2.449	2.637	3.059	3.326	3.539	6,4%
αιγοπρόβατα	200	231	225	252	262	278	296	299	1,1%
πουλερικά	2.688	3.133	3.548	4.008	4.519	4.853	5.227	5.646	8,0%
Γάλα (εκατ. τόνοι)	19,1	19,2	19,1	19,2	19,8	18,9	19,7	20,1	1,9%
Αυγά (εκατ. τεμάχια)	28,1	28,8	30,1	30,4	31,0	30,7	30,9	31,7	2,6%
Μαλλί (χιλιάδες τόνοι)	33,4	34,7	31,5	36,9	35,9	36,6	40,7	42,0	3,2%
Μέλι (χιλιάδες τόνοι)	27,5	24,8	23,4	26,5	27,5	29,9	33,0	31,2	-5,5%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά την τριετία 2013-2015 παρατηρείται μια θεαματική πτώση των εισαγωγών κρεατικών (ΚΣΟ 0201, 0202, 0203, 0207), στη Ρωσία, καθώς οι εισαγωγές σε αυτές

τις κατηγορίες μειώθηκαν από 1,8 εκατ. τόνους το 2013 σε 1,0 εκατ. τόνους το 2015. Κατά την ίδια τριετία η εγχώρια παραγωγή αυξήθηκε από 10,4 εκατ. τόνους το 2013 σε 11,7 εκατ. τόνους το 2015.

Εισαγωγές & εγχώρια παραγωγή κρεατικών 2013-2015 (σε χιλ. τόνους)

	2013	2014	2015
Εγχώρια παραγωγή	10.436,0	11.147,0	11.718,0
Εισαγωγές	1.808,7	1.460,7	998,2
Σύνολο	14.257,7	14.621,7	14.731,2

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία & Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Σε αυτή την εξέλιξη επηρέασαν ασφαλώς παράγοντες όπως η δραστική μεταβολή της ισοτιμίας του εθνικού νομίσματος και η θέση σε ισχύ των απαγορεύσεων εισαγωγής στο πλαίσιο των ρωσικών αντιμέτρων, αλλά κομβική είναι και η συνεισφορά του κρατικού προγράμματος στήριξης της εγχώριας γεωργικής παραγωγής και υποκατάστασης των εισαγωγών, που αξιοποίησε τις δυσμενείς για τις εισαγωγές συνθήκες προς όφελος των εγχώριων επιχειρήσεων.

(γ) Αλιεία: Στον τομέα της αλιείας, η Ρωσία παρουσίασε πτωτική τάση σε όλες τις κατηγορίες κατά το 2015. Συγκεκριμένα παρήγαγε 0,9 εκ. τόνους φρέσκων/κατεψυγμένων ιχθυηρών, έναντι 1,2 εκ. τόνων το 2014, και 46,5 χιλ. τόνους οστρακοειδών και μαλακοστράκων, έναντι 55,3 χιλ. τόνων το 2014.

Παραγωγή Αλιευμάτων 2010 – 2015 (χιλ. τόνοι)

	2010	2012	2013	2014	2015	μεταβολή 2015/2014
ιχθυηρά	1.151,0	1.399,0	1.461,0	1.167,0	930,0	-20,3%
οστρακοειδή και μαλακόστρακα	39,8	44,5	52,7	55,3	46,5	-15,9%
άλλα προϊόντα υδάτινης προέλευσης	3,5	5,4	3,1	4,2	2,9	-31,0%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Αξίζει να σημειωθεί ότι, παρά τις ιστορικά υψηλές αποδόσεις της ρωσικής γεωργικής παραγωγής, οι σημαντικές απώλειες που καταγράφει το ρωσικό νόμισμα παρασύρουν τις τιμές των τροφίμων σε ένα ανοδικό σπινάλι. Είναι χαρακτηριστικό ότι, σύμφωνα με στοιχεία της Ρωσικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο ρυθμός πληθωρισμού ανήλθε στο 12,9% το 2015, ενώ ο δείκτης τιμών καταναλωτή στην κατηγορία των τροφίμων κατέγραψε αύξηση της τάξης του 14,0%. Αυτή η εξέλιξη αποτελεί ήδη κάποια βελτίωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος όπου η απόκλιση υπήρξε ακόμη μεγαλύτερη, καθώς ο ρυθμός πληθωρισμού ανήλθε στο 11,4% με τις τιμές των τροφίμων να καταγράφουν αύξηση 15,4%.

(δ) Δασική παραγωγή: Όσον αφορά τέλος την δασική παραγωγή αναφέρεται, ότι η Ρωσία είναι η πρώτη χώρα παραγωγής ξυλείας στο κόσμο. Η συνολική έκταση των δασών υπερβαίνει τα 1.180 εκατομμύρια εκτάρια. Τα συνολικά αποθέματα ξύλου εκτιμώνται περίπου σε 81,9 δισεκατομμύρια κυβικά μέτρα. Εξ αυτών τα κωνοφόρα καλύπτουν περί τα ¾. Η Ρωσία κατέχει περίπου 1/5 του συνόλου των παγκόσμιων δασικών πόρων. **Η ετήσια παραγωγή ακατέργαστης ξυλείας της χώρας ανέρχεται περίπου στα 120 εκ. κυβικά μέτρα.**

Η συνολική καλλιεργούμενη έκταση εκτιμάται στα 78,5 εκ. εκτάρια. Στο βόρειο τμήμα της χώρας κυριαρχεί η κτηνοτροφία, λόγω της φτωχής σύστασης μεγάλου μέρους των εδαφών που δεν ευνοεί τις αγροτικές καλλιέργειες. Λόγω των δυσμενών κλιματικών και εδαφολογικών συνθηκών μεγάλου τμήματος της χώρας, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις καλύπτουν μόνον το 3,2% της συνολικής επιφανείας. Το 45% της συνολικής επιφανείας καλύπτεται από δάση και η ξυλεία αποτελεί ένα από τα κύρια εξαγωγικά προϊόντα. Στο νότιο τμήμα της χώρας καθώς και στην δυτική Σιβηρία υπάρχουν διάφορες καλλιέργειες με κυρίαρχα τα δημητριακά. Πάντως, η εκτεταμένη βιομηχανική μόλυνση, η υπερεντατική εκμετάλλευση των εδαφών καθώς και η συχνή επιλογή ακατάλληλων καλλιεργειών έχουν προκαλέσει εκτεταμένα προβλήματα στις καλλιεργήσιμες εκτάσεις και στο σύνολο των παραγόμενων προϊόντων.

2. Ενεργειακά Προϊόντα

Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία του Υπουργείου Ενέργειας της Ρωσικής Ομοσπονδίας, η παραγωγή πετρελαίου το 2015 ανήλθε συνολικά στους 533,5 εκ. τόνους (2014: 526,6 εκ. τόνοι), σημειώνοντας αύξηση 1,38%. Εξήχθη ποσότητα 241,3 εκ. τόνων (2014: 221 εκ.τόνοι), 20,34 εκ. τόνοι περισσότεροι σε σχέση με το προηγούμενο έτος (αύξηση 1,14%). Η μέση τιμή Urals το 2015 μειώθηκε κατά 47,5% στα 51,23 \$ ΗΠΑ το βαρέλι (2014: 97,6 \$ ΗΠΑ το βαρέλι).

Η Ρωσία διαθέτει διαπιστωμένα αποθέματα πετρελαίου που ανέρχονται στο 5% των παγκόσμιων αποθεμάτων. Εκτιμάται όμως ότι τα πραγματικά αποθέματα είναι κατά πολύ μεγαλύτερα. Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής πετρελαίου προέρχεται από τις Περιφέρειες των Ουραλίων και του Βόλγα. Μεγαλύτερος παραγωγός είναι η εταιρεία ROSNEFT, η οποία παράγει κατά προσέγγιση το 1/3 της συνολικής ποσότητας.

Όσον αφορά στο φυσικό αέριο, το 2015 η παραγωγή φυσικού αερίου μειώθηκε κατά 1,0% σε σχέση το προηγούμενο έτος και ανήλθε σε 635,5 δισ. κ.μ. (2014: 641,9 δισ.κ.μ.). Οι εξαγωγές ανήλθαν σε 211,5 δισ.κ.μ., παρουσιάζοντας αύξηση 16,85% σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2014: 181 δισ. κ.μ.).

Η μέση τιμή συμβολαίου πώλησης ρωσικού φυσικού αερίου στην Ευρώπη ανήλθε στα 245,6 \$ΗΠΑ/χιλ.κ.μ. έναντι 349,4\$ΗΠΑ/χιλ.κ.μ. (-29,7% σε σχέση με το 2014).

Μεγαλύτερη εταιρεία παραγωγός και διακινητής φυσικού αερίου είναι ως γνωστόν η εταιρεία **GAZPROM** με 72% των εγχωρίων και 17% των παγκόσμιων αποθεμάτων ήτοι περί τα 36 τρις κ.μ. (31.12.2015). Το 2015 η εταιρεία παρήγαγε 418,5 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου, ήτοι 11% της παγκόσμιας παραγωγής. Από την ποσότητα διατέθηκαν 221,2 δισ. κ. μ. στην εσωτερική αγορά, 40,3 δισ. κ.μ. εξήχθησαν προς τις χώρες ΚΑΚ, 159,4 δισ. κ.μ. προς τις χώρες της Ευρώπης (8% περισσότερο σε σχέση με προηγούμενο έτος) και 4,74 δισ.κ.μ. μετατράπηκαν σε LNG (υγροποιημένο φυσικό αέριο).

Μεταξύ 2013 και 2014 η GAZPROM εξήγαγε στην Ευρώπη τις εξής ποσότητες φυσικού αερίου:

Εξαγωγές φυσικού αερίου στην Ευρώπη 2013-2015 (δισ.κ.μ.)

ΧΩΡΑ	2013	2014	2015
Γερμανία	41,0	40,3	47,4
Τουρκία	26,7	27,3	27,0
Ιταλία	25,3	21,7	24,4
Ηνωμένο Βασίλειο	16,6	15,5	22,5
Γαλλία	8,6	7,6	10,5
Πολωνία	12,9	9,1	8,9
Ολλανδία	2,9	4,7	8,4
Ουγγαρία	6,0	5,4	6,0
Αυστρία	5,2	4,2	5,0
Σλοβακία	5,5	4,4	3,8
Βουλγαρία	2,9	2,8	3,1
Φινλανδία	3,5	3,1	2,8
Ελλάδα	2,6	1,7	2,0
Σερβία	2,0	1,5	1,9
Τσεχία	7,9	0,8	0,9
Δανία	0,3	0,4	0,7
Σλοβενία	0,5	0,4	0,5
Ρουμανία	1,4	0,5	0,3
Ελβετία	0,4	0,3	0,3
Ιρλανδία	0,5	0,2	0,2
Βοσνία – Ερζεγοβίνη	0,2	0,2	0,2
Π.Γ.Δ.Μ.	<0,05	0,1	0,1

Η παραγωγή άνθρακα το 2015 ανήλθε σε 371,7 εκ. τόνους (2014: 357 εκ. τόνοι, 2013: 350 εκ. τόνοι) εκ των οποίων εξήχθησαν 151,4 εκ τόνοι.

3. Λοιπές Πρώτες Ύλες

Η παραγωγή σιδήρου το 2015 παρέμεινε σχετικά σταθερή και ανήλθε σε 101 εκ. τόνους (2014: 102,1 εκ. τόνοι). Όσον αφορά στη κατηγορία των **μη μεταλλικών ορυκτών** που χρησιμοποιούνται στις κατασκευές, η παραγωγή μειώθηκε κατά 10,7%, από 439 εκ.κ.μ. το 2014, σε 392 εκ.κ.μ. το 2015.

Μεταλλουργία, Μεταλλεία – ορυχεία. Το ρωσικό έδαφος είναι πολύ πλούσιο σε μεταλλεύματα και ορυκτά. Σε αρκετές περιπτώσεις, η χώρα αποτελεί τον κυριότερο παραγωγό και εξαγωγέα παγκοσμίως. Οι ρωσικές εξαγωγές σε μεγάλο βαθμό εξαρτώνται από την εξαγωγή τέτοιων προϊόντων. Η Ρωσία διαθέτει το 1/5 της παγκόσμιας παραγωγής νικελίου και κοβαλτίου. Επίσης, είναι από τους μεγαλύτερους παραγωγούς άνθρακα, αλουμινίου, τιτανίου, σιδηρομεταλλευμάτων, χρυσού, πλατίνας και διαμαντιών. Ο τομέας καλύπτει το 16% της συνολικής βιομηχανικής παραγωγής και το 9,6% των συνολικών εξαγωγών. Ενίοτε η παραγωγή ελέγχεται από μία μόνον εταιρεία. Παραδείγματος χάριν η εταιρεία Almazy Rossii-Sakha ελέγχει το 25% της παγκόσμιας παραγωγής διαμαντιών, η Norilsk Nickel το 30% της παραγωγής νικελίου και το 40% της πλατίνας, ενώ η Russian Aluminium το 12-13% της παγκόσμιας παραγωγής αλουμινίου.

II. ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ – ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

Το 2015 χαρακτηρίστηκε από μείωση της συνολικής βιομηχανικής παραγωγής, καθώς συνεχίστηκε η χαμηλή αύξηση της παραγωγικότητας, η επιβράδυνση της αύξησης των επενδύσεων σε βασικό κεφάλαιο και η χειροτέρευση της χρηματοοικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων. Η βιομηχανική παραγωγή κατέγραψε συνολικά μείωση της τάξης του 3,4%.

Εξαίρεση σε αυτή την τάση αποτέλεσαν ο τομέας των χημικών προϊόντων που κατέγραψε σημαντική αύξηση (6,3%) και, με μικρή αύξηση, οι τομείς εξόρυξης μη ενεργειακών προϊόντων (2,2%) και τροφίμων (2%).

Οι υπόλοιποι τομείς είτε παρέμειναν στάσιμοι (εξόρυξη ενεργειακών προϊόντων, παραγωγή προϊόντων πετρελαίου), είτε κατέγραψαν αρνητική τάση στον όγκο παραγωγής, με κυριότερα τέτοια παραδείγματα τον τομέα της κατασκευής μηχανημάτων (-11,1%), την παραγωγή οχημάτων (-8,5%), την παραγωγή ηλεκτρικού εξοπλισμού (-7,9%), τα προϊόντα δέρματος (-11,4%) και την κλωστοϋφαντουργία (-11,7%).

Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή βιομηχανικής παραγωγής 2010 – 2015

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Βιομηχανική Παραγωγή	107,3	105,0	103,4	100,4	101,7	96,6
Εξόρυξη Πρώτων Υλών	103,8	101,8	101,0	101,1	101,4	100,3
Εξόρυξη Ενεργειακών Προϊόντων	103,6	101,2	100,7	100,9	101,4	100,0
Εξόρυξη Πρώτων Υλών εκτός Ενεργειακών Προϊόντων	104,9	106,6	103,4	102,3	101,6	102,2
Μεταποίηση	110,6	108,0	105,1	100,5	102,1	94,6
Τρόφιμα, Καπνός Ποτά	103,2	103,9	104,1	100,6	102,5	102,0
Κλωστοϋφαντουργία	108,8	100,8	100,7	104,3	97,5	88,3
Προϊόντα Δέρματος και Υποδήματα	119,9	105,7	98,1	95,6	97,2	88,6
Προϊόντα επεξεργασίας ξύλου, έπιπλα	113,4	110,2	96,2	108,0	94,7	96,6
Προϊόντα χάρτου	103,1	106,5	105,8	94,8	100,4	93,7
Προϊόντα πετρελαίου και κοκ	106,0	103,8	103,1	102,3	105,7	100,3
Χημικά Προϊόντα	110,6	109,5	104,1	105,4	100,1	106,3
Ελαστικά και Πλαστικά Προϊόντα	124,4	111,4	112,8	105,9	107,5	96,3
Μη μεταλλικά Ορυκτά	114,5	107,4	110,7	98,0	101,8	92,2
Μεταλλουργία	112,4	107,0	104,8	100,0	100,6	93,5
Μηχανήματα και Εξοπλισμός	115,2	111,1	102,7	96,6	92,2	88,9
Ηλεκτρικός και Οπτικός Εξοπλισμός	118,9	111,9	106,4	99,0	99,5	92,1
Οχήματα και μεταφορικός εξοπλισμός	127,2	117,2	110,3	102,2	108,5	91,5
Λοιπά προϊόντα	120,6	105,3	102,6	95,4	102,7	94,0
Παραγωγή και Διανομή Ηλεκτρικής Ενέργειας, Φυσικού Αερίου και Νερού	102,2	100,2	101,3	97,5	99,9	98,4

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

III. ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ – ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

1. Λιανικό Εμπόριο

Επί σοβιετικού καθεστώτος, η οικονομία βασιζόταν στην παραγωγή και όχι στην κατανάλωση. Κατά συνέπεια, ο καταναλωτής ήταν παραμελημένος με συχνές ελλείψεις στην αγορά, προβλήματα τροφοδοσίας, μακριές ουρές για βασικά αγαθά και κακής ποιότητας προϊόντα και υπηρεσίες. Σε κάθε κομμάτι της αγοράς δραστηριοποιούνταν κρατικά μονοπώλια, ενώ τα κενά καλύπτονταν από ανεπίσημη ιδιωτική δραστηριότητα. Ωστόσο, επειδή τα καταστήματα ήταν σχετικώς μικρού μεγέθους και δεν απαιτούσαν υψηλά κεφάλαια, ήταν τα πρώτα που πέρασαν σε ιδιωτικό έλεγχο. Από αυτόν τον τομέα ξεκίνησε η ίδρυση των νέων εταιρειών.

Η άνοδος των ατομικών εισοδημάτων τα τελευταία χρόνια, σε συνδυασμό με την γοητεία που ασκούσαν τα ξένα εμπορικά σήματα, την στιγμή μάλιστα που τα αντίστοιχα ρωσικά είχαν καταρρεύσει, οδήγησαν σε μεγάλη αύξηση των εισαγωγών καταναλωτικών ειδών και ταχεία άνοδο του λιανικού εμπορίου. Σήμερα ο τομέας είναι ένας από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους της ρωσικής οικονομίας.

Α) Δίκτυα διανομής: Το σύστημα διανομής προϊόντων κατανάλωσης στην Ρωσία παρουσίασε σημαντικές αλλαγές μετά την διάλυση της Σοβιετικής Ένωσης και την απελευθέρωση των εισαγωγών στην χώρα. Κατά την διάρκεια της Σοβιετικής Ένωσης, η βιομηχανία ήταν προσανατολισμένη στην παραγωγή προϊόντων εξοπλισμού σε βάρος των προϊόντων κατανάλωσης.

Μετά την απελευθέρωση των τιμών από το 1992 και την θέση σε εφαρμογή ενός καθεστώτος πιο εύκαμπτου για την εισαγωγή των προϊόντων, δημιουργήθηκαν πολλά καταστήματα, κίосκια και 'supermarkets'. Τα δίκτυα διανομής αναπτύχθηκαν ξαφνικά και ορισμένοι τομείς παρουσιάζουν δίκτυα διανομής αρκετά ανεπτυγμένα, ενώ σε άλλους τομείς τα δίκτυα βρίσκονται σε πρωτογενή μορφή. Στις μεγάλες κυρίως πόλεις, όπως η Μόσχα και η Αγία Πετρούπολη, έχουν δημιουργηθεί τα τελευταία χρόνια καλά οργανωμένα κανάλια διανομής και στον τομέα της λιανικής πώλησης μεγάλα εμπορικά καταστήματα και εμπορικά κέντρα αναπτύσσονται με ταχείς ρυθμούς. Στην αγορά έχουν κάνει την εμφάνισή τους, επίσης, μεγάλες αλυσίδες καταστημάτων, εγχώριες και ξένες σε διάφορους τομείς π.χ. ηλεκτρικές συσκευές (Technosila, Mir, Video, Eldrado), οικιακός εξοπλισμός (Klioutch, OK Dom Leroy-Merlin, Obi), καλλυντικά (L'Etoile, Ile de Beaute, Douglas, Rivoli), αθλητικά είδη (Sportmaster, Epitcenter, Intersport, Decathlon), κινητά-μηχανήματα τηλεπικοινωνιών (Evroset, Svyaznoi) φαρμακευτικά (36.6), τρόφιμα (Metro, Auchan), έπιπλα IKEA (Σουηδία), Ramstore (Τουρκία) κλπ.

Σήμερα τα εμπορικά καταστήματα στην Ρωσία κατανέμονται στις εξής κατηγορίες:

Παραδοσιακές μορφές λιανικής πώλησης Τα καταστήματα 'universmag' -'universam', (διακινούν πολλά προϊόντα πλην τροφίμων), τα καταστήματα 'gastronom' – 'producty' (τρόφιμα), 'Sviet' (φωτιστικά), 'Khoziaistvenny' (οικιακός εξοπλισμός), τα περίπτερα και οι ανοιχτές αγορές, παρά το γεγονός ότι κατέχουν σημαντικό μερίδιο αγοράς χάνουν έδαφος, προς όφελος σύγχρονων δικτύων διανομής. Στις παραδοσιακές μορφές πώλησης περιλαμβάνονται τα: **α) κίосκια:** προτείνουν στον καταναλωτή διάφορα προϊόντα, κυρίως τρόφιμα, και ανταγωνίζονται σοβαρά τα μαγαζιά της γειτονιάς (πολύ πιο κοντά, ανοιχτά όλο το 24ωρο). Τα κίосκια είναι πολυάριθμα στους δρόμους, αλλά στην Μόσχα υπάρχει προσπάθεια περιορισμού τους με θέσπιση σχετικής νομοθεσίας. **β) καταστήματα της γειτονιάς:** μετά την ιδιωτικοποίησή τους, έγινε προσπάθεια καλύτερευσης της ποικιλίας των διατεθειμένων προϊόντων, αλλά η γκάμα

παραμένει περιορισμένη. Οι ιδιοκτήτες αυτών των καταστημάτων ('producty') κατέχουν συνήθως πολλά καταστήματα. Σήμερα τα καταστήματα αυτά κατέχουν μεγάλο μερίδιο της αγοράς. **γ) οι ανοιχτές αγορές:** προτείνουν κυρίως τρόφιμα και άλλα καταναλωτικά προϊόντα. Οι ανοιχτές αγορές, οι αγορές χονδρεμπορίου, ημι-χονδρεμπορίου, και οι ειδικές αγορές (ενδύματα, τρόφιμα, ηλεκτρονικά) είναι συνήθως εγκατεστημένες στην περιφέρεια, στα περίχωρα μεγάλων πόλεων και προσφέρουν στους καταναλωτές ποικιλία προϊόντων χαμηλής κυρίως τιμής. Τελευταίες εκτιμήσεις φέρουν τον κόσμο να προμηθεύεται περί το 9% των τροφίμων (ιδιαίτερα του κρέατος, καρπών/φρούτων και λαχανικών) και πλέον του 14% των λοιπών αγαθών (ιδιαίτερα των ρούχων, υποδημάτων, καλτσών) που έχει ανάγκη από τις ανοιχτές αγορές.

Σύγχρονες αλυσίδες supermarket. Η διάρθρωση των δικτύων διανομής στην Ρωσία άλλαξε σημαντικά τα τελευταία χρόνια. Τα πρώτα supermarket δυτικού τύπου, εμφανίσθηκαν στην ρωσική αγορά μετά το 1990, με περιορισμένες αρχικές επιφάνειες και απευθύνονταν κυρίως στους καταναλωτές υψηλών εισοδημάτων. Προς το παρόν, όλα είναι ευνοϊκά για την ανάπτυξη των νέων μεγάλων αλυσίδων καταστημάτων, όπως το ευνοϊκότερο πολιτικό και οικονομικό κλίμα για την προσέλκυση επενδύσεων, η αύξηση των μέσων εισοδημάτων του Ρώσου καταναλωτή κ.α.. Μετά το 2000, παρατηρήθηκε μία μεγάλη ανάπτυξη των αλυσίδων καταστημάτων στην Ρωσία. Το 1997, για πρώτη φορά η μεγάλη αλυσίδα καταστημάτων 'Ramstor' τουρκικών συμφερόντων άνοιξε καταστήματα στην Ρωσία και ακολούθησε η γαλλική 'AUCHAN' (τρόφιμα) κ.λ.π. Παράλληλα, οι ρωσικές αλυσίδες (Sedmoi Kontinent, Perekreostok, Pyaterochka, Kopeika, Tander) δραστηριοποιούνται δυναμικά στην αγορά.

Το 2004 η μείωση του συντελεστή ΦΠΑ από 20% σε 18% και η κατάργηση του φόρου λιανικής πώλησης 5% ευνόησαν την ανάπτυξη του λιανικού εμπορίου. Ο μεγαλύτερος όμιλος λιανικής πώλησης τροφίμων της Ρωσίας είναι η 'X5 Group', στον οποίο ανήκουν οι αλυσίδες supermarket 'Perekreostok', 'Pyaterochka', ενώ σημαντική θέση στην αγορά κατέχουν και η 'Seventh Continent', ο όμιλος 'MARTA GROUP', με τις αλυσίδες 'BILLA' και 'GROSMART' και ο όμιλος 'AUCHAN'.

Επόμενος στόχος των εταιρειών του κλάδου στην Ρωσία, αποτελεί η επέκταση των δικτύων διανομής στην επαρχία. Ωστόσο, η επέκταση στην επαρχία απαιτεί μεγάλες επενδύσεις ιδιαίτερα στον τομέα των 'logistics', γεγονός που συνεχίζει να ευνοεί/προστατεύει τις ήδη υπάρχουσες περιφερειακές επιχειρήσεις πχ οι αλυσίδες 'Sibirskii Gigant', 'Sibirskaia Goubernia' κυριαρχούν στην Σιβηρία, η ρωσική αλυσίδα 'Lenta' κυριαρχεί στην Βόρειο-Δυτική Ρωσία και η 'Victoria' με τις επωνυμίες 'Kvartal' και 'Deshevo' στην περιοχή του Kaliningrand.

Τα εμπορικά κέντρα στη Ρωσία. Η ισχυροποίηση των εμπορικών κέντρων αφορά την Μόσχα αλλά και την περιφέρεια και αναμένεται να συνεχιστεί ακάθεκτα τα επόμενα χρόνια. Ενίοτε λέγεται ότι, κάθε ημέρα ανοίγει ένα εμπορικό κέντρο στην Ρωσία. Οι τιμές των εμπορικών χώρων στην Ρωσία σήμερα είναι αρκετά υψηλές, ιδιαίτερα στην Μόσχα.

Β) Πρόσφατες εξελίξεις στο χώρο του λιανικού εμπορίου το 2015

Το 2015 ο ρυθμός αύξησης του συνολικού κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου ήταν έντονα αρνητικός, με υποχώρηση του όγκου εμπορίου κατά 10 μονάδες έναντι του προηγούμενου έτους. Η γενική κατηγορία τροφίμων/ποτών/καπνού κινήθηκε στο 91% του προηγούμενου έτους και η γενική κατηγορία των προϊόντων εκτός τροφίμων υποχώρησε περισσότερο, στο 89% του όγκου του 2014.

Οι αιτίες ανάγονται στον αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας συνολικά, στη στενότητα στις χορηγήσεις καταναλωτικών δανείων, στην αύξηση των τιμών, την μείωση των πραγματικών εισοδημάτων κ.α.

Σε πραγματικούς αριθμούς ο συνολικός κύκλος εργασιών του λιανικού εμπορίου στην Ρωσία έφτασε τα 27,5 τρισ. Ρούβλια, έναντι 26,4 τρισ. ρουβλίων το 2014. Οι πωλήσεις τροφίμων/ποτών/καπνού ανήλθαν στα 13,4 τρισ. ρούβλια (2014: 12,4 τρισ. ρούβλια), ενώ στα λοιπά προϊόντα υπήρξε στασιμότητα, με πωλήσεις ύψους 14,1 τρισ. ρουβλίων, έναντι 14,0 τρισ. ρουβλίων το 2014.

Μεταβολή όγκου λιανικού εμπορίου Ρωσικής Ομοσπονδίας 1992-2015

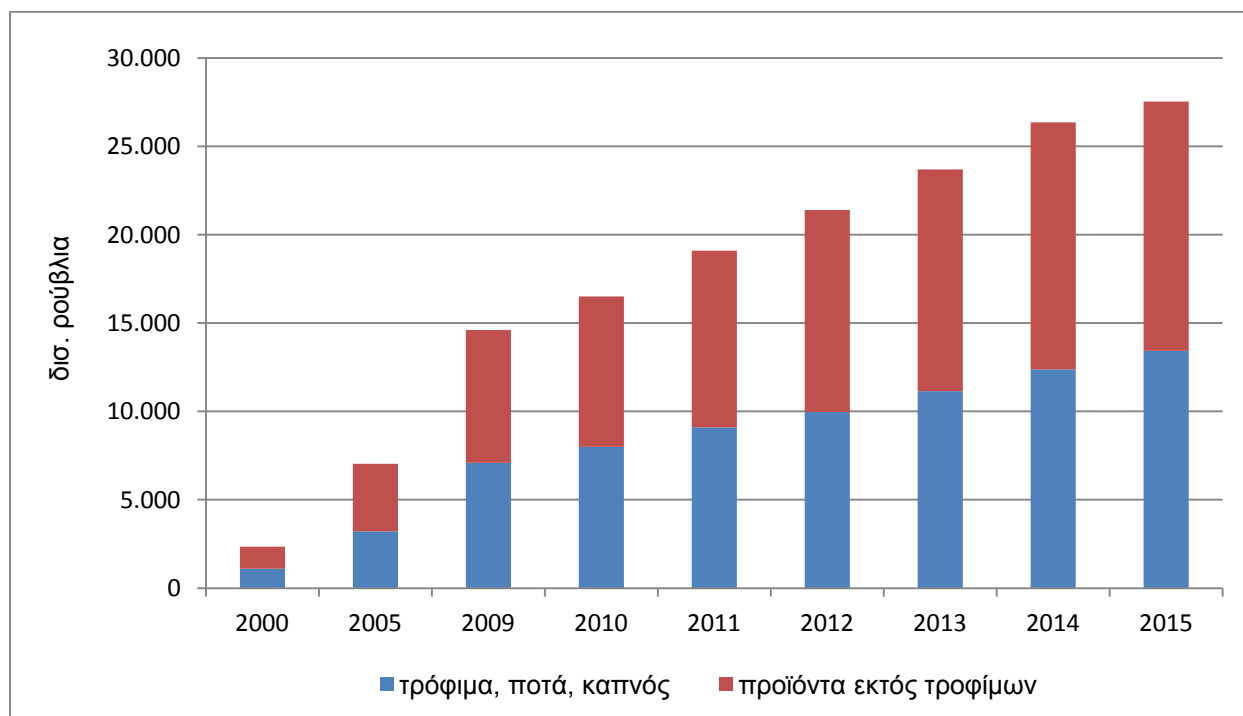
(επί τοις εκατό σε σχέση με προηγούμενο έτος)

	1992	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
λιανικό εμπόριο - σύνολο	100	109	113	107	107	106	104	103	90
τρόφιμα, ποτά, καπνός	91	107	110	105	103	104	103	100	91
προϊόντα εκτός τροφίμων	107	110	115	108	111	109	105	105	89

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Κύκλος Εργασιών Λιανικού Εμπορίου Ρωσικής Ομοσπονδίας 2000-2015

(σε δις. ρούβλια)

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Μερίδια βασικών προϊόντων επί συνόλου λιανικών πωλήσεων (%)

	2011	2012	2013	2014	2015
Σύνολο Προϊόντων	100	100	100	100	100
Τρόφιμα, Ποτά, Καπνός	47,6	46,6	47,0	47,0	48,8
Κρέας και πουλερικά	3,6	3,5	3,4	3,4	3,6
Προϊόντα κρέατος	4,0	4,0	3,9	3,8	3,9
Κονσέρβες κρέατος	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Ψάρια & θαλασσινά	2,0	1,9	1,9	2,0	2,1
Βούτυρο	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8
Φυτικά έλαια	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6
Μαργαρίνη	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2
Γάλα & κρέμες γάλακτος	2,1	2,0	2,1	2,3	2,4
Τυριά	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2
Αυγά	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7
Ζάχαρη	0,9	0,8	0,8	0,8	0,9
Προϊόντα Ζαχαροπλαστικής	3,1	3,0	3,0	2,9	3,2
Αλεύρι	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Σίκαλη	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6
Ζυμαρικά	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Άρτος και Αρτοποιήματα	2,3	2,2	2,2	2,2	2,3
Πατάτες	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
Φρέσκα λαχανικά	1,6	1,4	1,4	1,4	1,6
Φρέσκα φρούτα	1,7	1,6	1,6	1,7	2,0
Τσάι	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Αλκοολούχα ποτά και μπύρα	7,4	7,4	7,4	7,1	7,0
Προϊόντα καπνού	1,5	1,6	1,8	2,0	2,2
Προϊόντα εκτός τροφίμων	52,3	53,4	53,0	53,0	51,2
Υφάσματα	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
Παλτά, μπουφάν κλπ	6,9	6,8	6,7	6,4	6,1
Ενδύματα από γούνα	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
Κάλτσες	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Υποδήματα	2,5	2,5	2,4	2,3	2,1
Προϊόντα καθαρισμού και γυαλίσματος	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6
Είδη προσωπικής υγιεινής	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Καλλυντικά και προϊόντα αρωματοποίησης	1,6	1,6	1,7	1,7	1,8
Ωρολόγια	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5
Κινητά τηλέφωνα	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
Ηχοσυστήματα	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Τηλεοράσεις	0,6	0,7	0,6	0,7	0,5
Μηχανήματα καταγραφής ήχου	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
Ψυγεία	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Πλυντήρια	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Ποδήλατα & μοτοποδήλατα	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Μοτοσυκλέτες	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0

	2011	2012	2013	2014	2015
Αυτοκίνητα	5,6	6,1	6,1	6,0	4,9
Βενζίνες	6,3	6,5	6,6	6,3	6,3
Έπιπλα οικίας	1,6	1,6	1,6	1,6	1,5
Χαλιά και τάπητες	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Δομικά υλικά	1,9	2,0	2,0	2,0	1,9
Κοσμήματα από πολύτιμα μέταλλα	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7
Φαρμακευτικά, ιατρικά, ορθοπεδικά	3,3	3,3	3,3	3,5	4,0
Βιβλία,	0,7	0,6	0,6	0,3	0,3
εφημερίδες, περιοδικά				0,2	0,2

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Η δομή των μεριδίων των διαφόρων κατηγοριών προϊόντων επί του συνολικού κύκλου εργασιών του λιανικού εμπορίου το 2015 παρέμεινε σχεδόν ίδια όπως και το προηγούμενο έτος. Το μεγαλύτερο μερίδιο συνεχίζουν να καταλαμβάνουν το κρέας και τα προϊόντα κρέατος (7,5%), τα αλκοολούχα προϊόντα (7,0%), η βενζίνη (6,3%), τα παλτά/μπουφάν (6,1%) και τα φαρμακευτικά, ιατρικά και ορθοπεδικά προϊόντα (4,0%). Η μόνη αξιοσημείωτη μεταβολή στις κατηγορίες των υψηλών ποσοστών υπήρξε η πτώση της συμμετοχής των πωλήσεων αυτοκινήτων από το 6,0% το 2014 στο 4,9% το 2015.

Σύμφωνα με το “Global Retailer Development Index”, ο τομέας των λιανικών πωλήσεων της Ρωσίας καταλαμβάνει την 22^η θέση παγκοσμίως (από 23^η το 2014) καθώς εισέρχεται στο στάδιο της ωριμότητας κατά τη διάρκεια της οποίας οι καταναλωτές δεν μειώνουν απαραίτητα τη δαπάνη τους σε περιόδους αστάθειας, αντ’ αυτού δαπανούν πιο «έξυπνα». Επίσης καθώς η αγορά της Μόσχας και της Αγίας Πετρούπολης προσεγγίζουν σταδιακά τον κορεσμό, οι λιανέμποροι μεταφέρονται σιγά-σιγά προς την περιφέρεια. Γεγονός παραμένει επίσης ότι υπάρχει έλλειψη μοντέρνων εμπορικών πολυχώρων αυξάνοντας το κόστος και το χρόνο πρόσβασης στην αγορά. Ο τομέας της λιανικής τροφίμων συνεχίζει να αυξάνεται. Αλυσίδες καταστημάτων όπως τα «X5» και «Tander» και «Auchan» γνωρίζουν ετησίως διψήφιους ρυθμούς ανάπτυξης. Ο τομέας των ηλεκτρονικών διατηρεί σύμφωνα με τους ειδικούς του κλάδου σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης κατά 30% το χρόνο έως το 2016. Τέλος, η εκτέλεση της καταναλωτικής συμπεριφοράς των Ρώσων έχει δώσει ώθηση στους τομείς της ομορφιάς και των ειδών πολυτελείας.

Κυριότερες αλυσίδες διανομής τροφίμων στη Ρωσία βάση εισπράξεων 2014

Όμιλος		Αλυσίδες	Χώρα προέλευσης	Εισπράξεις 2014 (δισ.δολ.ΗΠΑ)	Μερίδιο αγοράς (%)	Αριθμός καταστημάτων
1	Magnit	Magnit Magnit Semeyny	Ρωσία	19,6	6	8.631
2	X5 Retail Group	Karusel Pyaterochka Perekrestok Perekrestok Zeleny Perekrestok Express	Ρωσία	16,6	5,1	5.483
3	Auchan Group	Auchan Auchan City Radouga Atak Kazhdy Den	Γαλλία	9,2	2,8	233
4	Dixie Group	Dixie Megamart Minimart Victoria Minimart Kvartal Deshevo Cash	Ρωσία	6	1,8	2.195
5	O'Key Group	O'Key O'Key Express	Ρωσία	4	1,2	108
6	Metro Group	Metro Cash & Carry Fasol	Γερμανία	3,4	1	80
7	Lenta	Lenta	Ρωσία	3,1	0,9	135
8	Spar Russia	Spar, Interspar Eurospar Spar Express	Ολλανδία	2	0,6	420
9	Sedmoy Kontinent	Sedmoy Kontinent, Nash Hypermarket	Ρωσία	1,6	0,5	146
10	Element-Trade	Monetka	Ρωσία	1,6	0,5	700

Πηγή: GAIN Report, Number: RFAT0028, Date: 12/9/2015

2. Κατασκευές

Το 2015 το παραγόμενο έργο του κλάδου των κατασκευών έφτασε σε τρέχουσες τιμές τα 5.945,5 δισ. ρούβλια, έναντι 6.125,25 δισ. ρουβλίων το 2014. Ωστόσο, κατά την τελευταία διετία ο κλάδος βρίσκεται σε φάση συρρίκνωσης, μετά από μακρά περίοδο διαρκούς ανάπτυξης, καθώς ο κύκλος εργασιών μειώθηκε, σε σταθερές τιμές, κατά 3,3% το 2014 και κατά 7% το 2015.

Κύκλος εργασιών κατασκευαστικού τομέα 2000-2015

	δισ. ρούβλια (σε τρέχουσες τιμές)	μεταβολή (%) από προηγούμενο έτος (σε σταθερές τιμές)
2000	503,8	113,5
2005	1754,4	113,2
2010	4454,1	105,0
2011	5140,3	105,1
2012	5714,1	102,5
2013	6019,5	100,1
2014	6125,2	97,7
2015	5945,5	93,0

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Κατασκευή νέων κτιρίων 2014-2015

	Αριθμός νέων κτιρίων		Συνολικός όγκος νεόδμητων (εκ. κ.μ.)		Συνολική επιφάνεια νεόδμητων (εκ. τ.μ.)	
	2014	2015	2014	2015	2014	2015
Νεόδμητα κτίρια - σύνολο	304.194	306.391	617,8	622,8	138,6	139,4
από τα οποία:						
Κτίρια κατοικιών	282.956	286.129	404,4	415,7	104,4	106,2
Κτίρια μη οικιστικά	21.238	20.262	213,4	207,1	34,2	33,2
από τα οποία:						
Βιομηχανικά	3.364	3.145	55,1	48,8	5,2	4,8
Αγροτικά	2.337	2.494	24,5	27,3	4,6	5,1
Εμπορικά	7.875	7.162	70,5	72	12	11,6
Γραφεία	1.362	1.257	11,2	10	2,5	2,1
Σχολικά	1.132	1.228	17,1	19,5	3,9	4,5
Κτίρια συστήματος υγείας	662	765	3,5	4	0,8	0,9
Λοιπά	4.506	4.211	31,5	25,5	5,2	4,2

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

3. Μεταφορές

Το 2015 στο κλάδο των μεταφορών σημειώθηκε συνολικά μείωση του μεταφερόμενου φορτίου, το οποίο ανήλθε στους 7,5 δισ. τόνους, έναντι 8,0 δισ. τόνων το 2014.

Κατά είδος μεταφορικού μέσου, παρατηρούμε σημαντική μείωση των όγκων που διακινούνται σιδηροδρομικώς (κατά -11,4%) και αύξηση των θαλάσσιων μεταφορών (κατά 12,5%), οι οποίες ωστόσο συνεχίζουν να διατηρούν ασήμαντο μερίδιο στο συνολικό μείγμα.

Μελετώντας τα μερίδια του εμπορικού μεταφορικού έργου ανά μέσο, διαπιστώνουμε την κυριαρχία των οδικών μεταφορών με 67,5% επί του συνόλου, έναντι 16,38% του σιδηροδρόμου, 1,6% της εσωτερικής ναυσιπλοΐας, και 0,2% της θαλάσσιας μεταφοράς.

Εμπορευματικές μεταφορές – όγκος φορτίων ανά μεταφορικό μέσο 2000-2015 (εκ. τόνοι)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Μεταβολή 2015/2014	Ποσοστό 2015
Σύνολο	7.907,0	7.749,0	8.337,0	8.519,0	8.264,0	8.006,0	7.467,0	-6,7%	100,0%
σιδηροδρομικές	1.047,0	1.312,0	1.382,0	1.421,0	1.381,0	1.375,0	1.218,0	-11,4%	16,3%
οδικές	5.878,0	5.236,0	5.663,0	5.842,0	5.635,0	5.417,0	5.041,0	-6,9%	67,5%
μέσω αγωγών	829,0	1.061,0	1.131,0	1.096,0	1.095,0	1.078,0	1.071,0	-0,6%	14,3%
θαλάσσιες	35,0	37,0	34,0	18,0	17,0	16,0	18,0	12,5%	0,2%
ποτάμιες	117,0	102,0	126,0	141,0	135,0	119,0	118,0	-0,8%	1,6%
αεροπορικές	0,8	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,2	-7,7%	0,0%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Όσον αφορά στις επιβατικές μεταφορές, τα στοιχεία της Ρωσικής Στατιστικής Υπηρεσίας δείχνουν μικρή μείωση του συνολικού αριθμού των επιβατών κατά 2,2% σε σχέση με το 2014, ήτοι 19,1 δισ. επιβάτες ετησίως, έναντι 16,6 δισ. επιβατών το 2014.

Συνολικά τα μερίδια ανά μέσο μεταφοράς έχουν ως εξής: 60,3% λεωφορείο, 17,4% μετρό, 8,5% τρόλεϊ, 7,7% τραμ, 5,4% τρένο, 0,5% αεροπλάνο.

Επιβατικές μεταφορές – αριθμός επιβατών ανά μεταφορικό μέσο 2000-2015 (εκ. άτομα)

	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	μεταβολή 2015/2014	μερίδιο 2015
Σύνολο	44.854,0	22.065,0	21.913,0	21.370,0	19.652,0	19.558,0	19.122,0	-2,2%	100,0%
σιδηρόδρομος	1.419,0	947,0	993,0	1.059,0	1.080,0	1.076,0	1.025,0	-4,7%	5,4%
λεωφορείο	23.001,0	13.434,0	13.305,0	12.766,0	11.587,0	11.554,0	11.523,0	-0,3%	60,3%
ταξί	16,0	30,0	27,0	29,0	31,0	22,0	27,0	22,7%	0,1%
τραμ	7.421,0	2.079,0	2.004,0	1.928,0	1.629,0	1.551,0	1.478,0	-4,7%	7,7%
τρόλεϊ	8.759,0	2.206,0	2.152,0	2.051,0	1.735,0	1.803,0	1.616,0	-10,4%	8,5%
μετρό	4.186,0	3.294,0	3.351,0	3.446,0	3.491,0	3.437,0	3.336,0	-2,9%	17,4%
θάλασσα	1,1	1,5	1,3	1,1	0,5	6,9	9,6	39,1%	0,1%
ποτάμια	28,0	16,0	14,0	14,0	13,0	13,0	13,0	0,0%	0,1%
αέρας	23,0	59,0	66,0	76,0	86,0	95,0	94,0	-1,1%	0,5%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

Οδικές μεταφορές. Τα επίσημα στατιστικά στοιχεία αναδεικνύουν μία προβληματική κατάσταση σε ότι αφορά το οδικό δίκτυο της χώρας. Το 2005 το οδικό δίκτυο της χώρας κάλυπτε 581.000 χλμ., ενώ πέντε χρόνια νωρίτερα, το 2000 υπήρχαν 584.000 χλμ. δικτύου. Από το 2010 και έπειτα πραγματοποιείται συνεχής επέκταση και στο τέλος του 2015 υπήρχαν 1.480.000 χιλιόμετρα δικτύου. Ωστόσο, το ποσοστό του δικτύου που είναι ασφαλτοστρωμένο είναι αρκετά χαμηλό και μάλιστα βαίνει μειούμενο καθώς το δίκτυο επεκτείνεται. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, το 2005, το 91,4% του δικτύου ήταν ασφαλτοστρωμένο, το 2010 το ποσοστό έπεσε στο 80,6% και το 2015 το ποσοστό υποχώρησε ακόμη περισσότερο στο 70,5%.

Επιπλέον, ο αριθμός των οδικών ατυχημάτων και η θνησιμότητα που συνδέεται με αυτά είναι πολύ υψηλός σε σύγκριση με αυτόν της δυτικής Ευρώπης. Το 2015 συνέβησαν 184.000 οδικά ατυχήματα από τα οποία έχασαν τη ζωή τους 23.100 άτομα. Συγκριτικά αναφέρουμε ότι σημειώνονται 24 θάνατοι ανά 100.000 άτομα εν συγκρίσει με 8 στην Γαλλία και 5 στο Ηνωμένο Βασίλειο, παρ' όλο που σε αυτές τις χώρες ο αριθμός των αυτοκινήτων είναι κατά πολύ μεγαλύτερος.

Μήκος μεταφορικού δικτύου (χιλ. χλμ.) 2000-2015

	1992	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015
σιδηροδρομικές γραμμές	88	86	85	86	86	86	86	86	86
Οδικός άξονας	466	584	581	825	927	1278	1396	1450	1480
εκ των οποίων ασφαλτοστρωμένος	419	532	531	665	728	925	984	1023	1044
γραμμές τραμ	3,1	3	2,8	2,6	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
γραμμές τρόλεϋ	4,6	4,8	4,9	4,9	4,8	4,8	4,8	5,3	5,3
γραμμές μετρό (χλμ)	367	405	436	475	485	497	512	514	517

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

4. Τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών

Το μέγεθος της σχετικής αγοράς σύμφωνα με εκτιμήσεις ανήλθε το 2014 σε 1,8 τρισ. ρούβλια. Το 35,2% αφορά εξοπλισμό, 13,8% σε προγράμματα και 51% σε υπηρεσίες.

εκ. ρούβλια	2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Κόστος τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών - σύνολο	215.302	421.378	515.648	603.007	842.674	1.245.705	1.174.913
από το οποίο:							
κόστος για την αγορά εξοπλισμού	78.509	85.664	112.726	139.501	200.625	322.424	414.007
κόστος για την αγορά λογισμικού	21.914	69.059	81.228	104.197	169.025	170.112	162.424
κόστος για τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες	56.704	142.564	167.923	184.835	250.462	405.110	279.296
κόστος κατάρτισης των εργαζομένων που συνδέονται με την ανάπτυξη και τη χρήση των ΤΠΕ	2.200	5.226	3.733	4.683	5.648	4.638	12.153
κόστος για τις υπηρεσίες τρίτων οργανώσεων και ειδικών στις ΤΠΕ (εκτός από τις υπηρεσίες επικοινωνιών και κατάρτισης)	34.862	79.992	98.919	120.012	147.432	267.706	200.036
άλλα κόστη	21.114	38.872	51.119	49.780	69.483	75.716	106.997

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Ρωσικής Ομοσπονδίας

5. Τουρισμός

Το 2015 παρατηρείται μια αξιοσημείωτη υποχώρηση της ρωσικής δαπάνης για τουριστικές υπηρεσίες, της τάξης του -37%, έναντι του προηγούμενου έτους, η οποία συνεχίζει την πτωτική τάση που είχε εμφανιστεί ήδη με πιο ήπιο τρόπο το 2014 (-6,9%). Οι αιτίες της συρρίκνωσης της τουριστικής δαπάνης θα πρέπει να αναζητηθούν στην δυσμενή συγκυρία που διανύει η ρωσική οικονομία και στην σοβαρή υποτίμηση του ρωσικού νομίσματος που έχει οδηγήσει σε σαρωτική απώλεια της αγοραστικής δύναμης των Ρώσων στο εξωτερικό.

Το 2015 η μέση κατά κεφαλή δαπάνη των Ρώσων για διεθνείς τουριστικές υπηρεσίες ήταν 238 δολ.ΗΠΑ. Η αντίστοιχη κατά κεφαλή δαπάνη το 2013, έτος κατά το οποίο η Ρωσική τουριστική δαπάνη κατέγραψε τιμή ρεκόρ, ήταν 374δολ.ΗΠΑ. Σύμφωνα με στοιχεία του Παγκοσμίου Οργανισμού Τουρισμού, το 2015 η Ρωσία βρισκόταν στην 6^η θέση στη διεθνή κατάταξη όσον αφορά στην δαπάνη για διεθνείς τουριστικές υπηρεσίες, με συνολική δαπάνη 34,9 δισ. δολ. ΗΠΑ και μερίδιο στην παγκόσμια δαπάνη 2,8%. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2014 βρισκόταν στην 5^η θέση της παγκόσμιας κατάταξης και το 2013 στην 4^η θέση.

Τουριστική δαπάνη 2010 - 2015

	παγκόσμια δαπάνη	δαπάνη Ρωσίας	Ρωσία: μερίδιο	Ρωσία: μεταβολή από προηγούμενο έτος
2010	998,4	30,2	3,02%	
2011	1111,7	37,3	3,36%	23,51%
2012	1174,7	48,1	4,09%	28,95%
2013	1261,2	59,5	4,72%	23,70%
2014	1341,1	55,4	4,13%	-6,89%
2015	1260	34,9	2,77%	-37,00%

Πηγή: Παγκόσμια Τράπεζα, Διεθνής Οργανισμός Τουρισμού

Η εικόνα που παρουσίασαν οι αναχωρήσεις Ρώσων πολιτών προς το εξωτερικό τα τελευταία έτη παρουσιάζεται στο πίνακα που ακολουθεί:

Δημοφιλέστεροι τουριστικοί προορισμοί για Ρώσους τουρίστες 2013-2015

κατάταξη	χώρα	2015	2014	2013	μεταβολή 2015/2014	μερίδιο 2015
1	Τουρκία	3.460.000	4.380.558	4.108.196	-21,0%	11,4%
2	Φιλανδία	3.067.000	4.799.142	5.525.064	-36,1%	10,1%
3	Αίγυπτος	2.244.000	2.994.984	2.212.662	-25,1%	7,4%
4	Εσθονία	1.477.000	1.844.472	2.252.676	-19,9%	4,9%
5	Πολωνία	1.322.000	1.663.730	1.647.854	-20,5%	4,4%
6	Κίνα	1.284.000	1.923.473	2.057.810	-33,2%	4,2%
7	Γερμανία	1.111.000	1.535.410	1.575.714	-27,6%	3,7%
8	Λιθουανία	743.000	904.143	1.000.819	-17,8%	2,4%
9	Ισπανία	693.000	1.195.968	1.270.408	-42,1%	2,3%
10	Ταϊλάνδη	675.000	1.305.982	1.452.922	-48,3%	2,2%
11	Ιταλία	662.000	1.056.144	1.038.820	-37,3%	2,2%
12	Ελλάδα	634.000	1.214.863	1.388.708	-47,8%	2,1%
13	Κύπρος	550.000	708.336	668.185	-22,4%	1,8%
14	ΗΑΕ	472.000	754.502	803.096	-37,4%	1,6%
15	Βουλγαρία	413.000	586.309	587.622	-29,6%	1,4%
16	Γαλλία	408.000	557.899	575.356	-26,9%	1,3%
17	Τσεχία	361.000	540.743	620.293	-33,2%	1,2%
18	Λετονία	312.000	445.616	418.986	-30,0%	1,0%
19	Ισραήλ	299.000	386.600	395.324	-22,7%	1,0%
	Σύνολο	30.349.000	31.552.971	33.309.461	-3,8%	100,0%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Τουρισμού www.russiatourism.ru

Τα στοιχεία δείχνουν ότι, κατά το 2015, η χώρα μας υποχώρησε σημαντικά, όσον αφορά τις προτιμήσεις των Ρώσων τουριστών (-47,8%). Ο αριθμός των Ρώσων τουριστών που επισκέφθηκαν την Ελλάδα το 2015 ανήλθε σε 634.000 άτομα. Ο αριθμός αυτός αντιστοιχεί στο 2,1% του συνόλου της Ρωσικής τουριστικής αγοράς προς το εξωτερικό. Δημοφιλέστεροι προορισμοί στην Ελλάδα είναι η Κρήτη, η Ρόδος, η Χαλκιδική, ενώ προστίθενται σιγά σιγά και η Ζάκυνθος, Κέρκυρα, Σαντορίνη, Πελοπόννησος κ.α.

6. Χρηματοπιστωτικός Τομέας

Ο ρωσικός χρηματοπιστωτικός τομέας λειτούργησε καθ'όλη τη διάρκεια του 2015 υπό τις συνθήκες που δημιουργήσαν οι διεθνείς κυρώσεις. Το καθεστώς των διεθνών κυρώσεων που στόχευαν στον χρηματοπιστωτικό τομέα της Ρωσίας είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της πρόσβασης των ρωσικών τραπεζών σε διεθνή κεφάλαια, γεγονός το οποίο με τη σειρά του είχε ως αποτέλεσμα την αισθητή μείωση του εξωτερικού τους χρέους, καθώς οι ρωσικές τράπεζες προέβαιναν σε αποπληρωμές υποχρεώσεων του διεθνούς δανεισμού τους χωρίς να καταφεύγουν πλέον στη διεθνή αγορά. Έτσι, το συνολικό εξωτερικό χρέος του τραπεζικού τομέα μειώθηκε μεταξύ 2014 και 2015, κατά 16,8%, ενώ ήδη, κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2014, είχε προηγηθεί μια πρώτη μείωση της τάξης του 11,6%. Οι κυρώσεις επηρέασαν αρχικά την συμπεριφορά των κρατικών τραπεζών, αλλά τα υψηλά επιτόκια και το αυξανόμενο κόστος εξυπηρέτησης του χρέους με τη νέα ισοτιμία, οδήγησαν γρήγορα και τις ιδιωτικές τράπεζες σε αντίστοιχες επιλογές ως προς τη διεθνή τους έκθεση.

Σε αυτό το πλαίσιο, σύμφωνα με στοιχεία της Παγκόσμιας Τράπεζας, η απόδοση των μετοχικών κεφαλαίων των ρωσικών τραπεζών, παρουσίασε κάθετη πτώση, από 7,9% στην αρχή του έτους σε 2,3% στο κλείσιμο του 2015. Η εικόνα αυτή επηρεάστηκε κυρίως από την πορεία της κερδοφορίας των τραπεζών μεγάλου προς μεσαίου μεγέθους (θέση 21^η-50^η στην κατάταξη των χρηματοπιστωτικών φορέων με βάση το ενεργητικό τους) κατά το εξεταζόμενο διάστημα.

Η κεφαλαιοποίηση των ρωσικών τραπεζών, βρίσκεται στην παρούσα φάση σε ικανοποιητικό σημείο, καθώς, κατά το 2015, έλαβε χώρα πρόγραμμα μαζικής ανακεφαλαιοποίησης σε συνδυασμό με εποπτική ανοχή προς τράπεζες που παρουσίασαν προβλήματα ρευστότητας.

Πράγματι, τον Δεκέμβριο του 2014 η ρωσική κυβέρνηση ξεκίνησε πρόγραμμα ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών ύψους 1,0 τρισ. ρουβλίων με την έκδοση κρατικών ομολόγων για την ανακεφαλαιοποίηση των συστημικών τραπεζών, ενώ παράλληλα ψηφίστηκε νόμος που επιτρέπει την επένδυση του 10% του Εθνικού Ταμείου Πρόνοιας σε ομόλογα ρωσικών τραπεζών. Στο πλαίσιο αυτό, εγκρίθηκε, τον Μάιο του 2015, η ανακεφαλαιοποίηση της Rossiya Bank, της Bank Severny Morskoy Put (SMP Bank), της Sodeistvie Obshestvennim Initsiativam (Sobinbank) και της Natsionalny Kommertsy Bank (PHKB), συνολικού ύψους 20,1 δισ. ρουβλίων, ενώ, τον Αύγουστο του ίδιου έτους, η κυβέρνηση ενέκρινε τη διάθεση επιπλέον 8,5 δισ. ρουβλίων για την ανακεφαλαιοποίηση 10 περιφερειακών τραπεζών.

Έτσι, ο συνολικός συντελεστής κεφαλαιακής επάρκειας (CAR) παρέμενε σταθερός κατά το 2015 μεταξύ 12,5% και 13,0%, ικανοποιητικά πάνω από το όριο που θέτει η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας (10%).

Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα στη Ρωσική Ομοσπονδία 2013-2015

	31.12.2015	31.12.2014	31.12.2013
Καταχώρηση πιστωτικών ιδρυμάτων			
Συνολικός αριθμός πιστωτικών ιδρυμάτων εγγεγραμμένων από την Τράπεζα της Ρωσίας ή άλλη εξουσιοδοτημένη αρχή	1.021	1.049	1.071
Αριθμός πιστωτικών ιδρυμάτων ξένης ιδιοκτησίας	68	75	76
Πιστωτικά ιδρύματα σε λειτουργία			
Συνολικός αριθμός πιστωτικών ιδρυμάτων με άδεια για τη διεξαγωγή τραπεζικών λειτουργιών	733	834	923
Συνολικός αριθμός πιστωτικών ιδρυμάτων με ξένη συμμετοχή στο εγκεκριμένο κεφάλαιο	199	225	251
από τα οποία:			
— πλήρους ξένης ιδιοκτησίας	68	75	76
— πιστωτικά ιδρύματα με ξένη συμμετοχή $\geq 50\%$	38	38	46
Εγγεγραμμένο εγκεκριμένο κεφάλαιο λειτουργούντων πιστωτικών ιδρυμάτων (εκ. ρούβλια)	2.329.409	1.840.301	1.463.914
Συνολικός αριθμός υποκαταστημάτων των λειτουργούντων πιστωτικών ιδρυμάτων στη Ρωσία	1.398	1.708	2.005
Συνολικός αριθμός γραφείων αντιπροσωπείας των λειτουργούντων πιστωτικών ιδρυμάτων	308	318	344
από τα οποία:			
— στη Ρωσία	269	276	300
— σε χώρες εκτός ΚΑΚ	28	28	30
— σε χώρες ΚΑΚ	11	14	14
Ανάκληση αδειών και εκκαθάριση νομικών προσώπων			
Πιστωτικά ιδρύματα, των οποίων η άδεια έχει ανακληθεί και τα οποία δεν έχουν διαγραφεί από το Κρατικό Μητρώο	288	214	148
Πιστωτικά ιδρύματα, των οποίων η άδεια έχει ανακληθεί και των οποίων η εκκαθάριση έχει καταγραφεί στο Κρατικό Μητρώο	2.147	2.117	2.088

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Ιστορικά, ο τραπεζικός τομέας της Ρωσίας αντιμετωπίζει τα εξής προβλήματα: **α) την έλλειψη μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων (κεφαλαίων)**, λόγω των αδύναμων θεσμικών επενδυτών (ασφαλιστικές εταιρείες, συνταξιοδοτικά ταμεία), της μη εμπιστοσύνης των εγχώριων παραγόντων στην Ρωσική οικονομία και της μαζικής εξαγωγής κεφαλαίων στο εξωτερικό, **β) την εξάρτηση από εξωτερικές πηγές μακροπρόθεσμων κεφαλαίων**, γεγονός το οποίο αποκτά ιδιαίτερη βαρύτητα υπό τις παρούσες συνθήκες διεθνών κυρώσεων, **γ) τη χαμηλή κεφαλαιοποίηση**, **δ) την πολυδιάσπαση και συγκέντρωση του τραπεζικού κεφαλαίου και των υπηρεσιών** στην Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη, **ε) την εξάρτηση από τις διεθνείς τιμές των πρώτων υλών**, η οποία οδηγεί στην συγκέντρωση των κινδύνων του Ρωσικού τραπεζικού συστήματος και **στ) την κυριαρχία των κρατικών τραπεζών** (οι Sberbank, VTB,

Rosselkhozbank και Gazprombank διαχειρίζονται περί του 50% των συνολικών τραπεζικών κεφαλαίων, γεγονός το οποίο αυξάνει την εξάρτηση της εθνικής οικονομίας από τον κρατικό τραπεζικό τομέα και τείνει στην συγκέντρωση του κινδύνου)

Από το 2008-09 και μετά η εμπιστοσύνη στο Ρωσικό τραπεζικό σύστημα ενισχύεται σταθερά. Στο παρελθόν η μαζική απόσυρση καταθέσεων προκαλούσε ισχυρές αναταράξεις. Η αποτελεσματικότητα της Υπηρεσίας Ασφάλισης Καταθέσεων και η θέση σαφούς προτεραιότητας εκ μέρους της κυβέρνησης για στήριξη του κλάδου επέτρεψε την ανάκτηση της εμπιστοσύνης των καταθετών και την άνευ προηγουμένου εισροή καταθέσεων το 2010.

Από το 1991 και μέχρι σήμερα το τραπεζικό σύστημα της Ρωσίας διαιρείται σε 4 μεγάλες κατηγορίες: α) Τις «κρατικές» τράπεζες (πάνω από 50% ιδιοκτησία του κράτους), β) τις μεγάλες ιδιωτικές τράπεζες κυρίως της Μόσχας, γ) τις ξένες θυγατρικές και δ) τις μικρομεσαίες ιδιωτικές τράπεζες της Μόσχας και της περιφέρειας.

Ακολουθεί πίνακας ταξινόμησης των ρωσικών τραπεζών με βάση το μέγεθος του εγγεγραμμένου κεφαλαίου:

Χρηματοπιστωτικά ιδρύματα κατά μέγεθος εγγεγραμμένου κεφαλαίου (σε εκ. ρούβλια) 1998 - 2015

	1998	2000	2005	2010	2012	2013	2014	2015
Σύνολο ενεργών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων	1476	1311	1253	1012	956	923	834	733
εξ αυτών, εγγεγραμμένο κεφάλαιο (σε εκ. ρούβλια):								
≤ 3	352	174	56	17	15	15	10	13
3 - 10	464	282	106	23	15	15	13	12
10 - 30	349	313	205	46	41	45	38	38
30 - 60	189	254	212	98	46	36	30	28
60 - 150	72	127	227	222	168	143	112	88
150 - 300	21	68	204	250	276	251	212	171
300 - 500	29	93	243	98	95	116	118	104
500 - 1.000				103	123	116	111	97
10.000 - 10.000				133	154	161	163	153
≥10.000				22	23	25	27	29

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Η συγκέντρωση του Ρωσικού τραπεζικού συστήματος παραμένει υψηλή τόσο όσον αφορά τον αριθμό αυτών όσο και όσον αφορά το κεφάλαιο. Η πλειονότητα αυτών είναι καταχωρημένες στο ευρωπαϊκό τμήμα της χώρας (και πλέον του 50% αυτών στην ίδια την πρωτεύουσα), ένα μικρό μέρος συνιστούν οι τράπεζες της περιφέρειας στο ανατολικό τμήμα και ακόμα λιγότερες είναι αυτές που βρίσκονται στην Άπω Ανατολή. Ο αριθμός των τελευταίων μειώνεται τα τελευταία 4 χρόνια, γεγονός το οποίο συνάδει με την πολιτική της Ρωσικής Κεντρικής Τράπεζας, που

επιδιώκει την βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της διαφάνειας και της βιωσιμότητας τους εθνικού τραπεζικού συστήματος. Απόδειξη της τάσης αυτής το γεγονός ότι στο τέλος του 2015, ο αριθμός των δραστηριοποιούμενων στην Ρωσία τραπεζών μειώθηκε στις 733 από 834 που ήταν ένα χρόνο πριν.

Το 2015 το ενεργητικό του τραπεζικού κλάδου ανήλθε στα 83,0 τρισ. ρούβλια αυξημένο κατά 6,9% έναντι του προηγούμενου έτους (2014: 77,6 τρισ. ρούβλια). Οι πέντε μεγαλύτερες τράπεζες από άποψη ενεργητικού αντιστοιχούν στο 54% του συνολικού ενεργητικού του τραπεζικού τομέα. Εξ αυτών, στις τέσσερις πρώτες θέσεις βρίσκονται τράπεζες του δημοσίου τομέα, και συγκεκριμένα οι Sberbank, VTB, Gazprombank και VTB24, ενώ η πρώτη είσοδος ιδιωτικής τράπεζας γίνεται στην πέμπτη θέση, με την Bank Otkritie.

Τα ίδια κεφάλαια αυξήθηκαν κατά 13,6% και έφτασαν το Δεκέμβριο του 2015 τα 9,0 τρισ. ρούβλια.

Πιο συγκεκριμένα, κατά το υπό εξέταση έτος, οι καταθέσεις αυξήθηκαν κατά 19,0% φτάνοντας τα 42,2 τρισ. ρούβλια και καταλαμβάνοντας μερίδιο 51,9% επί του συνολικού παθητικού των τραπεζών. Οι καταθέσεις από πλευράς νομικών προσώπων (εκτός τραπεζών) αυξήθηκαν κατά 11,9% και ανήλθαν σε 19 τρισ. ρούβλια, με μερίδιο στο σύνολο του παθητικού των τραπεζών 22,9%. Επιπλέον, οι καταθέσεις των φυσικών προσώπων αυξήθηκαν κατά 25,5% σε 23,2 τρισ. ρούβλια, με μερίδιο επί του συνόλου του παθητικού των τραπεζών 28,0%. Τα δάνεια από την Κεντρική Τράπεζα ανήλθαν σε 5,4 τρισ. ρούβλια.

Η εξέλιξη κατά τη διάρκεια του χρόνου στα επιτόκια των καταθέσεων των φυσικών προσώπων σε ρούβλια, με προθεσμία πλέον του ενός έτους, παρουσίασε διακυμάνσεις και μειώθηκε από 13,23% τον Ιανουάριο 2015, σε 9,31% το Δεκέμβριο του 2015 (με κατώτατο σημείο του έτους το 8,95% που ίσχυε κατά τον Οκτώβριο).

Όσον αφορά στο ενεργητικό των τραπεζών, το 2015, ο συνολικός δανεισμός των τραπεζών προς φυσικά πρόσωπα και οργανισμούς, πλην χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, αυξήθηκε κατά 7,6% στα 44,0 τρισ. ρούβλια και το μερίδιο επί του συνολικού ενεργητικού των τραπεζών σε 53%. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 54,4% του ΑΕΠ.

Το μέσο επιτόκιο των δανείων προς φυσικά πρόσωπα, με προθεσμία πλέον του ενός έτους σε ρούβλια, διαμορφώθηκε σε 20,67% στο τέλος του 2015 και των δανείων προς μη χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς σε 13,67%.

Η προσχώρηση της Ρωσίας στον ΠΟΕ δεν δίνει το δικαίωμα ίδρυσης παραρτημάτων ξένων τραπεζών στην Ρωσία αλλά αυξάνει το μερίδιο τους στο συνολικό κεφάλαιο του κλάδου έως και 57,5% έναντι 15% που είναι σήμερα. Κατά συνέπεια ξένα τράπεζα στην Ρωσία μπορεί να δραστηριοποιηθεί είτε μέσω σύστασης εγχώριου νομικού προσώπου είτε μέσω ίδρυσης Γραφείου αντιπροσωπείας.

Δ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Ι. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΑΓΑΘΩΝ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Σύμφωνα με στοιχεία της Ομοσπονδιακής Τελωνειακής Υπηρεσίας³, το εξωτερικό εμπόριο της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά το 2015 σημείωσε πτώση κατά 33% και διαμορφώθηκε σε 525,8 δισ. δολάρια ΗΠΑ. Οι ρωσικές εξαγωγές μειώθηκαν κατά 31% σε σχέση με το 2014 και ανήλθαν σε 343,4 δισ. δολάρια ΗΠΑ. Οι εισαγωγές της Ρωσίας ακολούθησαν και αυτές έντονα πτωτική πορεία (-36,4%) και διαμορφώθηκαν σε 182,4 δισ. δολάρια ΗΠΑ. Το εμπορικό πλεόνασμα της χώρας, αν και υπέστη σημαντική μείωση κατά 50 δισ. δολάρια ΗΠΑ, παρέμεινε σε αρκετά υψηλό επίπεδο της τάξης των 161 δισ. δολαρίων ΗΠΑ.

σε εκ. \$ ΗΠΑ	2015	2014	Μεταβολή 2015/2014
Εξαγωγές	343.426,7	497.833,7	-31,0%
Εισαγωγές	182.403,5	286.669,1	-36,4%
Όγκος Εμπορίου	525.830,3	784.502,8	-33,0%
Εμπορικό Ισοζύγιο	161.023,2	211.164,6	

Πηγή: Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία

Όσον αφορά τους εμπορικούς εταίρους της Ρωσίας, η Ευρωπαϊκή Ένωση παρέμεινε στην πρώτη θέση, έχοντας υποστεί μείωση ωστόσο, του μεριδίου της επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας, ο οποίος διαμορφώθηκε στο 44,8% από 48,1% που ήταν το 2014. Οι εισαγωγές της Ρωσίας από την Ε.Ε. μειώθηκαν κατά 40,8% και ανήλθαν σε 70,2 δισ. δολ. ΗΠΑ, ενώ σημαντική μείωση της τάξης του 36,1% σημείωσαν και οι εξαγωγές της Ρωσίας προς την Ε.Ε., οι οποίες διαμορφώθηκαν στα 165,6 δισ. δολ. ΗΠΑ. Συνολικά, ο όγκος εμπορίου μεταξύ Ευρωπαϊκής Ένωσης – Ρωσίας σημείωσε πτώση 37,6% και ανήλθε σε 235,7 δισ. δολ. ΗΠΑ.

Σε επίπεδο χωρών, οι σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά το 2015 διαμορφώθηκαν ως εξής:

1. **Κίνα:** αν και αύξησε το μερίδιό της επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας από 11,3% το 2014 σε 12,1% το 2015, ο όγκος εμπορίου των δύο χωρών διαμορφώθηκε σε μόλις 63,5 δισ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένος κατά 28% σε σχέση με το 2014 (2014: 88,3 δισ. δολ. ΗΠΑ)
2. **Γερμανία:** διατήρησε το μερίδιό της επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας (8,7% το 2015 σε σχέση με 8,9% το 2014). Σε απόλυτα μεγέθη, ωστόσο, κατέγραψε σημαντική μείωση, της τάξης του 34,7%, από 70,1 δισ. δολ. ΗΠΑ το 2014 σε 45,8 δισ. δολ. ΗΠΑ το 2015
3. **Ολλανδία:** κατέβηκε στην 3^η θέση μεταξύ των εμπορικών εταίρων της Ρωσίας, από τη 2^η που κατείχε το 2014, με μερίδιο 8,4% επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας.

³ Τα στοιχεία διαφέρουν από αυτά του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών της Κεντρικής Τράπεζας της Ρωσίας.

Από τα 73,3 δισ. δολ. ΗΠΑ, ο όγκος εμπορίου των δύο χωρών διαμορφώθηκε το 2015 σε 43,9 δισ. δολ. ΗΠΑ, μειωμένος κατά 40%

4. **Ιταλία:** με μερίδιο ελαφρώς μειωμένο από το 2014 (από 6,2% στο 5,8% επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας), διατήρησε την 4^η θέση, με όγκο εμπορίου ύψους 30,6 δισ. δολ. ΗΠΑ, μειωμένο κατά 36,8%
5. **Λευκορωσία:** μερίδιο 4,5% επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας. Σε απόλυτα μεγέθη, ο όγκος εμπορίου διαμορφώθηκε σε 23,9 δισ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένος κατά 26% σε σχέση με το 2014
6. **Τουρκία:** μερίδιο 4,4% επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας. Σε απόλυτα μεγέθη, ο όγκος εμπορίου διαμορφώθηκε σε 23,4 δισ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένος κατά 26,1% σε σχέση με το 2014
7. **Ιαπωνία:** μερίδιο 4,1% επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας. Σε απόλυτα μεγέθη, ο όγκος εμπορίου διαμορφώθηκε σε 21,3 δισ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένος κατά 30,7% σε σχέση με το 2014
8. **ΗΠΑ:** μερίδιο 4% επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας. Σε απόλυτα μεγέθη, ο όγκος εμπορίου διαμορφώθηκε σε 20,1 δισ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένος κατά 28% σε σχέση με το 2014
9. **Ν. Κορέα:** μερίδιο 3,4% επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας. Σε απόλυτα μεγέθη, ο όγκος εμπορίου διαμορφώθηκε σε 18 δισ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένος κατά 33,8% σε σχέση με το 2014
10. **Καζακστάν:** μερίδιο 2,9% επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας. Σε απόλυτα μεγέθη, ο όγκος εμπορίου διαμορφώθηκε σε 15,4 δισ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένος κατά 28,2% σε σχέση με το 2014

Η Ελλάδα, έχασε τρεις θέσεις σε σχέση με το 2014 και κατέλαβε την 36^η θέση μεταξύ των εμπορικών εταίρων της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά το 2015, με μερίδιο 0,5% επί του συνολικού όγκου εμπορίου της Ρωσίας. Οι ρωσικές εξαγωγές προς την Ελλάδα παρουσίασαν πτώση κατά 30,9% και ανήλθαν σε 2,5 δισ. δολάρια ΗΠΑ και οι εισαγωγές από την Ελλάδα μειώθηκαν δραματικά κατά 53,8% και ανήλθαν σε 229 εκ. δολάρια ΗΠΑ. Ο όγκος εμπορίου διαμορφώθηκε στα 2,76 δισ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένος κατά 33,7%.

Όσον αφορά στη σύνθεση του εξωτερικού εμπορίου της Ρωσίας, από την πλευρά των εξαγωγών, το μεγαλύτερο μερίδιο (63,8%) αφορά σε καύσιμα και ενεργειακά προϊόντα, το 9,6% σε μέταλλα και τεχνουργήματά τους και ακολουθούν τα χημικά προϊόντα και το καουτσούκ, καθώς και τα μηχανήματα, εξοπλισμός και οχήματα με μερίδιο από 7,4%, τα τρόφιμα και οι γεωργικές πρώτες ύλες με 4,7% (σημειώνεται η αύξηση του μεριδίου τους από το 3,8% που κατείχαν το 2014).

Από πλευράς εισαγωγών, το σημαντικότερο μερίδιο καταλαμβάνουν τα μηχανήματα, εξοπλισμός και οχήματα με μερίδιο 44,8% επί του συνόλου, και ακολουθούν τα χημικά προϊόντα και το καουτσούκ με μερίδιο 18,6%, τα τρόφιμα και οι γεωργικές πρώτες ύλες με 14,5%, τα μέταλλα και τεχνουργήματά τους με 6,4% και τα υφάσματα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα με 5,9%.

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται αναλυτικά οι εμπορικοί εταίροι της Ρωσικής Ομοσπονδίας κατά το 2015, και η σύνθεση των εξαγωγών και εισαγωγών της Ρωσίας ανά κατηγορία προϊόντων και ανά προϊόν (βασικότερα εισαγόμενα και εξαγόμενα προϊόντα).

Εξωτερικό Εμπόριο Ρωσικής Ομοσπονδίας 2015
Εμπορικοί Εταίροι
(εκ. \$ ΗΠΑ)

α/α	Χώρα	2015			Μερίδιο % (ως προς όγκο εμπορίου)	2014			Μερίδιο % (ως προς όγκο εμπορίου)	Μεταβολή 2015/2014, %		
		Όγκος Εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές		Όγκος Εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές		Όγκος Εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές
	Κόσμος	525.830,3	343.426,7	182.403,5	100,0	784.502,8	497.833,7	286.669,1	100,0	-33,0	-31,0	-36,4
	Ε.Ε.	235.722,9	165.566,2	70.156,8	44,8	377.538,6	259.051,7	118.486,9	48,1	-37,6	-36,1	-40,8
	ΑΠΕΚ*	147.855,9	78.521,4	69.334,5	28,1	211.028,5	107.120,5	103.908,1	26,9	-29,9	-26,7	-33,3
	ΚΑΚ**	65.568,0	44.769,3	20.798,7	12,5	96.789,5	63.984,0	32.805,5	12,3	-32,3	-30,0	-36,6
	ΕΟΕ***	41.103,1	27.445,3	13.657,8	7,8	55.955,3	35.894,9	20.060,4	7,1	-26,5	-23,5	-31,9
1	Κίνα	63.552,2	28.606,4	34.945,8	12,1	88.350,3	37.494,3	50.856,0	11,3	-28,1	-23,7	-31,3
2	Γερμανία	45.792,3	25.353,0	20.439,3	8,7	70.087,1	37.123,6	32.963,5	8,9	-34,7	-31,7	-38,0
3	Ολλανδία	43.921,6	40.825,9	3.095,7	8,4	73.300,6	68.013,4	5.287,2	9,3	-40,1	-40,0	-41,4
4	Ιταλία	30.610,7	22.292,5	8.318,2	5,8	48.468,4	35.743,6	12.724,7	6,2	-36,8	-37,6	-34,6
5	Λευκορωσία	23.867,7	15.205,7	8.662,0	4,5	32.267,1	19.950,9	12.316,2	4,1	-26,0	-23,8	-29,7
6	Τουρκία	23.364,8	19.331,5	4.033,3	4,4	31.609,0	24.954,4	6.654,7	4,0	-26,1	-22,5	-39,4
7	Ιαπωνία	21.312,0	14.498,9	6.813,1	4,1	30.772,0	19.854,5	10.917,5	3,9	-30,7	-27,0	-37,6
8	ΗΠΑ	20.959,1	9.505,8	11.453,4	4,0	29.131,7	10.635,7	18.496,0	3,7	-28,1	-10,6	-38,1
9	Ν. Κορέα	18.060,6	13.501,1	4.559,5	3,4	27.288,4	18.276,1	9.012,2	3,5	-33,8	-26,1	-49,4
10	Καζακστάν	15.453,5	10.686,2	4.767,3	2,9	21.509,2	14.112,8	7.396,4	2,7	-28,2	-24,3	-35,5
11	Ουκρανία	14.966,1	9.294,9	5.671,2	2,8	27.811,2	17.061,8	10.749,3	3,5	-46,2	-45,5	-47,2
12	Πολωνία	13.750,0	9.652,9	4.097,1	2,6	23.020,6	15.941,7	7.078,8	2,9	-40,3	-39,4	-42,1
13	Γαλλία	11.630,4	5.711,8	5.918,6	2,2	18.232,7	7.577,9	10.654,8	2,3	-36,2	-24,6	-44,5
14	Ην. Βασίλειο	11.197,0	7.474,9	3.722,1	2,1	19.283,8	11.474,2	7.809,6	2,5	-41,9	-34,9	-52,3
15	Φινλανδία	9.761,0	7.093,6	2.667,4	1,9	15.951,0	11.380,2	4.570,8	2,0	-38,8	-37,7	-41,6
16	Βέλγιο	8.440,9	6.348,2	2.092,7	1,6	12.799,7	9.226,0	3.573,7	1,6	-34,1	-31,2	-41,4
17	Ινδία	7.826,2	5.568,5	2.257,7	1,5	9.513,3	6.341,1	3.172,2	1,2	-17,7	-12,2	-28,8
18	Λεττονία	7.417,8	7.029,5	388,3	1,4	13.470,7	12.819,3	651,4	1,7	-44,9	-45,2	-40,4
19	Τσεχία	6.106,1	3.260,5	2.845,6	1,2	10.060,1	5.161,5	4.898,6	1,3	-39,3	-36,8	-41,9
20	Ισπανία	5.511,1	2.686,8	2.824,3	1,0	8.919,6	4.577,1	4.342,5	1,1	-38,2	-41,3	-35,0
21	Σλοβακία	5.337,4	3.577,9	1.759,5	1,0	8.059,4	5.195,8	2.863,6	1,0	-33,8	-31,1	-38,6
22	Βραζιλία	4.839,0	1.924,3	2.914,7	0,9	6.335,1	2.365,6	3.969,5	0,8	-23,6	-18,7	-26,6
23	Ουγγαρία	4.743,7	3.030,0	1.713,8	0,9	7.920,7	5.180,8	2.740,0	1,0	-40,1	-41,5	-37,5
24	Ελβετία	4.669,8	2.696,2	1.973,7	0,9	6.933,2	3.674,8	3.258,5	0,9	-32,6	-26,6	-39,4
25	Σουηδία	4.285,5	2.432,5	1.853,0	0,8	8.034,4	4.794,2	3.240,2	1,0	-46,7	-49,3	-42,8

α/α	Χώρα	2015			Μερίδιο % (ως προς όγκο εμπορίου)	2014			Μερίδιο % (ως προς όγκο εμπορίου)	Μεταβολή 2015/2014, %		
		Όγκος Εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές		Όγκος Εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές		Όγκος Εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές
26	Αίγυπτος	4.088,8	3.675,2	413,7	0,8	5.478,7	4.938,7	540,0	0,7	-25,4	-25,6	-23,4
27	Ταϊβάν	3.941,5	2.626,3	1.315,1	0,7	5.583,6	3.909,5	1.674,1	0,7	-29,4	-32,8	-21,4
28	Βιετνάμ	3.896,0	1.842,9	2.053,2	0,7	3.747,5	1.451,7	2.295,8	0,5	4,0	26,9	-10,6
29	Λιθουανία	3.394,4	2.946,5	447,9	0,6	5.759,5	4.752,3	1.007,2	0,7	-41,1	-38,0	-55,5
30	Αυστρία	3.175,0	1.162,6	2.012,4	0,6	4.206,8	768,6	3.438,3	0,5	-24,5	51,3	-41,5
31	Σιγκαπούρη	3.008,3	2.492,0	516,3	0,6	6.156,1	5.552,1	604,1	0,8	-51,1	-55,1	-14,5
32	Ρουμανία	2.976,6	1.679,2	1.297,5	0,6	3.671,0	1.461,1	2.209,8	0,5	-18,9	14,9	-41,3
33	Ουζμπεκιστάν	2.837,1	2.235,4	601,8	0,5	3.996,3	3.121,0	875,3	0,5	-29,0	-28,4	-31,2
34	Δανία	2.818,4	1.943,9	874,5	0,5	4.507,0	2.902,1	1.604,9	0,6	-37,5	-33,0	-45,5
35	Αζερμπαϊτζάν	2.804,3	2.287,1	517,2	0,5	4.009,0	3.373,1	635,9	0,5	-30,0	-32,2	-18,7
36	Ελλάδα	2.765,4	2.536,0	229,4	0,5	4.167,9	3.671,8	496,1	0,5	-33,7	-30,9	-53,8
37	Εσθονία	2.686,9	2.176,1	510,8	0,5	5.326,5	3.712,8	1.613,7	0,7	-49,6	-41,4	-68,3
38	Μάλτα	2.527,0	2.501,4	25,6	0,5	3.090,5	3.045,5	45,0	0,4	-18,2	-17,9	-43,1
39	Βουλγαρία	2.362,6	1.889,0	473,6	0,4	2.115,0	1.462,6	652,4	0,3	11,7	29,2	-27,4
40	Ισραήλ	2.343,8	1.537,7	806,1	0,4	3.433,1	2.291,4	1.141,7	0,4	-31,7	-32,9	-29,4
41	Ταϊλάνδη	2.053,6	562,5	1.491,1	0,4	3.983,7	1.751,9	2.231,8	0,5	-48,4	-67,9	-33,2
42	Ινδονησία	1.962,2	439,6	1.522,6	0,4	2.566,1	918,4	1.647,7	0,3	-23,5	-52,1	-7,6
43	Μαλαισία	1.950,8	636,0	1.314,9	0,4	3.297,0	1.838,0	1.458,9	0,4	-40,8	-65,4	-9,9
44	Μεξικό	1.579,1	990,2	588,9	0,3	2.156,9	1.373,8	783,1	0,3	-26,8	-27,9	-24,8
45	Νορβηγία	1.378,7	751,9	626,8	0,3	2.085,6	935,1	1.150,5	0,3	-33,9	-19,6	-45,5
46	Καναδάς	1.372,9	535,3	837,6	0,3	2.199,4	699,6	1.499,8	0,3	-37,6	-23,5	-44,2
47	Κιργιζία	1.370,3	1.299,1	71,2	0,3	1.817,1	1.743,2	73,8	0,2	-24,6	-25,5	-3,5
48	Ιράν	1.279,2	1.018,9	260,2	0,2	1.682,1	1.326,9	355,1	0,2	-24,0	-23,2	-26,7
49	Αρμενία	1.244,8	1.048,2	196,6	0,2	1.408,2	1.094,0	314,2	0,2	-11,6	-4,2	-37,4
50	Κροατία	1.226,4	988,5	238,0	0,2	1.945,2	1.523,1	422,1	0,2	-37,0	-35,1	-43,6
51	Μολδαβία	1.222,2	1.036,4	185,8	0,2	1.796,4	1.480,3	316,1	0,2	-32,0	-30,0	-41,2
52	Μογγολία	1.161,4	1.117,3	44,1	0,2	1.500,9	1.460,4	40,4	0,2	-22,6	-23,5	9,2
53	Ιρλανδία	1.103,2	271,6	831,6	0,2	1.633,3	331,5	1.301,8	0,2	-32,5	-18,1	-36,1
54	Τουρκμενιστάν	987,2	913,7	73,5	0,2	1.246,9	1.155,9	90,9	0,2	-20,8	-21,0	-19,1
55	Σλοβενία	981,4	115,0	866,5	0,2	1.702,5	362,6	1.340,0	0,2	-42,4	-68,3	-35,3
56	Χονγκ Κονγκ	968,7	776,1	192,6	0,2	1.454,0	1.249,9	204,1	0,2	-33,4	-37,9	-5,6

α/α	Χώρα	2015			Μερίδιο % (ως προς όγκο εμπορίου)	2014			Μερίδιο % (ως προς όγκο εμπορίου)	Μεταβολή 2015/2014, %		
		Όγκος Εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές		Όγκος Εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές		Όγκος Εμπορίου	Εξαγωγές	Εισαγωγές
57	Αργεντινή	946,6	122,0	824,6	0,2	1.338,2	221,5	1.116,7	0,2	-29,3	-44,9	-26,2
58	Ν. Αφρική	841,4	274,3	567,0	0,2	976,5	286,0	690,5	0,1	-13,8	-4,1	-17,9
59	Τατζικιστάν	814,7	762,6	52,2	0,2	928,2	891,0	37,3	0,1	-12,2	-14,4	39,9
60	Χιλή	745,2	59,0	686,1	0,1	882,8	64,5	818,4	0,1	-15,6	-8,5	-16,2
61	Περου	698,6	619,0	79,6	0,1	550,7	439,7	111,0	0,1	26,9	40,8	-28,3
62	Γεωργία	697,2	534,0	163,3	0,1	786,2	517,7	268,5	0,1	-11,3	3,1	-39,2
63	Πορτογαλία	688,4	294,9	393,5	0,1	789,4	202,4	587,0	0,1	-12,8	45,7	-33,0
64	Αυστραλία	684,5	102,6	581,8	0,1	799,6	126,7	673,0	0,1	-14,4	-19,0	-13,6
65	Φιλιππίνες	587,5	321,3	266,2	0,1	1.437,9	1.059,5	378,4	0,2	-59,1	-69,7	-29,7
66	Νέα Ζηλανδία	514,6	403,2	111,4	0,1	663,9	423,4	240,5	0,1	-22,5	-4,8	-53,7
67	Κύπρος	303,1	243,9	59,2	0,1	653,1	609,5	43,6	0,1	-53,6	-60,0	35,8
68	Λουξεμβούργο	157,3	46,2	111,1	0,0	213,9	36,4	177,5	0,0	-26,5	26,9	-37,4
69	Κούβα	135,9	87,3	48,5	0,0	163,0	101,2	61,8	0,0	-16,6	-13,7	-21,5
70	Βρετανικές Παρθένες Νήσοι	70,5	62,6	7,9	0,0	284,8	283,2	1,6	0,0	-75,2	-77,9	393,8
71	Παπούα Νέα Γουϊνέα	8,1	2,9	5,2	0,0	6,9	1,2	5,7	0,0	17,4	141,7	-8,8
72	Μπρουνέι	0,4	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
	Λοιπές χώρες	23.040,3	15.868,2	7.172,1	4,4	27.026,4	17.979,6	9.046,9	3,4	-14,7	-11,7	-20,7

Πηγή: Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία

* Χώρες-μέλη ΑΠΕΚ: Αυστραλία, Βιετνάμ, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ινδονησία, Καναδάς, Κίνα, Μαλαισία, Μεξικό, Μπρουνέι, Νέα Ζηλανδία, Ν. Κορέα, Παπούα Νέα Γουϊνέα, Περου, Σιγκαπούρη, Ταϊλάνδη, Ταϊβάν (Κίνα), Φιλιππίνες, Χιλή, Χονγκ Κονγκ.

**Χώρες ΚΑΚ: Αζερμπαϊτζάν, Αρμενία, Καζακστάν, Κιργιζία, Λευκορωσία, Μολδαβία, Ουζμπεκιστάν, Ουκρανία, Τατζικιστάν, Τουρκμενιστάν.

***Ευρασιατική Οικονομική Ένωση: Αρμενία, Καζακστάν, Λευκορωσία, Κιργιζία (από τον Αύγουστο 2015).

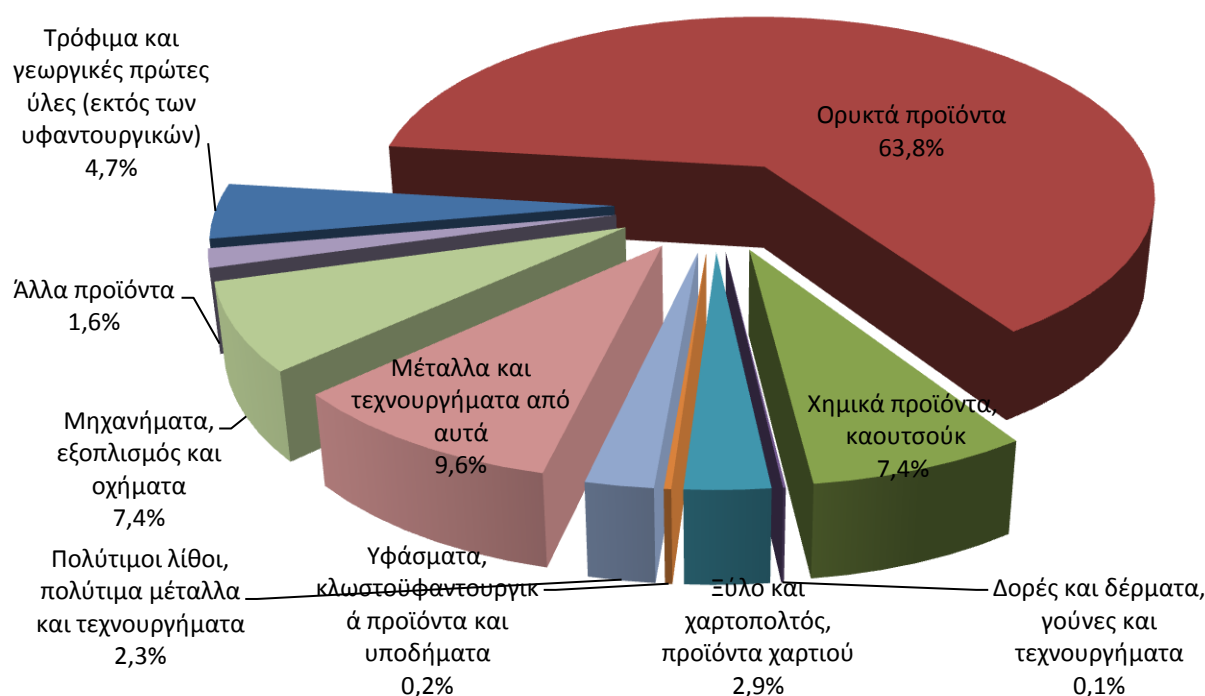
Σύνθεση Εξαγωγών Ρωσικής Ομοσπονδίας 2015

(σε χιλ. δολ. ΗΠΑ)

Κωδικοί HS CU	Κατηγορία Προϊόντων	Σύνολο	Χώρες εκτός ΚΑΚ	Χώρες ΚΑΚ	Μερίδιο επί συνόλου
01-24	Τρόφιμα και γεωργικές πρώτες ύλες (εκτός των υφαντουργικών)	16.180.677,60	11.953.015,00	4.227.662,60	4,7%
25-27	Ορυκτά προϊόντα	219.162.433,40	200.780.141,40	18.382.292,00	63,8%
28-40	Χημικά προϊόντα, καουτσούκ	25.337.849,10	19.340.871,90	5.996.977,20	7,4%
41-43	Δορές και δέρματα, γούνες και τεχνουργήματα	308.840,00	260.149,30	48.690,70	0,1%
44-49	Ξύλο και χαρτοπολτός, προϊόντα χαρτιού	9.831.913,10	8.119.215,80	1.712.697,30	2,9%
50-67	Υφάσματα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα	848.450,10	240.391,40	608.058,70	0,2%
71	Πολύτιμοι λίθοι, πολύτιμα μέταλλα και τεχνουργήματα	7.875.330,10	7.668.869,00	206.461,10	2,3%
72-83	Μέταλλα και τεχνουργήματα από αυτά	33.013.807,50	28.204.647,90	4.809.159,60	9,6%
84-90	Μηχανήματα, εξοπλισμός και οχήματα	25.385.561,00	18.036.421,70	7.349.139,30	7,4%
68-70, 91-97	Άλλα προϊόντα	5.481.861,00	4.053.702,50	1.428.158,50	1,6%
	Σύνολο	343.426.722,90	298.657.425,90	44.769.297,00	100,0%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία

Σύνθεση Εξαγωγών Ρωσικής Ομοσπονδίας 2015

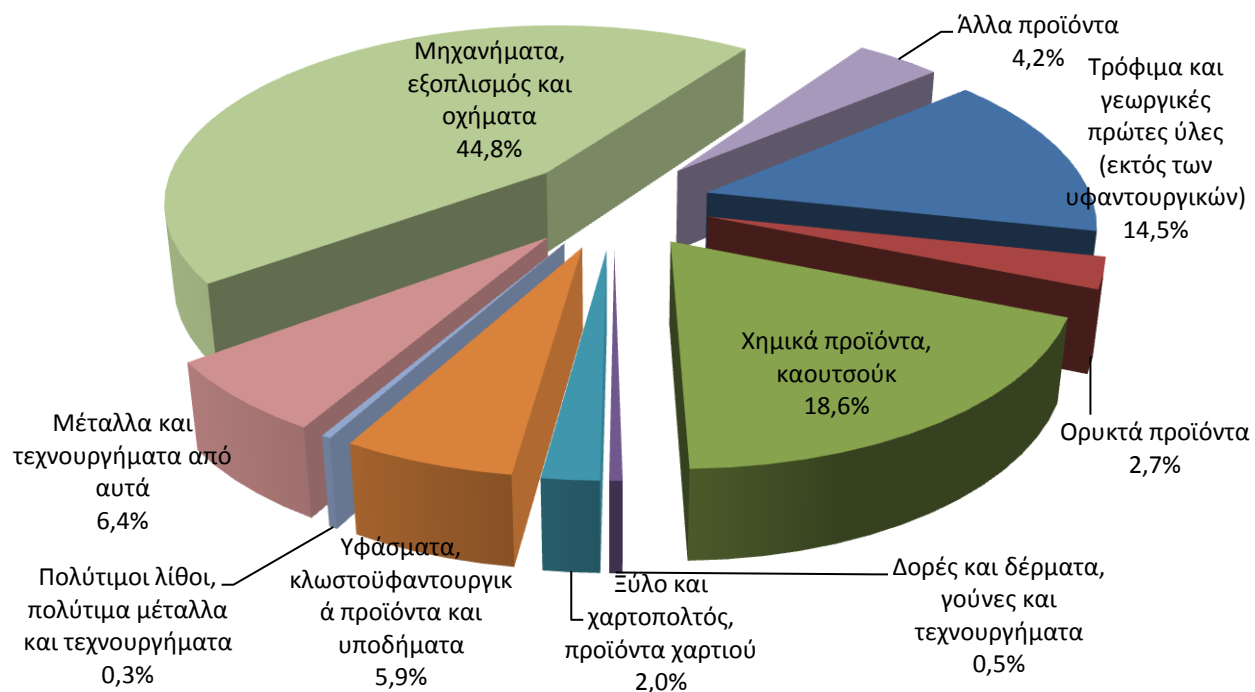

Σύνθεση Εισαγωγών Ρωσικής Ομοσπονδίας 2015
(σε χιλ. \$ ΗΠΑ)

Κωδικοί HS CU	Κατηγορία Προϊόντων	Σύνολο	Χώρες εκτός ΚΑΚ	Χώρες ΚΑΚ	Μερίδιο επί συνόλου
01-24	Τρόφιμα και γεωργικές πρώτες ύλες (εκτός των υφαντουργικών)	26.456.815,00	22.174.638,30	4.282.176,70	14,5%
25-27	Ορυκτά προϊόντα	4.960.648,40	1.514.496,90	3.446.151,50	2,7%
28-40	Χημικά προϊόντα, καουτσούκ	33.944.797,40	30.843.935,80	3.100.861,60	18,6%
41-43	Δορές και δέρματα, γούνες και τεχνουργήματα	823.571,90	791.488,70	32.083,20	0,5%
44-49	Ξύλο και χαρτοπολτός, προϊόντα χαρτιού	3.622.741,30	2.942.969,40	679.771,90	2,0%
50-67	Υφάσματα, κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα και υποδήματα	10.827.132,90	9.651.121,20	1.176.011,70	5,9%
71	Πολύτιμοι λίθοι, πολύτιμα μέταλλα και τεχνουργήματα	604.066,30	328.812,90	275.253,40	0,3%
72-83	Μέταλλα και τεχνουργήματα από αυτά	11.715.184,20	9.105.805,80	2.609.378,40	6,4%
84-90	Μηχανήματα, εξοπλισμός και οχήματα	81.800.104,60	77.603.856,60	4.196.248,00	44,8%
68-70, 91-97	Άλλα προϊόντα	7.648.468,50	6.647.733,30	1.000.735,20	4,2%
	ΣΥΝΟΛΟ	182.403.530,3	161.604.858,8	20.798.671,5	100,0%

Πηγή: Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία

Σύνθεση Εισαγωγών Ρωσικής Ομοσπονδίας 2015

Βασικότερα Εξαγόμενα Προϊόντα Ρωσικής Ομοσπονδίας, 2015

Κωδικοί HS CU	Περιγραφή Προϊόντων	Όγκος (σε χιλ. τόνους)	Αξία (σε εκ. \$ ΗΠΑ)
1001	Σιτάρι και σμιγάδι	21.234,2	3.948,7
2208601100	Βότκα	1.906.836,2	119,3
2510	Φωσφορικά ασβέστια	1.976,0	328,7
2601	Σιδηρομεταλλεύματα	21.254,5	1.013,8
2701	Λιθάνθρακες	152.662,9	9.480,3
2704	Οπτάνθρακας (κοκ) και ημιοπτάνθρακας από λιθάνθρακα, λιγνίτη ή τύρφη	2.448,6	357,7
2709	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	244.485,1	89.576,5
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλούχα ορυκτά, άλλα από τα ακατέργαστα λάδια	171.534,5	67.403,1
2711110000	Φυσικό αέριο υγροποιημένο, εκ. κ.μ.	21,4	4.546,1
2711210000	Φυσικό αέριο σε αεριώδη μορφή, δισ. κ.μ.	185,5	41.844,3
2716	Ηλεκτρική ενέργεια, εκ. kWh	18.243,0	744,1
2814100000	Αμμωνία άνυδρη	3.585,1	1.355,8
290511	Μεθανόλη (μεθυλική αλκοόλη)	1.261,4	331,2
3102	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά αζωτούχα	11.593,7	2.672,2
3104	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά καλιούχα	11.185,4	2.958,1
3105	Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά που περιέχουν δύο ή τρία λιπαντικά στοιχεία: άζωτο, φωσφόρο και κάλιο	8.856,5	3.220,6
4002	Καουτσούκ συνθετικό	936,6	1.377,4
4403	Ξυλεία ακατέργαστη, 1000 κ.μ.	19.440,4	1.339,3
4407	Ξυλεία επεξεργασμένη	14.326,4	3.073,5
4412	Ξυλεία σε φύλλα πολύστρωτα αντικολλητά, σε φύλλα επικολλητά απλά και παρόμοια ξυλεία σε απανωτά φύλλα, 1000 κμ	2.209,3	990,9
4702-4704	Χημικοί πολτοί από ξύλο	2.068,2	1.047,5
4801	Χαρτί εφημερίδων	1.105,6	443,5
5208-5212	Υφάσματα από βαμβάκι, 1000 κ.μ.	82.058,1	36,8
72	Σιδηρούχα μέταλλα	42.191,7	15.220,4
72 (εκτός 7201-7204)	Σιδηρούχα μέταλλα (άλλα από χυτοσίδηρο, σιδηροκράματα, απορρίμματα και θραύσματα)	28.312,2	10.871,1
7201	Χυτοσίδηροι ακατέργαστοι	5.339,5	1.381,1
7202	Σιδηροκράματα	752,4	1.276,2
7207	Ημιτελή προϊόντα από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες	14.641,8	4.636,7
7208-7212	Πλατέα προϊόντα έλασης, από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες	7.968,0	3.321,0
7403	Χαλκός καθαρισμένος και κράματα χαλκού σε ακατέργαστη μορφή	563,2	3.084,7
7502	Νικέλιο σε ακατέργαστη μορφή	226,4	2.578,9
7601	Αργίλιο σε ακατέργαστη μορφή	3.461,1	6.075,7
84-90	Μηχανήματα και εξοπλισμός	2.178,2	25.385,6
8703	Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα οχήματα για τη μεταφορά προσώπων, 1000 τεμ.	97,4	1.109,8
8704	Αυτοκίνητα οχήματα για τη μεταφορά εμπορευμάτων, 1000 τεμ.	20,0	451,5
	ΣΥΝΟΛΟ	-	343.426,7

Πηγή: Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία

Βασικότερα Εισαγόμενα Προϊόντα στη Ρωσική Ομοσπονδία, 2015

Κωδικοί HS CU	Περιγραφή Προϊόντων	Όγκος (σε χιλ. τόνους)	Αξία (σε εκ. \$ ΗΠΑ)
0201-0204	Φρέσκα και κατεψυγμένα κρέατα	743,6	2.469,6
0207	Κρέατα και παραπροϊόντα σφαγίων βρώσιμα, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα, πουλερικών	253,4	362,4
0302-0304	Φρέσκα και κατεψυγμένα ψάρια	400,8	1.027,0
0402	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα)	200,0	411,7
0405	Βούτυρα και άλλες λιπαρές ουσίες προερχόμενες από το γάλα	94,3	306,7
0805	Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά	1.538,5	1.191,1
0901	Καφές, έστω και καβουρδισμένος ή χωρίς καφεΐνη	156,7	511,1
0902	Τσάι, έστω και αρωματισμένο	173,1	637,8
10	Δημητριακά	-	328,9
1001	Σιτάρι και σμιγάδι	403,6	74,5
1003	Κριθάρι	47,9	6,1
1005	Καλαμπόκι	43,8	143,7
1512	Λάδια ηλιοτρόπιου, κνήκου ή βαμβακιού και τα κλάσματά τους	3,3	3,8
1602	Παρασκευάσματα και κονσέρβες κρεάτων, παραπροϊόντων σφαγίων ή αίματος	19,0	71,0
170112 - 170114	Ζάχαρη ακατέργαστη	506,8	191,3
1701991000	Ζάχαρη άσπρη	445,1	161,9
1801	Κακάο σε σπόρους	45,3	156,6
1806	Σοκολάτα και άλλα παρασκευάσματα διατροφής που περιέχουν κακάο	71,8	347,4
22	Ποτά, αλκοολούχα υγρά και ξίδι	-	1.784,8
2402	Πούρα, πουράκια και τσιγάρα	-	108,1
2606	Μεταλλεύματα αργιλίου και τα εμπλουτισμένα απ' αυτά	102,3	16,5
2701	Λιθάνθρακες	22.534,4	429,5
2709	Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά (ακατέργαστο πετρέλαιο)	2.854,5	647,8
2710	Λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά, άλλα από τα ακατέργαστα λάδια	1.286,5	1.067,7
2711210000	Φυσικό αέριο σε αεριώδη μορφή, δισ. κ.μ.	8,8	172,7
2716	Ηλεκτρική ενέργεια, εκ. kWh	6.653,1	302,4
2941	Αντιβιοτικά	-	84,2
3003-3004	Φάρμακα	-	6.870,6
3808	Εντομοκτόνα, ποντικοφάρμακα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα	96,8	559,7
4001-4002	Καουτσούκ φυσικό και συνθετικό	167,9	335,4
5201	Βαμβάκι, μη λαναρισμένο ούτε χτενισμένο	53,3	69,8
5208-5212	Υφάσματα από βαμβάκι, 1000 κ.μ.	130.913,6	82,3
61-62	Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος	-	5.098,2
6403	Υποδήματα, εκ. ζεύγη	48,5	1.160,0
72	Σιδηρούχα μέταλλα	4.569,2	3.301,2
72 (εκτός 7201-7204)	Σιδηρούχα μέταλλα (άλλα από χυτοσίδηρο, σιδηροκράματα, απορρίμματα και θραύσματα)	4.005,7	2.796,1
7304-7306	Σωλήνες κάθε είδους από σίδηρο ή χάλυβα	407,0	663,2
84-90	Μηχανήματα και εξοπλισμός	-	81.800,1
8703	Επιβατικά αυτοκίνητα και άλλα αυτοκίνητα οχήματα για τη μεταφορά προσώπων, 1000 τεμ.	349,9	6.490,2
8704	Αυτοκίνητα οχήματα για τη μεταφορά εμπορευμάτων, 1000 τεμ.	22,5	878,9
9401-9403	Έπιπλα	-	1.739,2
	ΣΥΝΟΛΟ	-	182.403,5

Πηγή: Ομοσπονδιακή Τελωνειακή Υπηρεσία

Τέλος, ιδιαίτερη αξία έχει να αναφερθεί το ύψος των εισαγωγών που διενεργήθηκε από τις επιμέρους περιοχές της Ρωσικής Ομοσπονδίας, προκειμένου να εκτιμηθούν οι δυνατότητες της αγοράς των σημαντικότερων από την άποψη αυτή περιοχών για εισαγόμενα προϊόντα. Το μεγαλύτερο μέρος των εισαγωγών απορροφά όπως είναι αναμενόμενο η Μόσχα, με ένα μερίδιο το οποίο κυμαίνεται σταθερά άνω του 40% (το 2015, 43%, ήτοι 78,6 δισ. \$ ΗΠΑ) σε συνδυασμό με την ευρύτερη περιοχή αυτής (16,3 δισ. \$ ΗΠΑ, ήτοι 8,9%) και ακολουθεί η Αγ. Πετρούπολη (20,2 δισ. \$ ΗΠΑ, ήτοι 11,1%) με την ευρύτερη περιοχή αντίστοιχα του Λενινγκράντ (3 δισ. \$ ΗΠΑ, ήτοι 1,7%). Ξεχωριστή μνεία χρήζει το διαμετακομιστικό κέντρο του Καλλινινγκράντ μέσα από το οποίο διενεργούνται εισαγωγές ύψους 8 δισ. \$ ΗΠΑ, ήτοι 4,4%, καθώς και οι περιφέρειες του Κρασνοντάρ (4 δισ. \$ ΗΠΑ, ήτοι 2,2%) και Πριμόρι (3,6 δισ. \$ ΗΠΑ ή 2%), καθώς και η περιοχή της Καλούγκα στην καρδιά του ευρωπαϊκού τμήματος της Ρωσίας (3,3 δισ. \$ ΗΠΑ, 1,8%). Ακολουθεί η πετρελαιοπαραγωγός περιοχή των Ουραλίων με κέντρο την περιφέρεια του Σβερντλόβσκ (Εκατερινμπούργκ) (3,1 δισ. \$ ΗΠΑ, ήτοι 1,7%), η βιομηχανική περιοχή του Βόλγα και ιδιαίτερα οι περιοχές του Ταταρσταν (2,6 δισ. \$ ΗΠΑ, ήτοι 1,4%), της Σαμάρα (2,5 δισ. \$ ΗΠΑ, ήτοι 1,3%) και του Νίζνυ Νόβγκοροντ (2,1 δισ. \$ ΗΠΑ, ήτοι 1,2%), η Νότια Ομοσπονδιακή Περιοχή και νότια πύλη εισόδου προϊόντων (κυρίως μέσω Μαύρης Θάλασσας) που περιλαμβάνει την περιφέρεια του Ροστόβ (2 δισ. \$ ΗΠΑ, ήτοι 1,2%).

II. ΘΕΣΜΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

1) Προσχώρηση της Ρωσίας στον ΠΟΕ

Στις 22 Αυγούστου 2012 η Ρωσία κατέστη πλήρες μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Ωστόσο είναι νωρίς να εξαχθούν συμπεράσματα δεδομένου ότι στην παρούσα φάση προσαρμογής συνεχίζουν να ισχύουν εν πολλοίς μεταβατικές διατάξεις.

Όσον αφορά στη χώρα μας, εκτιμάται γενικά ότι η προσχώρηση της Ρωσίας στον ΠΟΕ θα είναι προς το συμφέρον της χώρας μας στο βαθμό που τόσο οι δασμοί, ιδιαίτερα στα αγροτικά προϊόντα που μας αφορούν, θα μειωθούν όσο και οι εισαγωγικές διαδικασίες θα εκλογικευθούν αναγκαστικά.

2) Τελωνειακή Ένωση Ρωσίας – Λευκορωσίας – Καζακστάν

Την 1.1.2010 τέθηκε σε ισχύ Κοινό Εξωτερικό Δασμολόγιο της Τελωνειακής Ένωσης μεταξύ Καζακστάν, Λευκορωσίας και Ρωσίας. Ταυτόχρονα λαμβάνει χώρα συντονισμός του θεσμικού πλαισίου που αφορά στις προδιαγραφές εισαγωγής. Όπως ενημερώνουν εδώ εκπρόσωποι Πρεσβειών κ-μ Ευρωπαϊκής Ένωσης, των οποίων οι επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται στις εν λόγω χώρες, η υπό εξέλιξη διαδικασία οικονομικής ενοποίησης βαίνει προς το παρόν σχετικά ομαλά.

3) Ευρασιατική Οικονομική Ένωση

Η Ευρασιατική Οικονομική Ένωση είναι ένας διεθνής οργανισμός για την περιφερειακή οικονομική ολοκλήρωση των κρατών-μελών της και αποτελεί διάδοχο σχήμα της Ευρασιατικής Οικονομικής Κοινότητας. Η ιδρυτική συνθήκη της ΕΟΕ υπεγράφη στις 29 Μαΐου 2014 από τους ηγέτες της Λευκορωσίας, του Καζακστάν και της Ρωσίας, ενώ στις 9 Οκτωβρίου 2014 υπεγράφη συμφωνία για την ένταξη της Αρμενίας και στις 23 Δεκεμβρίου του ίδιου έτους συμφωνία για την ένταξη της Κιργιζίας. Η Ευρασιατική Οικονομική Ένωση τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2015,

με την Κιργιζία να γίνεται πλήρες μέλος της Ένωσης τη 12^η Αυγούστου 2015, οπότε απεμπόλησε τους τελωνειακούς ελέγχους στα σύνορά της με το Καζακστάν.

Η ΕΟΕ προβλέπει την ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών, του κεφαλαίου και της εργασίας, επιδιώκει συντονισμένη, εναρμονισμένη και ενιαία πολιτική στους τομείς που καθορίζονται από τη Συνθήκη και τις διεθνείς συμφωνίες στο πλαίσιο της Ένωσης.

Η Ένωση δημιουργήθηκε για να αυξήσει την ανταγωνιστικότητα και τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών οικονομιών, και να προωθήσει την σταθερή ανάπτυξη, προκειμένου να αναβαθμιστεί το βιοτικό επίπεδο των λαών των κρατών-μελών.

III. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας, το ύψος των εισερχομένων Ξένων Άμεσων Επενδύσεων στη Ρωσία το 2015 ανήλθε σε 4,8 δισ. \$ ΗΠΑ, εμφανίζοντας θεαματική μείωση κατά 78%, σε συνέχεια μείωσης 70% που είχαν σημειώσει το 2014 σε σχέση με το 2013. Αντίστοιχα, οι ρωσικές ΞΑΕ προς το εξωτερικό ακολούθησαν και αυτές πτωτική πορεία (-62%) και ανήλθαν σε 21,6 δισ. \$ ΗΠΑ.

Το απόθεμα ΞΑΕ στη Ρωσία το 2015 ανήλθε σε 342,9 δισ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένο κατά 6,2% σε σχέση με το 2014, ενώ το απόθεμα ρωσικών ΞΑΕ στο εξωτερικό διαμορφώθηκε στα 336,3 δισ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένο κατά 12,6%.

Ροές και απόθεμα ΞΑΕ από και προς την Ρωσία, 2013 – 2015

(σε εκ. \$ ΗΠΑ)

Ροές ΞΑΕ	2013	2014	2015	Μεταβολή 2015/2014
Εισερχόμενες ΞΑΕ	69.219	22.031	4.839	-78,0%
Εξερχόμενες ΞΑΕ	86.507	57.082	21.572	-62,2%
Απόθεμα ΞΑΕ	2013	2014	2015	Μεταβολή 2014/2013
Απόθεμα ΞΑΕ στη Ρωσία	565.654	365.439	342.943	-6,2%
Απόθεμα ρωσικών ΞΑΕ στο εξωτερικό	479.501	384.689	336.276	-12,6%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Ρωσίας

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι 20 πρώτες χώρες προορισμού των ρωσικών ΞΑΕ, καθώς και οι 20 πρώτες χώρες προέλευσης ΞΑΕ προς τη Ρωσία κατά το 2015.

20 πρώτες χώρες προέλευσης/προορισμού ΞΑΕ το 2015

α/α	Χώρα προέλευσης	Αξία (εκατ. \$ ΗΠΑ)	Ποσοστό επί συνόλου	α/α	Χώρα Προορισμού ρωσικών ΞΑΕ	Αξία (εκατ. \$ ΗΠΑ)	Ποσοστό επί συνόλου
1	Μπαχάμες	5.201	107,49%	1	Κύπρος	3.907	18,11%
2	Βρετανικές Παρθένες Νήσοι	2.522	52,13%	2	Βρετανικές Παρθένες Νήσοι	3.441	15,95%
3	Βερμούδες	1.932	39,92%	3	Τουρκία	1.475	6,84%
4	Γαλλία	1.634	33,77%	4	Φινλανδία	1.451	6,73%
5	Γερμανία	1.420	29,34%	5	Τζέρσου	1.254	5,81%
6	Ην. Βασίλειο	1.030	21,29%	6	Μπαχάμες	1.073	4,97%
7	Ιρλανδία	620	12,82%	7	ΗΠΑ	819	3,80%
8	Κίνα	571	11,80%	8	Λουξεμβούργο	753	3,49%
9	Ιαπωνία	447	9,23%	9	Αυστρία	746	3,46%
10	Καζακστάν	433	8,94%	10	Λευκορωσία	736	3,41%
11	Τζέρσου	427	8,82%	11	Καζακστάν	680	3,15%
12	Αυστρία	416	8,61%	12	Γερμανία	678	3,14%
13	Τουρκία	292	6,04%	13	Ουκρανία	595	2,76%
14	ΗΠΑ	202	4,16%	14	Νησιά Κέμαν	517	2,40%
15	Λεττονία	196	4,06%	15	Ιρλανδία	479	2,22%
16	Σιγκαπούρη	185	3,82%	16	Ολλανδία	479	2,22%
17	Χονγκ Κονγκ	136	2,81%	17	Δανία	401	1,86%
18	Ισλανδία	129	2,66%	18	Σιγκαπούρη	383	1,78%
19	Σουηδία	118	2,44%	19	Ελβετία	203	0,94%
20	Ν. Κορέα	116	2,40%	20	Νορβηγία	187	0,87%
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΞΑΕ	4.839	100,00%		ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΞΑΕ	56.438	100,00%

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα Ρωσίας

Επισημαίνεται ότι το μεγαλύτερο μέρος των επενδύσεων αυτών αφορά ανακυκλούμενα (round—tripping) Ρωσικά κεφάλαια μεταξύ Ρωσίας και χωρών με ευνοϊκότερο φορολογικό καθεστώς (offshore) όπως κατά κύριο λόγο η Κύπρος, η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο και τα νησιά της Καραϊβικής. Ως εκ τούτου πιο πειστική εικόνα των εισροών ΞΑΕ στη Ρωσία προσδίδει η μελέτη της προέλευσής τους, αφαιρώντας τους φορολογικούς παραδείσους. Υπό το πρίσμα αυτό η Γαλλία φέρεται να καταλαμβάνει το μεγαλύτερο μερίδιο των άμεσων επενδύσεων που εισέρευσαν στην Ρωσία το 2015. Ακολουθούν οι Γερμανία, Ην. Βασίλειο, Ιρλανδία, Κίνα, Ιαπωνία, Καζακστάν, Αυστρία και Τουρκία. Οφείλει να επισημανθεί ότι η Ολλανδία, το Λουξεμβούργο και η Ελβετία, αν και δεν συμπεριλαμβάνονται στον επίσημο κατάλογο των χαρακτηρισμένων ως φορολογικών παραδείσων χωρών, λειτουργούν σε κάποιο βαθμό ως τέτοιες, καθώς φιλοξενούν εταιρείες holding ρωσικών συμφερόντων με στόχο την αποφυγή δυσμενέστερης φορολογικής αντιμετώπισης των κεφαλαίων τους από τις ρωσικές αρχές.

Ένα άλλο βασικό χαρακτηριστικό των επενδύσεων στην Ρωσία είναι η ανισομερής κατανομή τους ανά την επικράτεια της χώρας. Διαπιστώνεται η κυριαρχία της Μόσχας, η οποία εξηγείται

από το γεγονός ότι συνιστά το πολιτικό, οικονομικό, βιομηχανικό και καταναλωτικό κέντρο της χώρας. Συνήθως η πρωτεύουσα και η περιφέρεια αυτής αλλά και η Αγ. Πετρούπολη συνιστούν το εφαλτήριο πολλών ξένων πολυεθνικών προς το εσωτερικό της χώρας. Παρά ταύτα και αν ληφθεί υπόψη το επενδεδυμένο κεφάλαιο κατά κεφαλήν ανά περιοχή προκύπτει ότι οι περιοχές που παράγουν ενεργειακά προϊόντα συγκεντρώνουν τελικά περισσότερες επενδύσεις.

Κατανομή ΞΑΕ εντός Ρωσίας ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας (εκ. \$ ΗΠΑ)

Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας	2013			2014			2015		
	Καθαρή αξία	Εισροές	Εκροές	Καθαρή αξία	Εισροές	Εκροές	Καθαρή αξία	Εισροές	Εκροές
Σύνολο	69.219	193.685	124.466	22.031	146.370	124.339	4.839	132.130	127.292
Αγροτική Παραγωγή, Δασική Παραγωγή και Ιχθυοπαραγωγή/καλλιέργεια	619	934	314	-30	598	628	271	671	400
Εξόρυξη ορυκτών	7101	26155	19054	4545	16339	11794	11058	17450	6391
Μεταποίηση, από τα οποία:	16494	51750	35256	1173	26741	25568	4561	29503	24942
Τρόφιμα, Ποτά και Προϊόντα Καπνού	-95	4776	4871	33	6449	6416	905	6525	5620
Κλωστοϋφαντουργικά και προϊόντα ένδυσης	36	46	11	-7	58	66	34	85	51
Δερμάτινα είδη	4	4	0	0	1	1	0	0	0
Ξυλεία και προϊόντα	3	368	364	262	590	328	292	718	425
Χαρτί, Εκτυπώσεις και Εκδόσεις	51	653	603	49	1016	967	75	650	575
Οπτάνθρακες και προϊόντα πετρελαίου	20707	21618	911	-1491	1295	2786	395	3051	2656
Χημικά προϊόντα	1147	3121	1974	1500	3847	2347	-110	5152	5262
Πλαστικά προϊόντα	248	997	748	333	1365	1032	374	953	579
Μη μεταλλικά ορυκτά προϊόντα	573	1771	1198	31	1330	1299	486	1338	852
Βασικά μέταλλα και προϊόντα	-8369	13481	21850	669	7392	6723	795	7107	6311
Μηχανήματα και εξοπλισμός	479	1683	1204	-34	1661	1695	125	1564	1440
Η/Υ, ηλεκτρονικός και οπτικός εξοπλισμός	823	1034	211	190	512	322	447	751	304
Οχήματα και μεταφορικός εξοπλισμός	871	2025	1154	-367	1061	1428	738	1549	811
Λοιπά	16	173	157	5	165	160	5	61	55
Παραγωγή και διανομή ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου	1768	2831	1064	1682	3251	1569	-1885	1174	3059
Παραγωγή και διανομή ύδατος, διαχείρισης αποβλήτων	26	28	2	13	14	1	-20	27	47
Κατασκευές	2895	5771	2876	2718	4812	2094	-1055	2078	3133

Τομέας Οικονομικής Δραστηριότητας	2013			2014			2015		
	Καθαρή αξία	Εισροές	Εκροές	Καθαρή αξία	Εισροές	Εκροές	Καθαρή αξία	Εισροές	Εκροές
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευές αυτοκινήτων, μηχανών, ειδών καθημερινής και προσωπικής χρήσης	20542	43903	23362	3240	32353	29113	4054	38218	34164
Μεταφορές και logistics	349	2899	2550	-743	3607	4350	-1786	2153	3939
Ξενοδοχεία και εστίαση	187	332	146	93	386	293	113	461	348
Πληροφορική και Επικοινωνίες	-1292	5305	6597	-2361	3072	5433	-6477	2482	8959
Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες	14456	31102	16646	7842	31625	23783	-2723	18767	21491
Υπηρεσίες διαχείρισης ακινήτων	1728	7732	6004	-830	7722	8552	344	5774	5430
Επαγγελματικές, επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες	75	255	180	79	231	152	90	151	61
Κρατικές υπηρεσίες	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Εκπαίδευση	-1	3	4	5	10	5	2	4	2
Υγειονομική περίθαλψη	348	446	99	156	341	185	-84	139	223
Τέχνες και ψυχαγωγία	30	413	383	142	429	287	-150	363	513
Λοιπές Υπηρεσίες	3053	8685	5632	3870	11056	7186	-2124	10132	12256

Πηγή: Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας

Παρά το τεράστιο πνευματικό κεφάλαιο (υψηλό μορφωτικό επίπεδο, αξιόλογα επιτεύγματα στον τομέα της έρευνας και τεχνολογίας), η Ρωσία φαίνεται ότι προσελκύει ως επί τω πλείστον επενδυτικό κεφάλαιο το οποίο αναζητά αγορά. Αυτό οφείλεται από την μία πλευρά στην αύξηση της αγοραστικής δύναμης της χώρας την τελευταία δεκαετία και από την άλλη πλευρά στα γνωστά λίγο πολύ προβλήματα που εμφανίζει το επενδυτικό κλίμα της χώρας. Επενδύσεις από το εξωτερικό σε τομείς υψηλής προστιθέμενης αξίας παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο.

Ξένες πολυεθνικές εταιρείες παίζουν σημαντικό ρόλο μόνο σε ορισμένους τομείς δραστηριότητας της Ρωσικής οικονομίας (ζυθοποιία, καπνοβιομηχανία). Η TNK-BP είναι η μόνη εταιρεία παραγωγής πετρελαίου και αερίου, όπου ο ξένος έλεγχος ξεπερνά το 50%. Ρώσοι υπήκοοι έστω και μέσω εταιρειών που εδρεύουν στο εξωτερικό ελέγχουν όλες τις μεγάλες εγχώριες εταιρείες παραγωγής μετάλλων. Όσον αφορά στις ξένες τράπεζες στην Ρωσία ελέγχουν μόνον το 1/3 του χρηματοπιστωτικού τομέα, και κατά το τελευταίο διάστημα εμφανίζονται σημάδια αποχώρησής τους από την ρωσική αγορά. Ισχυρές προοπτικές εμφανίζει επίσης και ο τομέας της κατασκευής οχημάτων, αν και η αγορά συνεχίζει να κυριαρχείται από χαμηλότερης ποιότητας οχήματα εγχώριας παραγωγής. Ο οικονομικός εκσυγχρονισμός της Ρωσίας φαίνεται να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από μεσαίου μεγέθους επενδυτές, όπως για παράδειγμα στο κατασκευαστικό τομέα οι εταιρείες Knauf, KBE και άλλες Γερμανικές εταιρείες ή

όπως η εταιρεία Krka από τη Σλοβενία και η Gedoen Richter από την Ουγγαρία στον φαρμακευτικό τομέα.

Όσον αφορά τέλος τις ρωσικές επενδύσεις στο εξωτερικό, τα ακίνητα συνιστούν το μικρότερο αλλά συνάμα το πλέον διαφανές τμήμα αυτών. Για πολλούς από τους ενδιαφερόμενους ή και κατόχους ακίνητης περιουσίας στο εξωτερικό απώτερο στόχο αποτελεί ουσιαστικά η απόκτηση άδειας παραμονής ή και υπηκοότητας. Εκτιμήσεις φέρουν τους Ρώσους να δαπανούν περί τα 15 δισ. \$ ΗΠΑ ετησίως για την απόκτηση κατοικίας στο εξωτερικό. Ειδικοί διακρίνουν δύο κατηγορίες. Τους νέους αγοραστές μεσαίας τάξης με κύριους προορισμούς την Βουλγαρία, Κύπρο, Αίγυπτο και Ισπανία, οποίοι υπολογίζονται στο 25-40%. Το υπόλοιπο συνίσταται σε «εκατομμυριούχους» οι οποίοι ενδιαφέρονται κυρίως για περιοχές όπως η Κυανή Ακτή και το Παρίσι στην Γαλλία, η Αυστρία, Ελβετία, Λος Άντζελες, Φλόριδα και Νέα Υόρκη στις ΗΠΑ και το Λονδίνο. Ρωσικά κεφάλαια δεν συναντώνται συχνά σε επαγγελματικά ακίνητα, χωρίς βέβαια αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν εξαιρέσεις, όπως η αγορά του πολυχώρου Palais an der Oper στην Γερμανία αξίας περί τα 300 εκ. ευρώ, του κτιρίου Grand Buildings στην πλατεία Τραφάλγκαρ του Λονδίνου έναντι 250 εκ. ευρώ, της συμμετοχής της εταιρείας ОНЭКСИМ συμφερόντων του μεγαλοεπιχειρηματία Prokhorov στην κατασκευή του σταδίου Barclays Center στο Μπρούκλιν συνολικής επένδυσης 200 εκ. \$ ΗΠΑ, η συμμετοχή του επιχειρηματία Oleg Deripaska στην κατασκευή της μαρίνας Port Montenegro στο Μαυροβούνιο.

Ε. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΡΩΣΙΑΣ ΤΟ 2015

Ι. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, το διμερές εμπόριο μεταξύ Ελλάδας – Ρωσίας κατά το 2015 χαρακτηρίστηκε από σημαντικότερη μείωση. Ο όγκος εμπορίου μεταξύ των δύο χωρών μειώθηκε κατά 29,7% σε όρους αξίας και ανήλθε σε 3,65 δισ. ευρώ, με τις ελληνικές εξαγωγές να καταγράφουν δραματική πτώση της τάξης του 40% και να διαμορφώνονται σε 213 εκ. ευρώ, και τις εισαγωγές από τη Ρωσία να ανέρχονται σε 3,4 δισ. ευρώ, παρουσιάζοντας μείωση κατά 29%. Το εμπορικό ισοζύγιο, παρά τη βελτίωσή του κατά περίπου 1,2 δισ. ευρώ, παρέμεινε έντονα ελλειμματικό για τη χώρα μας.

Οι ισχνές αυτές επιδόσεις του διμερούς εμπορίου αντανακλούν τις αρνητικές επιπτώσεις που συνεχίζουν να έχουν τόσο η ρωσική απαγόρευση εισαγωγών αγροτικών προϊόντων από χώρες της Ε.Ε. και άλλες χώρες που εφήρμοσαν κυρώσεις προς τη Ρωσία για τη στάση της στην κρίση της Ουκρανίας, όσο και η δραματική διολίσθηση του ρωσικού νομίσματος, η οποία συνεχίστηκε κατά το 2015.

Σύνολο Διμερούς Εμπορίου Ελλάδας-Ρωσίας, 2015

	2015		2014		Μεταβολή σε αξία	Μεταβολή σε ποσότητα
	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)		
Εξαγωγές	213.353.958	1.428.155	356.831.838	2.363.621	-40,2%	-39,6%
Εισαγωγές	3.436.390.908	96.265.195	4.831.801.012	93.680.943	-28,9%	2,8%
Όγκος Εμπορίου	3.649.744.866	97.693.350	5.188.632.850	96.044.564	-29,7%	1,7%
Εμπορικό Ισοζύγιο	-3.223.036.950	-94.837.040	-4.474.969.174	-91.317.322		

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Eurostat), προσωρινά στοιχεία, Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μόσχας

Όσον αφορά στη σύνθεση των συνολικών ελληνικών εξαγωγών προς τη Ρωσία, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ, τα ενδύματα και εξαρτήματα της ένδυσης από γούνα κατέχουν την πρώτη θέση, με μερίδιο 22% επί των συνολικών εξαγωγών, παρά τη σημαντικότερη μείωσή τους κατά 38% σε σχέση με το 2014. Ακολουθούν τα ακατέργαστα καπνά με μερίδιο 6,4%, τα μεσαία λάδια και παρασκευάσματα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά με μερίδιο 6,1%, τα φύλλα και ταινίες από αργίλιο με μερίδιο 5,8%, τα επιβατικά πλοία με 5%, οι ανελκυστήρες με μερίδιο 4,5% και τα γλυκά κουταλιού, ζελέδες, μαρμελάδες με 3,8%.

Από την πλευρά των εισαγωγών από τη Ρωσία, το συντριπτικό μερίδιο κατέχουν τα λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά, ακατέργαστα και άλλα, με μερίδιο 73,7% επί του συνόλου, παρά τη σημαντική μείωση που σημειώνουν, και ακολουθούν το φυσικό αέριο με 12,5%, το αργίλιο, σε κράματα και μη, με μερίδιο 7%, και το σιτάρι και σμιγάδι με μερίδιο 1,2%.

Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται τα 50 πρώτα ελληνικά εξαγόμενα προϊόντα, βάσει των στοιχείων της ΕΛΣΤΑΤ, τα οποία αντιστοιχούν στο 89% των συνολικών ελληνικών εξαγωγών προς τη Ρωσία για το 2015, καθώς και τα 50 πρώτα προϊόντα που η χώρα μας εισάγει από τη Ρωσία, τα οποία αντιστοιχούν στο 99,6% των συνολικών ρωσικών εξαγωγών προς την Ελλάδα.

Ελληνικές εξαγωγές προς τη Ρωσία, 2015
50 πρώτα προϊόντα

CN6 - Περιγραφή Προϊόντος	2015		2014		Μεταβολή σε αξία	Μερίδιο (βάσει αξίας)
	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)		
430310-Ενδύματα και εξαρτήματα της ένδυσης από γουνοδέρματα	46.936.067	792	75.441.411	1.028	-37,8%	22,0%
240110-Καπνά ακατέργαστα ή που δεν έχουν βιομηχανοποιηθεί, χωρίς αφαίρεση των μίσχων	13.646.007	28.795	7.909.010	15.355	72,5%	6,4%
271019 Μεσαία λάδια και παρασκευάσματα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά, άλλα από εκείνα που περιέχουν βιοντίζελ, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	12.908.310	243.731	3.327.971	75.798	287,9%	6,1%
760720-Φύλλα και ταινίες, λεπτά, από αργίλιο (έστω και τυπωμένα ή επικολλημένα σε χαρτί, χαρτόνι, πλαστικές ύλες ή παρόμοια υποθέματα), με πάχος που δεν υπερβαίνει τα 0,2 mm (μη περιλαμβανομένου του υποθέματος), σε υπόθεμα	12.384.485	41.687	8.969.851	29.992	38,1%	5,8%
890110-Επιβατικά πλοία, κρουαζιερόπλοια και παρόμοια πλοία που έχουν κατασκευασθεί κυρίως για τη μεταφορά προσώπων. Οχηματαγωγά (φέρι-μποτ)	10.600.000		0	0		5,0%
842810-Ανελκυστήρες και αναβατήρες φορτίου	9.530.862	19.592	17.101.205	31.851	-44,3%	4,5%
200799-Γλυκά κουταλιού, ζελέδες, μαρμελάδες, πολτοί και πάστες καρπών και φρούτων, που παίρνονται από βράσιμο, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών, άλλα από τα ομογενοποιημένα	8.114.788	99.620	7.900.893	87.693	2,7%	3,8%
320810 Χρώματα επίχρισης και βερνίκια με βάση πολυεστέρες, διασκορπισμένα ή διαλυμένα σε μη υδατώδες μέσο	7.369.203	23.719	9.414.697	29.759	-21,7%	3,5%
392190 Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες από πλαστικές ύλες	6.413.713	14.398	5.886.510	13.626	9,0%	3,0%
741110-Σωλήνες κάθε είδους από χαλκό καθαρισμένο	5.695.313	9.287	4.018.494	6.576	41,7%	2,7%
851769-Συσκευές για τη μετάδοση ή τη λήψη της φωνής, εικόνων ή άλλων δεδομένων, στις οποίες περιλαμβάνονται οι συσκευές για την επικοινωνία σε ενσύρματο ή ασύρματο δίκτυο (τοπικό δίκτυο ή δίκτυο ευρείας περιοχής), άλλες από τους σταθμούς βάσης και τις συσκευές για τη λήψη, τη μετατροπή και τη μετάδοση ή την αναγέννηση της φωνής, των εικόνων ή άλλων δεδομένων, στις οποίες περιλαμβάνονται οι συσκευές μεταγωγής και δρομολόγησης	4.318.421	408	16.873.980	1.763	-74,4%	2,0%
330499-Προϊόντα ομορφιάς ή φτιασιδώματος (μακιγιάζ) παρασκευασμένα και παρασκευάσματα για τη συντήρηση ή τη φροντίδα του δέρματος, άλλα από τα φάρμακα, στα οποία περιλαμβάνονται και τα αντηλιακά παρασκευάσματα και τα παρασκευάσματα για το μαύρισμα	4.087.412	13.358	1.923.741	3.177	112,5%	1,9%

CN6 - Περιγραφή Προϊόντος	2015		2014		Μεταβολή σε αξία	Μερίδιο (βάσει αξίας)
	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)		
150910-Παρθένο ελαιόλαδο και τα κλάσματά του	3.402.906	6.619	6.279.944	13.913	-45,8%	1,6%
240220-Τσιγάρα που περιέχουν καπνό	3.273.708	5.616	966.916	1.440	238,6%	1,5%
271012 Ελαφρά λάδια και παρασκευάσματα, από πετρέλαιο ή από ασφαλτούχα ορυκτά	3.271.803	58.777	11.671.212	168.190	-72,0%	1,5%
382490-Χημικά προϊόντα και παρασκευάσματα των χημικών ή συναφών βιομηχανιών (στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που αποτελούνται από μείγματα φυσικών προϊόντων), που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	2.564.816	295.391	3.066.753	371.147	-16,4%	1,2%
200870-Ροδάκινα, στα οποία συμπεριλαμβάνονται και τα brugnonis και nectarines, αλλιώς παρασκευασμένα ή διατηρημένα, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αλκοόλης	2.317.912	25.721	2.371.254	25.286	-2,2%	1,1%
381600-Τσιμέντα, κονιάματα, σκυροδέματα και παρόμοιες πυρίμαχες συνθέσεις	2.301.286	68.213	875.997	25.008	162,7%	1,1%
320417 Χρωστικά (pigments) και παρασκευάσματα με βάση τα χρωστικά αυτά	2.168.162	7.277	5.633.049	18.019	-61,5%	1,0%
680221 Μάρμαρο, τραβερτίνη και αλάβαστρο και τεχνουργήματά τους, απλώς λαξευμένες ή πριονισμένες και με επιφάνεια επίπεδη ή ομαλή	1.876.385	12.034	1.465.139	9.922	28,1%	0,9%
540720-Υφάσματα που κατασκευάζονται από λουρίδες ή παρόμοιες μορφές, από νήματα από συνθετικές ίνες συνεχείς	1.823.400	7.605	947.200	3.799	92,5%	0,9%
200710 Παρασκευάσματα ομογενοποιημένα από γλυκά κουταλιού, ζελέδες, μαρμελάδες, πολτούς και πάστες καρπών και φρούτων, που παίρνονται από βράσιμο, με ή χωρίς προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών	1.665.581	20.236	4.201.464	54.404	-60,4%	0,8%
240120-Καπνά ακατέργαστα, με μερική ή ολική αφαίρεση των μίσχων	1.655.435	5.736	1.328.605	3.939	24,6%	0,8%
200570-Ελιές, παρασκευασμένες ή διατηρημένες αλλιώς παρά με ξίδι ή οξικό οξύ, όχι κατεψυγμένες	1.532.945	5.430	4.062.571	11.985	-62,3%	0,7%
250900-Κιμωλία	1.468.734	259.945	1.306.446	246.769	12,4%	0,7%
390950-Πολιουρεθάνες, σε αρχικές μορφές	1.426.358	6.155	2.085.306	8.849	-31,6%	0,7%
620342 Παντελόνια, φόρμες με τράντες (σαλοπέτ), κοντά παντελόνια που καλύπτουν και το γόνατο και παντελόνια κοντά (σορτς), από βαμβάκι, για άντρες ή αγόρια	1.090.546	55	447.521	21	143,7%	0,5%
392010-Άλλες πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες μη κυψελώδεις, μη ενισχυμένες ούτε με απανωτές στρώσεις ούτε όμοια συνδυασμένες με άλλες ύλες, χωρίς υπόθεμα, από πολυμερή του αιθυλενίου	1.033.056	2.402	1.056.582	3.917	-2,2%	0,5%

CN6 - Περιγραφή Προϊόντος	2015		2014		Μεταβολή σε αξία	Μερίδιο (βάσει αξίας)
	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)		
721012 Πλατέα προϊόντα έλασης, από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες, με πλάτος 600 mm ή περισσότερο, επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ή επενδυμένα, με πάχος κατώτερο των 0,5 mm	990.208	10.825	2.514.862	26.458	-60,6%	0,5%
610610 Φορέματα-πουκάμισα (σεμιζιέ), μπλούζες, μπλούζες-πουκάμισα και πουκαμισάκια, από πλεκτό, από βαμβάκι, για γυναίκες ή κορίτσια	983.323	92	1.151.080	91	-14,6%	0,5%
842481 Γεωργικές ή κηπουρικές μηχανικές συσκευές (έστω και του χεριού) για την εκτόξευση, διασπορά ή ψεκασμό υγρών υλών ή υλών σε σκόνη	979.463	3.285	2.139.898	7.421	-54,2%	0,5%
841939 Στεγνωτήρες (άλλοι από αυτούς για γεωργικά προϊόντα, για το ξύλο, τις χαρτόμαζες, τα χαρτιά ή χαρτόνια)	934.684	847	0	0		0,4%
760711-Φύλλα και ταινίες, λεπτά, από αργίλιο (έστω και τυπωμένα ή επικολλημένα σε χαρτί, χαρτόνι, πλαστικές ύλες ή παρόμοια υποθέματα), με πάχος που δεν υπερβαίνει τα 0,2 mm, χωρίς υπόθεμα, που έχουν υποστεί απλή έλαση	902.286	2.596	1.067.753	3.485	-15,5%	0,4%
847720-Μηχανές εξώθησης (extrudeuses) για την κατεργασία του καουτσούκ ή των πλαστικών υλών	818.847	407	73.853	182	1008,8%	0,4%
430211 Γουνοδέρματα βιζόν ολόκληρα, έστω και χωρίς κεφάλια, ουρές ή πόδια, που δεν έχουν συναρμολογηθεί	805.593	23	363.636	8	121,5%	0,4%
640620-Εξωτερικά πέλματα και τακούνια, από καουτσούκ ή από πλαστική ύλη	767.495	672	1.262.723	1.687	-39,2%	0,4%
870830-Φρένα και σερβόφρενα. Μέρη αυτών	715.542	3.157	1.198.292	4.811	-40,3%	0,3%
843131 Μέρη που αναγνωρίζονται ότι προορίζονται αποκλειστικά ή κύρια για ανελκυστήρες, αναβατήρες φορτίου ή μηχανικές σκάλες	688.792	1.429	228.573	327	201,3%	0,3%
320419 Χρωστικές ύλες συνθετικές οργανικές	636.537	4.664	637.158	6.077	-0,1%	0,3%
847982-Μηχανές και συσκευές για την ανάμειξη, τη μάλαξη, το κοπάνισμα, τον τεμαχισμό, το κοσκίνισμα, την ομογενοποίηση, τη γαλακτωματοποίηση ή την ανατάραξη	634.400	379	0	0		0,3%
640399 Υποδήματα που έχουν τα εξωτερικά πέλματα από καουτσούκ, πλαστική ύλη, δέρμα φυσικό ή ανασχηματισμένο και το πάνω μέρος από δέρμα φυσικό (άλλα από τα υποδήματα αθλητισμού, από αυτά που καλύπτουν τον αστράγαλο, από υποδήματα, που φέρουν, στο μπροστινό μέρος, προστατευτικό κάλυμμα των δακτύλων από μέταλλο, από ορθοπεδικά υποδήματα)	621.369	54	476.274	36	30,5%	0,3%

CN6 - Περιγραφή Προϊόντος	2015		2014		Μεταβολή σε αξία	Μερίδιο (βάσει αξίας)
	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)		
251990-Μαγνησία που αποκτήθηκε με τήξη με ηλεκτρισμό. Μαγνησία πυρωμένη αδρανής (φρυγμένη), έστω και αν περιέχει ελάχιστες ποσότητες άλλων οξειδίων που προστέθηκαν πριν από τη φρύξη. Άλλο οξείδιο του μαγνησίου έστω και καθαρό	612.256	19.560	541.120	17.015	13,1%	0,3%
841850-Άλλα έπιπλα (κιβώτια, ντουλάπια, βιτρίνες τραπέζια και παρόμοια έπιπλα) για την διατήρηση και την έκθεση προϊόντων, που ενσωματώνουν εξοπλισμό για την παραγωγή ψύχους	587.313	1.410	412.877	661	42,2%	0,3%
760691 Πλάκες, ταινίες και φύλλα, από αργίλιο αμιγές, με πάχος που υπερβαίνει τα 0,2 mm (άλλες από αυτές σε σχήμα τετράγωνο ή ορθογώνιο)	573.935	2.578	2.979.505	14.025	-80,7%	0,3%
310520-Λιπάσματα ορυκτά ή χημικά που περιέχουν τα τρία λιπαντικά στοιχεία: άζωτο, φωσφόρο και κάλιο	566.125	5.487	0	0		0,3%
151000-Άλλα λάδια και τα κλάσματά τους, που παίρνονται αποκλειστικά από ελιές, έστω και εξευγενισμένα, αλλά όχι χημικώς μετασχηματισμένα, και μείγματα από αυτά τα λάδια ή τα κλάσματα με λάδια ή κλάσματα του ελαιολάδου	548.068	2.559	762.360	3.982	-28,1%	0,3%
940510 Πολύφωτα και άλλες ηλεκτρικές συσκευές φωτισμού που κρεμιούνται ή στερεώνονται στην οροφή ή στον τοίχο, με εξαίρεση εκείνες των τύπων που χρησιμοποιούνται για τον φωτισμό των δημόσιων χώρων ή οδών	527.060	181	295.695	73	78,2%	0,2%
391620 Μονόκλωστα νήματα στα οποία η μεγαλύτερη διάσταση της εγκάρσιας τομής υπερβαίνει το 1 mm (μονόινα), χοντρά σχοινιά, ραβδιά και είδη καθορισμένης μορφής, έστω και κατεργασμένα στην επιφάνεια αλλά όχι αλλιώς κατεργασμένα, από πολυμερή του χλωριούχου βινυλίου	481.249	1.449	354.001	1.002	35,9%	0,2%
851521 Εξ ολοκλήρου ή μερικώς αυτόματες μηχανές και συσκευές για τη συγκόλληση των μετάλλων με αντίσταση	469.600	311	221.600	81	111,9%	0,2%
620640 Φορέματα-πουκάμισα (σεμιζιέ), μπλουζες, μπλούζες-πουκάμισα και πουκαμισάκια για γυναίκες ή κορίτσια, από συνθετικές ή τεχνητές ίνες	465.294	57	1.820.995	220	-74,4%	0,2%
Σύνολο 50 πρώτων προϊόντων	190.187.053	1.344.621	225.035.977	1.350.868	-15,5%	89,1%
Σύνολο ελληνικών εξαγωγών προς Ρωσία	213.353.958	1.428.155	356.831.838	2.363.621	-40,2%	100,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Eurostat), Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μόσχας

Εισαγωγές από τη Ρωσία, 2015
50 πρώτα προϊόντα

CN6 - Περιγραφή Προϊόντος	2015		2014		Μεταβολή σε αξία	Μερίδιο (βάσει αξίας)
	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)		
271019-Μεσαία λάδια από πετρέλαιο ή από ασφαλούχα ορυκτά, άλλα από τα ακατέργαστα	1.356.780.619	38.268.534	1.868.385.470	37.212.468	-27,4%	39,5%
270900-Λάδια ακατέργαστα, από πετρέλαιο ή από ασφαλούχα ορυκτά	1.176.796.397	34.587.756	2.082.724.284	37.761.928	-43,5%	34,2%
271121 Αέριο φυσικό σε αεριώδη κατάσταση	428.951.218	13.960.684	523.814.437	11.660.006	-18,1%	12,5%
760110-Αργίλιο όχι σε κράμα	172.846.724	999.115	138.669.616	809.412	24,6%	5,0%
760120-Κράματα αργιλίου	69.435.158	366.616	66.335.916	387.158	4,7%	2,0%
100199-Σιτάρι και σμιγάδι (άλλο από αυτό για σπορά και το σκληρό σιτάρι)	42.635.553	1.918.432	34.769.479	1.492.060	22,6%	1,2%
740311-Χαλκός καθαρισμένος στη μορφή καθόδων και τμημάτων καθόδων	36.237.368	67.884	2.745.291	5.074	1220,0%	1,1%
100590-Καλαμπόκι (άλλο από αυτό για σπορά)	18.061.983	1.074.472	9.037.406	531.157	99,9%	0,5%
270112-Λιθάνθρακας ασφαλούχος	10.838.134	1.736.029	4.658.818	638.241	132,6%	0,3%
310540-Διυδρογονορθοφωσφορικό αμμώνιο (μονοαμμωνιακό φωσφορικό άλας), έστω και σε μείγμα με υδρογονορθοφωσφορικό διαμμώνιο (διαμμωνιακό φωσφορικό άλας)	8.248.348	180.225	5.564.431	130.723	48,2%	0,2%
430180-Γουνοδέρματα ακατέργαστα, ολόκληρα, έστω και χωρίς κεφάλια, ουρές ή πόδια, άλλα από τα βιζόν, των αρνιών και των αλεπούδων	7.033.884	53	9.057.058	66	-22,3%	0,2%
480100-Χαρτί εφημερίδων, σε κυλίνδρους ή σε φύλλα	6.433.925	125.989	8.194.295	158.552	-21,5%	0,2%
720110 Χυτοσίδηροι ακατέργαστοι όχι σε κράμα, που περιέχουν κατά βάρος 0,5 % ή λιγότερο φωσφόρο	6.091.714	275.000	0	0		0,2%
441232-Ξυλεία, που έχει τουλάχιστον ένα εξωτερικό επιμέρους φύλλο (πτυχή) από ξυλεία άλλη των κωνοφόρων	6.023.688	78.156	6.244.118	76.954	-3,5%	0,2%
310210-Ουρία, έστω και σε υδατικό διάλυμα	5.857.987	201.186	7.241.290	264.520	-19,1%	0,2%
720839-Πλατέα προϊόντα έλασης, από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες, με πλάτος 600 mm ή περισσότερο, που έχουν ελαθεί σε θερμή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ούτε επενδυμένα, με πάχος κατώτερο των 3 mm	5.467.990	129.927	1.717.757	38.529	218,3%	0,2%
140490-Φυτικά προϊόντα που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	5.072.887	716.795	3.289.380	524.543	54,2%	0,1%

CN6 - Περιγραφή Προϊόντος	2015		2014		Μεταβολή σε αξία	Μερίδιο (βάσει αξίας)
	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)		
310221-Θεικό αμμώνιο	4.071.137	275.166	2.085.579	156.665	95,2%	0,1%
401110-Επίσωτρα με πιεσμένο αέρα, καινούργια, από καουτσούκ, των τύπων που χρησιμοποιούνται για επιβατικά αυτοκίνητα (στα οποία περιλαμβάνονται και τα αυτοκίνητα του τύπου break και τα αγωνιστικά)	3.959.609	8.694	1.129.867	2.934	250,4%	0,1%
392020-Πλάκες, φύλλα, μεμβράνες, ταινίες και λουρίδες, από πλαστικές ύλες μη κυψελώδεις, μη ενισχυμένες ούτε με απανωτές στρώσεις ούτε όμοια συνδυασμένες με άλλες ύλες, χωρίς υπόθεμα, από πολυμερή του προπυλενίου	3.845.313	27.929	7.670.580	49.883	-49,9%	0,1%
230630-Πίτες και άλλα στερεά υπολείμματα, έστω και σπασμένα ή συσσωματωμένα με μορφή σβόλων, από την εξαγωγή σπερμάτων ηλιοτρόπιου	3.311.131	154.640	461.891	26.027	616,9%	0,1%
480511-Χαρτί ημιχημικό για αυλακώσεις	3.174.653	59.101	1.188.675	22.588	167,1%	0,1%
283526-Φωσφορικά του ασβεστίου, άλλα από αυτά του μονο- ή δινατρίου, του καλλίου και το υδρογονοορθοφωσφορικό του ασβεστίου	3.093.458	64.888	2.256.033	51.792	37,1%	0,1%
440710-Ξυλεία κωνοφόρων, πριονισμένη ή πελεκημένη κατά μήκος, κομμένη εγκάρσια ή ξετυλιγμένη, έστω και πλανισμένη, λειασμένη με ελαφρόπετρα ή κολλημένη με εγκάρσια συνένωση, πάχους που υπερβαίνει τα 6 mm	3.045.590	65.393	2.102.960	42.619	44,8%	0,1%
271112-Προπάνιο υγροποιημένο	2.519.696	56.525	525.758	7.255	379,3%	0,1%
281410 Αμμωνία άνυδρη	2.375.964	60.000	0	0		0,1%
760511-Σύρματα από αργίλιο όχι σε κράμα, στα οποία η πιο μεγάλη διάσταση της εγκάρσιας τομής υπερβαίνει τα 7 mm	2.298.804	12.038	1.492.710	8.524	54,0%	0,1%
280300-Άνθρακας (αιθάλες από άνθρακα και άλλες μορφές άνθρακα που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού)	2.275.151	29.268	4.096.726	44.367	-44,5%	0,1%
720837-Πλατέα προϊόντα έλασης, από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες, με πλάτος 600 mm ή περισσότερο, που έχουν ελαθεί σε θερμή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ούτε επενδυμένα, με πάχος 4,75 mm ή περισσότερο αλλά που δεν υπερβαίνει τα 10 mm	2.021.984	53.402	40.896	671	4844,2%	0,1%
270111-Ανθρακίτης, έστω και σε σκόνη, αλλά μη συσσωματωμένος	1.858.440	142.095	1.674.276	148.719	11,0%	0,1%
480411-Χαρτί και χαρτόνια για επικάλυψη, με την ονομασία «kraftliner», μη λευκασμένα	1.821.805	34.628	1.908.775	36.411	-4,6%	0,1%

CN6 - Περιγραφή Προϊόντος	2015		2014		Μεταβολή σε αξία	Μερίδιο (βάσει αξίας)
	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)		
842240 Μηχανές και συσκευές για το περιτύλιγμα ή τη συσκευασία εμπορευμάτων (συμπεριλαμβανομένων των μηχανών και συσκευών για τη συσκευασία σε θερμοσυρρικνούμενο φιλμ)	1.650.000	232	51.150	10	3125,8%	0,0%
830990-Πώματα, καπάκια (σκεπτάσματα), καπάκια (καφούλια) για φιάλες, πώματα βιδωτά για βαρέλια, πλάκες πωμάτων, μολυβδοσφραγίδες και άλλα εξαρτήματα για τη συσκευασία, από κοινά μέταλλα	1.568.378	2.680	1.554.434	2.771	0,9%	0,0%
Εμπιστευτικά προϊόντα	1.395.188	10	58.361	0	2290,6%	0,0%
400260-Καουτσούκ από ισοπρένιο (IR), σε αρχικές μορφές ή σε πλάκες, φύλλα ή ταινίες	1.384.263	9.988	1.046.167	6.794	32,3%	0,0%
230320-Πολτοί τεύτλων, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου και άλλα απορρίμματα ζαχαροποιίας	1.351.389	103.601	775.231	52.414	74,3%	0,0%
970110 Ζωγραφικοί πίνακες και σχέδια	1.249.738	6	7.835	7	15850,7%	0,0%
720449-Απορρίμματα και θραύσματα χυτοσιδήρου, σιδήρου ή χάλυβα, άλλα	1.231.413	49.000	0	0		0,0%
430211 Γουνοδέρματα βιζόν δεψασμένα ή κατεργασμένα, ολόκληρα, έστω και χωρίς κεφάλια, ουρές ή πόδια, που δεν έχουν συναρμολογηθεί	1.207.061	39	485.605	19	148,6%	0,0%
720916-Πλατέα προϊόντα έλασης, από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες, με πλάτος 600 mm ή περισσότερο, που έχουν ελαθεί σε ψυχρή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ούτε επενδυμένα, με πάχος που υπερβαίνει το 1 mm αλλά κατώτερο των 3 mm	1.168.101	26.941	217.372	4.774	437,4%	0,0%
847810 Μηχανές και συσκευές για την προετοιμασία ή τη μεταποίηση του καπνού, που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού	1.050.000	164	0	0		0,0%
271113 Βουτάνια υγροποιημένα	845.130	23.131	0	0		0,0%
310420-Χλωριούχο κάλιο (ως λίπασμα)	841.721	31.461	2.202.569	84.770	-61,8%	0,0%
430219 Γουνοδέρματα δεψασμένα ή κατεργασμένα, ολόκληρα, έστω και χωρίς κεφάλια, ουρές ή πόδια, που δεν έχουν συναρμολογηθεί, άλλα από τα βιζόν	814.819	61	1.490.495	7	-45,3%	0,0%
720838-Πλατέα προϊόντα έλασης, από σίδηρο ή από όχι σε κράμα χάλυβες, με πλάτος 600 mm ή περισσότερο, που έχουν ελαθεί σε θερμή κατάσταση, μη επιστρωμένα με άλλο μέταλλο ούτε επενδυμένα, με πάχος 3 mm ή περισσότερο αλλά λιγότερο των 4,75 mm	798.891	21.137	67.270	1.648	1087,6%	0,0%

CN6 - Περιγραφή Προϊόντος	2015		2014		Μεταβολή σε αξία	Μερίδιο (βάσει αξίας)
	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)	Αξία (σε Ευρώ)	Ποσότητα (σε 100kg)		
283640-Ανθρακικά του καλίου	798.379	12.863	110.288	1.985	623,9%	0,0%
400220-Καουτσούκ από βουταδιένιο (BR), σε αρχικές μορφές ή σε πλάκες, φύλλα ή ταινίες	781.256	5.994	886.234	5.795	-11,8%	0,0%
430110 Γουνοδέρματα βιζόν ακατέργαστα, ολόκληρα, έστω και χωρίς κεφάλια, ουρές ή πόδια	771.084	44	26.389	0	2822,0%	0,0%
250300-Θείο κάθε είδους, με εξαίρεση αυτό που παράγεται με εξαχνωση, με κατακρήμνιση και το κολλοειδές	675.032	50.800	0	0		0,0%
290250 Στυρόλιο	662.189	4.800	0	0		0,0%
Σύνολο 50 πρώτων προϊόντων	3.422.730.344	96.073.572	4.808.063.172	92.450.840	-28,8%	99,6%
Σύνολο ελληνικών εισαγωγών από τη Ρωσία	3.436.390.908	96.265.195	4.831.801.012	93.680.943	-28,9%	100,0%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ (Eurostat), Επεξεργασία: Γραφείο ΟΕΥ Μόσχας

Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω παρατηρούμε τα εξής: Η μείωση των ελληνικών εξαγωγών κατά 40,5% οφείλεται κυρίως στον εκμηδενισμό των εξαγωγών φρούτων και λαχανικών λόγω των ρωσικών αντιμέτρων, καθώς και στη συνεχιζόμενη μείωση των εξαγωγών ενδυμάτων και εξαρτημάτων ένδυσης από γουνοδέρματα, ανελκυστήρων, χρωμάτων και βερνικιών, καθώς και τηλεφωνικών συσκευών.

Ενθαρρυντική κρίνεται η συνεχιζόμενη αύξηση των εξαγωγών φύλλων και ταινιών από αργίλιο, των σωλήνων από χαλκό, καθώς και των προϊόντων ομορφιάς και μακιγιάζ.

Επισημαίνουμε ότι οι εξαγωγές της δασμολογικής κατηγορίας 43.03.10.90 «γουνοδέρματα» είναι στην πραγματικότητα μεγαλύτερες, διότι μεγάλος αριθμός Ρώσων αγοραστών προβαίνουν σε ιδιωτικές αγορές όταν επισκέπτονται την Ελλάδα, είτε ως τουρίστες είτε ως επισκέπτες οργανωμένων προς τούτο εκδρομών, τις οποίες πραγματοποιούν τουριστικά γραφεία σε συνεννόηση με ελληνικές επιχειρήσεις παραγωγής και εμπορίας γουνών. Πλην όμως δεν υπάρχουν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία γι' αυτές τις αγορές και επομένως δεν μπορούμε να προβούμε σε οιαδήποτε εκτίμηση για το μέγεθός τους.

Όσον αφορά τις ρωσικές εξαγωγές προς Ελλάδα, οι οποίες ακολούθησαν επίσης πτωτική πορεία κατά 29%, παρατηρούμε ότι οι τρεις πρώτες δασμολογικές κατηγορίες, οι οποίες όλες αναφέρονται σε προϊόντα ενέργειας, καταλαμβάνουν το συντριπτικό ποσοστό των ρωσικών εξαγωγών προς τη χώρα μας και ανέρχονται αθροιστικά στο 86,2% του συνόλου. Το γεγονός δε αυτό αποτελεί διαχρονικό χαρακτηριστικό των ρωσικών εξαγωγών προς τη χώρα μας, αν και κατά το 2015 παρατηρείται μικρή μείωση του ποσοστού αυτού από τα επίπεδα του 92% που ήταν τα προηγούμενα έτη.

Αντιθέτως, οι ελληνικές εξαγωγές παρουσιάζουν έντονη διαφοροποίηση με τις πρώτες δεκαπέντε σε αξία δασμολογικές κατηγορίες να αποτελούν αθροιστικά το 71% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών προς τη Ρωσία.

II. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ

α) Ρωσικές Επενδύσεις στην Ελλάδα

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Ρωσίας, το απόθεμα ρωσικών ΞΑΕ στην Ελλάδα στις 31.12.2015 διαμορφώθηκε στα 625 εκ. δολάρια ΗΠΑ, μειωμένο κατά 11,5% από το τέλος του 2014 (706 εκ. δολάρια ΗΠΑ). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 0,2% των συνολικών ρωσικών ΞΑΕ στο εξωτερικό.

Κατά το 2015, στην Ελλάδα εισέρρευσαν ρωσικές ΞΑΕ αξίας 12 εκ. δολαρίων ΗΠΑ, που αντιστοιχεί στο 0,1% των συνολικών εξερχόμενων ρωσικών ΞΑΕ κατά το υπό εξέταση έτος.

Οι ρωσικές ΞΑΕ στην Ελλάδα κατευθύνονται κυρίως στους τομείς της ενέργειας, τον χρηματοπιστωτικό, τις τηλεπικοινωνίες, τον τουρισμό και τα ακίνητα, καθώς και τον τομέα των τροφίμων.

Ενέργεια: Η PROMΗΘΕΑΣ GAS ΑΕ, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της ενεργείας ανήκει κατά 50% στον Όμιλο Κοπελούζου και 50% στη ρωσική Gazprom. Η PROMΗΘΕΑΣ GAS ΑΕ ιδρύθηκε το 1991 και έχει ως στόχο της την προμήθεια φυσικού αερίου στην ελληνική αγορά και την ανάπτυξη, κατασκευή και λειτουργία ενεργειακών έργων.

Τραπεζικός τομέας: η Bank Kedr έλαβε το 2007 άδεια έναρξης τραπεζικών εργασιών στην Ελλάδα. Η Bank Kedr ιδρύθηκε το 1991 και είναι η 143η τράπεζα της Ρωσίας με βάση τα

στοιχεία του ενεργητικού της. Ωστόσο, συγκαταλέγεται μεταξύ των 50 μεγαλύτερων ρωσικών εμπορικών τραπεζών βάσει των καταθέσεων.

Το Μάιο του 2011 η ο όμιλος ICT ο οποίος δραστηριοποιείται μεταξύ άλλων στους τομείς ενέργειας και ορυχείων, ενώ ο ιδιοκτήτης της Alexander Nesis είναι από τους βασικούς μετόχους της μεγαλύτερης ιδιωτικής τράπεζας στην Ρωσία OTKRITIE FC BANK, απέκτησε το 5% της Τράπεζας Πειραιώς.

Τηλεπικοινωνίες: η ρωσική Sistema Holding είναι παρούσα στην ελληνική τηλεπικοινωνιακή αγορά μέσω των θυγατρικών της Concern Sitronics και Komstar. Η Concern Sitronics εξαγόρασε στις 30/6/2006 το 51% της ελληνικής INTRACOM TELECOM έναντι €120 εκ. Παράλληλα, η ρωσική τηλεπικοινωνιακή εταιρεία JSC Komstar εξαγόρασε το 51% της Hellas On Line AE (HoL) έναντι τιμήματος €47,9 εκ. μέσω αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Κατ' αυτόν τον τρόπο, η Sistema τοποθετείται στην ελληνική αγορά ως βασικός ανταγωνιστής του ΟΤΕ.

Οπτικά συστήματα: πέραν των ανωτέρω, η Rosoboronexport, η οποία έχει το αποκλειστικό δικαίωμα εξαγωγής ρωσικών οπλικών συστημάτων, έχει συστήσει θυγατρική στην Ελλάδα, την Rosoboron Service – Hellas.

Ακίνητα/Τουρισμός: το 2013 ο Dmitry Ribolovlev αγόρασε για 115 εκ. € το γνωστό νησί Σκορπιός από την Αθηνά Ωνάση. Η ξενοδοχειακή αλυσίδα Atlantica Hotels & Resorts (κατά 50% ανήκει στο γερμανικό όμιλο TUI) και το ρωσικό τουριστικό πρακτορείο Nataly Tours ανακοίνωσαν την από κοινού έναρξη επενδυτικού σχεδίου στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, οι δύο εταίροι σκοπεύουν σε διάστημα πενταετίας να κατασκευάσουν στη χώρα μας είκοσι (20) νέα ξενοδοχεία, το δε ύψος της επένδυσης υπολογίζεται σε 1,2 δισ. €.

Ο όμιλος Mouzenidis κυρίαρχος εδώ και χρόνια της διμερούς τουριστικής αγοράς μέσω του Mouzenidis Travel πρόσθεσε πρόσφατα στο χαρτοφυλάκιο του την αεροπορική εταιρεία Ellinair, την εταιρεία διαχείρισης ακινήτων Mouzenidis Real Estate, το ορθόδοξο προσκυνηματικό κέντρο Solun, τα ξενοδοχεία «Potidea Palace» και «Portes Palace» στη Χαλκιδική, τον χώρο στάθμευσης αυτοκινήτων και την αίθουσα VIP στο αεροδρόμιο «Μακεδονία», την εταιρεία παραγωγής κρασιού Mouzenidis Wine και το κελάρι-κάβα Kava Idea, την εταιρεία αερομεταφορών φορτίων (cargo) CSR Air Services και το πόρταλ Grecomania.ru.

Επίσης, ο μεγάλος ρωσικός όμιλος 'Agroinvest-MIRUM' επένδυσε ήδη το ποσόν των 100 εκ. € με αρχικό σχέδιο επένδυσης 400 εκατ. €. Τον Ιούνιο 2008 η συγκεκριμένη εταιρεία εξαγόρασε τμηματικά 2.000 στρέμματα στην Ανατολική Κρήτη, πλησίον της ξενοδοχειακής μονάδας «Elunda Domes». Η συγκεκριμένη επένδυση λόγω προβλημάτων (πρόβλημα παραμεθόριας περιοχής, χωροταξικά προβλήματα) προχωρά, προς το παρόν τουλάχιστον, μόνον εν μέρει.

Πρόσφατα, ο ρωσικός όμιλος 'wimm bill Dann', εξαγόρασε την γαλακτοβιομηχανία 'ΔΩΔΩΝΗ'. Η ρωσικών συμφερόντων εταιρεία του ομογενούς Ιβάν Σαββίδη εξαγόρασε την καπνοβιομηχανία ΣΕΚΑΠ, εκμίσθωσε για ένα έτος το Ξενοδοχείο 'Macedonia Palace' και κέρδισε τον διαγωνισμό ιδιωτικοποίησης για το 'Ξενία' στο Παλιούρι.

Σημαντικό καταγράφεται επίσης το ενδιαφέρον ρωσικών ομίλων στο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων του 'Λιμένος Θεσσαλονίκης', 'Περιφερειακά αεροδρόμια', κλπ. Ωστόσο, σημειώνεται ότι το αρχικά εκπεφρασμένο ενδιαφέρον των Ρωσικών Σιδηροδρόμων RZD να συμμετάσχουν στην ιδιωτικοποίηση της ΤΡΑΙΝΟΣΕ και της Ελληνικής Εταιρείας Συντήρησης Σιδηροδρομικού Τροχαίου Υλικού (ΕΕΣΣΤΥ) δεν υλοποιήθηκε, καθώς η εταιρεία δεν κατέθεσε

τελικώς δεσμευτική προσφορά κατά τη διαγωνιστική διαδικασία που ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο 2016.

Οφείλει να επισημανθεί τέλος το ολοένα και αυξανόμενο ενδιαφέρον που επιδεικνύουν οι Ρώσοι για απόκτηση εξοχικής κατοικίας στο εξωτερικό, γεγονός που έχει καταστήσει ήδη την Ρωσία υπ' αριθμό 1 στόχο των δραστηριοποιούμενων στο τομέα του real estate της χώρας μας.

β) Ελληνικές Επενδύσεις στην Ρωσία

Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Ρωσίας, η αξία του αποθέματος ελληνικών ΞΑΕ στη Ρωσική Ομοσπονδία στις 31.12.2015 διαμορφώθηκε στα 89,46 εκ. δολάρια ΗΠΑ, αυξημένο οριακά κατά 0,3% από το τέλος του 2014 (89,2 εκ. δολάρια ΗΠΑ). Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο 0,026% των συνολικών ΞΑΕ στη Ρωσία.

Κατά το 2015, σημειώθηκε εκροή ελληνικών ΞΑΕ αξίας 0,5 εκ. δολαρίων ΗΠΑ από τη Ρωσία.

Οι ελληνικές επενδύσεις στη Ρωσία, οι οποίες παραμένουν σε χαμηλό επίπεδο, κατευθύνονται κυρίως στους τομείς των τροφίμων, της κλωστοϋφαντουργίας, των κατασκευών. Σημαντικές επενδύσεις έχουν πραγματοποιηθεί στη Ρωσία από επιχειρήσεις ελληνικών συμφερόντων και κεφάλαιο που έχει εισαχθεί κυρίως μέσω Κύπρου, Λουξεμβούργου και Ολλανδίας. Οι εταιρείες ελληνικών συμφερόντων που δραστηριοποιούνται στη ρωσική επικράτεια είναι περίπου εβδομήντα (70).

Η μεγαλύτερη ελληνική επένδυση στην Ρωσία και από τις μεγαλύτερες ξένες επενδύσεις, εξαιρουμένου του ενεργειακού τομέα, ανήκει στην «Ελληνική Εταιρεία Εμφιαλώσεως – 3Ε», η οποία μέσω της θυγατρικής COCA-COLA HBC Eurasia έχει τα δικαιώματα επί των σημάτων της Coca Cola για το σύνολο της επικρατείας. Διαθέτει 11 εργοστάσια εμφιάλωσης και απασχολεί 13.000 εργαζόμενους. Το 2004 πραγματοποίησε από κοινού με την The Coca Cola Inc. των ΗΠΑ την μεγαλύτερη τότε ξένη επένδυση στην Ρωσία (εξαιρουμένου του ενεργειακού τομέα) εξαγοράζοντας την εταιρεία παραγωγής χυμών Multon. Η Multon κατέχει την 2η θέση στην αγορά χυμών της Ρωσίας. Επί πλέον, εταιρική παρουσία στην Ρωσία έχει και η Frigoglass (LLC FRIGOGLOSS EURASIA), θυγατρική της 3Ε, η οποία την προμηθεύει με επαγγελματικά ψυγεία για την διάθεση των προϊόντων της. Η εταιρεία διαθέτει εργοστάσιο παραγωγής στην πόλη Orel νοτίως της Μόσχας. Το 2011 η εταιρεία εγκαινίασε νέο εργοστάσιο στην περιοχή του Ροστόβ. Ταυτόχρονα, ανακοίνωσε την πρόθεσή της όπως μεταξύ 2012-2016 επενδύσει 3 δις \$ Η.Π.Α. στην Ρωσική οικονομία. Συνολικά, το ύψος της επένδυσης υπολογίζεται σε 4 δις \$ Η.Π.Α.

Η εταιρεία «Chirita» διαθέτει παραγωγική μονάδα στην Αγ. Πετρούπολη από την οποία διοχετεύει τα προϊόντα της (είδη snacks και αρτοποιίας – ζαχαροπλαστικής) σε πολύ μεγάλο αριθμό σημείων πωλήσεως. Επίσης, πραγματοποιεί και εξαγωγές. Το ύψος της επένδυσης υπολογίζεται σε 100 εκατ. ευρώ.

Ως σημαντικές επίσης επιχειρήσεις, όσον αφορά το επενδυμένο κεφάλαιο, θεωρούνται η εταιρεία υφασμάτων και λευκών ειδών «TOGAS» (με 90 καταστήματα και με σημαντικό κανάλι διανομής λευκών ειδών), η Intracom, η Τσιμεντοβιομηχανία «PROMETHEUS» (με εργοστάσιο παραγωγής τσιμέντου στο Βολγκογκράντ), τα «ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΚΡΗΤΗΣ».

Τον Ιανουάριο του 2011 υπεγράφη επίσης συμφωνία παραχώρησης μεταξύ της Κυβέρνησης της Αγίας Πετρούπολης και της κοινοπραξίας ΑΚΤΩΡ ΑΤΕ – ΑΚΤΩΡ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΑΕ – ΗΛΕΚΤΩΡ ΑΕ για τη Μελέτη, Κατασκευή, Χρηματοδότηση, Λειτουργία και Συντήρηση

εργοστασίου επεξεργασίας απορριμμάτων στην περιοχή Yanino της επαρχίας Λένινγκραντ της Αγίας Πετρούπολης.

Επίσης θυγατρική του Ομίλου ΚΟΠΕΛΟΥΖΟΥ, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 7% διεθνούς κοινοπραξίας, συμμετέχει σε έργο ανακαίνισης του αεροδρομίου 'Pulkovo' της Αγίας Πετρούπολης.

Αναφέρεται επίσης η παρουσία των τραπεζών PIRAEUS και EUROBANK (με Γραφεία Αντιπροσωπείας), οι εταιρείες Larin House, Oxette, BSB, με εμπορικά καταστήματα, η εταιρεία ηλεκτρονικού λογισμικού Velti κ.α.

ΣΤ. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Κατά το 2015 το Γραφείο ΟΕΥ διοργάνωσε, συνέδραμε ή συμμετείχε στις εξής δράσεις:

- ✓ Εξασφάλιση συμμετοχής Ρώσων επιχειρηματιών στα Προγράμματα Φιλοξενίας Εμπορικών επισκεπτών της HELEXPO στις Εκθέσεις FRESKON 2015, PHILOXENIA 2015, INFACOMA-ENERGYTECH 2015, HELLENIC JEWELLERY 2015, ZOOTECHNIA 2015, HOTELIA 2015.
- ✓ Διεθνής Έκθεση Θέρμανσης, Κλιματισμού Aqua-Therm Moscow, Μόσχα, 3-6.02.2015
- ✓ Διεθνής Έκθεση Τροφίμων PRODEXPO Μόσχα, 9-13.02.2015
- ✓ Εκδήλωση προβολής ελληνικών βιολογικών φρούτων και λαχανικών σε συνεργασία με την εταιρεία Novacert, 10.02.2015
- ✓ Διεθνής Έκθεση Ενδύματος CPM-Collection Premiere Μόσχα, 24-27.02.2015 και 2-5.09.2015
- ✓ Διεθνής Έκθεση Υποδήματος MOSSHOES, Μόσχα, 10-13.03.2015
- ✓ Διεθνής Έκθεση Καλλυντικών INTERCOSMETICA, Μόσχα, 11-13.03.2015
- ✓ Παρουσίαση των προβλέψεων της Παγκόσμιας Τράπεζας για την πορεία της ρωσικής οικονομίας από την επικεφαλής οικονομολόγο του οργανισμού, αρμόδια για τη Ρωσική Ομοσπονδία, κα Birgit Hansl, Μόσχα, 18.03.2015
- ✓ Εκδήλωση προβολής της Elounda Mare Hotel και εκδήλωση ελληνικής γαστρονομίας, Μόσχα, 02.04.2015
- ✓ Εκδήλωση γευσιγνωσίας οίνων της εταιρείας “ΠΟΠΤΟ ΚΑΡΡΑΣ”, 22.04.2015
- ✓ Διεθνής Έκθεση Αρτοποιίας και Ζαχαροπλαστικής Modern Bakery Moscow, Μόσχα, 22-24.04.2015
- ✓ Ημέρα πληροφόρησης επιχειρηματιών στο Επιμελητήριο Αργολίδας, Άργος, 09.05.2015
- ✓ Συνάντηση Ελλήνων Επιχειρηματιών, Μόσχα, 21.05.2015
- ✓ Εκδηλώσεις γευσιγνωσίας οίνων της εταιρείας “ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΕΙΟΥ”, 15.06.2015 στη Μόσχα και 16.06.2015 στην Αγ. Πετρούπολη
- ✓ Υποστήριξη πολυπληθούς ελληνικής συμμετοχής σε Διεθνές Οικονομικό Forum Αγ. Πετρούπολης, 18-20.06.2015
- ✓ Εκδήλωση προβολής για το ελληνικό ρύζι “Rice Up”, Εταιρεία Novacert, 15.07.2015
- ✓ Διεθνής Έκθεση AUTOMECHANIKA, Μόσχα, 24-27.08.2015
- ✓ Διεθνές Συνέδριο “Fur Products Labeling in the Eurasian Economic Union”, Μόσχα, 09.09.2015
- ✓ Διεθνής Έκθεση Τροφίμων World Food, Μόσχα, 14-16.09.2015
- ✓ Εκδήλωση προβολής ροδακίνων “Think Peach”, Μόσχα, 16.09.2015
- ✓ Διεθνής Έκθεση NECROPOLIS, Μόσχα, 14-16.10.2015
- ✓ Ενημέρωση για την πορεία της ρωσικής οικονομίας από τον εκπρόσωπο του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στη Ρωσική Ομοσπονδία, κ. Gabriel Di Bella, Μόσχα, 21.10.2015
- ✓ Υποστήριξη σε διοργάνωση φαρμακευτικού συνεδρίου “ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΑ” από την εταιρεία “ΚΟΣΜΕΙΝ”, Μουσείο Ακρόπολης, Αθήνα, 24.10.2015
- ✓ Διεθνές Συνέδριο και Έκθεση “Open Innovations Forum”, Μόσχα, 28.10-01.11.2015
- ✓ II International Agroindustrial Dairy Forum, Μόσχα, 18-19.11.2015
- ✓ Φιλανθρωπικό Bazaar του International Women’s Club της Μόσχας, 28.11.2015
- ✓ Διεθνές Συνέδριο και Έκθεση “Transport Week”, Μόσχα, 30.11-05.12.2015
- ✓ Διεθνές Συνέδριο (2nd Moscow International Financial and Economic Forum) “Perspectives of the Eurasian Economic Union in the context of European experience and global challenges”, Μόσχα, 04.12.2015 – Συμμετοχή κ. ΓΓ ΔΟΣ ως ομιλήτη
- ✓ Συμμετοχή σε Στρογγυλό Τραπέζι “Θέματα της Ελληνικής Επιχειρηματικής Κοινότητας στη Ρωσία και οι απαραίτητες συνεργασίες” διοργάνωσης Ελληνο-Ρωσικού Εμπορικού Επιμελητηρίου και Συνδέσμου Επιχειρήσεων “Delovaya Russia”, 10.12.2015
- ✓ Εκδήλωση προβολής ελληνικού τουρισμού του Γραφείου EOT Μόσχας, Μόσχα, 16.12.2015

- ✓ Σειρά εκδηλώσεων του Συνδέσμου Ευρωπαϊκών Επιχειρήσεων σχετικά με τη ρωσική οικονομία, το φορολογικό σύστημα στη Ρωσία, επενδυτικές ευκαιρίες, μεταρρυθμίσεις, παρουσίαση δυναμικών τομέων της ρωσικής οικονομίας ή/και σημαντικών ρωσικών επιχειρήσεων.

Επιχειρηματική Πληροφόρηση:

- ✓ Έκδοση μηνιαίου Ενημερωτικού δελτίου για τις διμερείς εμπορικές σχέσεις
- ✓ Εκπόνηση έρευνας αγοράς για τα καλλυντικά και τα προϊόντα αρωματοποίησης
- ✓ Εκπόνηση έρευνας αγοράς για τη ρωσική αγορά οίνου
- ✓ Εκπόνηση Ετήσιας Έκθεσης έτους 2014

Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Κατά το 2015 η ρωσική οικονομία επηρεάστηκε δραματικά από την επιδείνωση των εξωτερικών συνθηκών η οποία προέκυψε από την συνεχόμενα χαμηλή τιμή του πετρελαίου και των περιορισμών στην πρόσβαση των ρωσικών εταιρειών στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές. Η πτώση των τιμών του πετρελαίου είχε ως αποτέλεσμα την αποδυνάμωση του ρωσικού νομίσματος, η συναλλαγματική ισοτιμία του οποίου ακολουθεί σε μεγάλο βαθμό την πορεία των διεθνών πετρελαϊκών τιμών.

Η υποτίμηση του ρωσικού νομίσματος, σε συνδυασμό με την απαγόρευση εισαγωγών αγροτικών προϊόντων, είχαν ως αποτέλεσμα τη σημαντική αύξηση του πληθωρισμού και ιδίως των τιμών των τροφίμων. Ο υψηλός πληθωρισμός με τη σειρά του, σε συνδυασμό με το υψηλό κόστος δανεισμού, οδηγεί σε σημαντική μείωση της εγχώριας κατανάλωσης.

Όλες αυτές οι εξελίξεις επηρεάζουν αρνητικά τις παραγωγικές δυνατότητες της ρωσικής οικονομίας. Με δεδομένη την αύξηση των τιμών για τα εισαγόμενα επενδυτικά αγαθά, την επιδείνωση των οικονομικών επιδόσεων των επιχειρήσεων, την περιορισμένη πρόσβαση σε μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση και τους αυστηρούς όρους δανεισμού, λόγω υψηλών επιτοκίων, οι επενδύσεις παγίου κεφαλαίου δεν αναμένεται να ανακάμψουν εύκολα. Η μείωση των πραγματικών μισθών και η επιβράδυνση της ανάπτυξης της λιανικής τραπεζικής έχουν οδηγήσει σε μείωση της ζήτησης των καταναλωτών. Οι αρνητικές επιπτώσεις των επιδεινούμενων εξωτερικών συνθηκών μετριάσθηκαν μόνο εν μέρει από την αύξηση της ανταγωνιστικότητας της ρωσικής οικονομίας λόγω της πτώσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Ως αποτέλεσμα, η ρωσική οικονομία διήλθε κατά το 2015 σε φάση ύφεσης με πτώση του ΑΕΠ της τάξης του -3,7%, ενώ κατά το 2016 η ανάπτυξη της οικονομίας αναμένεται μηδενική.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της χώρας κατά το 2016 αναμένεται να είναι μόλις 1,3% υψηλότερο από ό, τι ήταν πριν από την κρίση του 2008.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) προβλέπει ότι, χωρίς διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, ο ρυθμός ανάπτυξης της ρωσικής οικονομίας δεν θα ξεπεράσει το 1,5% ετησίως. Το Υπουργείο Οικονομικών της χώρας έχει προβεί επίσης σε παρόμοια πρόβλεψη, υποστηρίζοντας ότι, απουσία διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης θα φθάσει μόλις σε 1-1,3%.

Στις απαισιόδοξες αυτές προβλέψεις έρχεται να προστεθεί και η εκτίμηση της Κεντρικής Τράπεζας της χώρας, σύμφωνα με την οποία, ακόμη και αν οι τιμές του πετρελαίου έφθαναν τα 100 δολ./βαρέλι, η ρωσική οικονομία θα ήταν ανίκανη να αναπτύσσεται ταχύτερα από 1,5-2% ανά έτος, χωρίς ριζικές μεταρρυθμίσεις. Μάλιστα, σε πρόσφατη έκθεση νομισματικής πολιτικής της Κεντρικής Τράπεζας, προβλέπεται στο βασικό της σενάριο ότι ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ το 2017 δεν θα ξεπεράσει το 1%, ενώ κατά τα έτη 2018-2019 το ποσοστό αυτό θα κινηθεί από 1,5-2% σε ετήσια βάση.

Συμπερασματικά, η επιδείνωση των εξωτερικών συνθηκών που προκύπτει από την πτώση των τιμών του πετρελαίου και των περιορισμών στην πρόσβαση των ρωσικών εταιρειών στις διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές, έχει επηρεάσει αρνητικά τις παραγωγικές δυνατότητες της ρωσικής οικονομίας. Η αβεβαιότητα σχετικά με τις περαιτέρω εξελίξεις στη ρωσική οικονομία και τις χρηματοπιστωτικές αγορές για τα επόμενα χρόνια φαίνεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται. Πηγή αυτής της αβεβαιότητας είναι κυρίως εξωτερικοί παράγοντες που σχετίζονται με τις

μεταβολές στη διάρθρωση της αγοράς πετρελαίου και τις αβέβαιες προοπτικές για την οικονομική ανάπτυξη στην Κίνα. Επιπλέον, οι οικονομικές εξελίξεις στη Ρωσία θα εξαρτηθούν από την ικανότητα της εθνικής οικονομίας να προσαρμοστεί σε πιθανές εξωτερικές κρίσεις (shocks).

* * * * *

Προκειμένου η οικονομία της χώρας να καταφέρει να ανακάμψει, θα απαιτηθεί εκσυγχρονισμός αυτής και η απεξάρτησή της από τους φυσικούς πόρους, η οποία προϋποθέτει μεταξύ άλλων τα εξής:

A) τη διατήρηση της δημοσιονομικής σταθερότητας, μέσω αποταμίευσης και συνετής χρήσης των εσόδων από τις εξαγωγές ενεργειακών προϊόντων, τον έλεγχο του πληθωρισμού και την αύξηση του ελέγχου στις τράπεζες και τα ιδιωτικά δάνεια.

B) την πραγματοποίηση διαρθρωτικών αλλαγών προς την κατεύθυνση της μείωσης της συμμετοχής του κράτους στην οικονομία, της βελτίωσης του επενδυτικού περιβάλλοντος, της επίλυσης του προβλήματος της μείωσης και γήρανσης του πληθυσμού και τέλος της διαφάνειας και μείωσης της διαφθοράς. Γεγονός παραμένει ότι ο πλούτος που συγκεντρώνεται από τις εξαγωγές πρώτων υλών είτε λόγω αντικειμενικής αδυναμίας (τεράστιο μέγεθος της χώρας, κοινωνικές και πολιτιστικές ανισότητες στο πληθυσμό, ελλείψεις υποδομές και τεχνογνωσία κλπ) είτε λόγω διαφθοράς και γραφειοκρατίας, δεν βρίσκει εύκολο τρόπο να διαχυθεί στην κοινωνία και δη σε χρήσιμες – καινοτόμες επενδύσεις, οι οποίες θα θέσουν τα θεμέλια σταθερής και μακροχρόνιας ανάπτυξης της οικονομίας. Αντιθέτως, τα χρήματα αυτά αποταμιεύονται σε κρατικά ταμεία (Εθνικό Ταμείο Πλούτου, Αποθεματικό Ταμείο) για τις αντιμετώπιση αναγκών του προϋπολογισμού είτε διοχετεύονται σε φορολογικούς παραδείσους στο εξωτερικό, είτε τέλος – στην καλύτερη περίπτωση– επανεπενδύονται στους «γνώριμους τομείς» της εξόρυξης πρώτων υλών στο εσωτερικό αλλά και το εξωτερικό.

Επιπλέον, με στόχο τον εκσυγχρονισμό και την τόνωση της εγχώριας παραγωγής, η Ρωσική Κυβέρνηση ξεκίνησε ήδη εντός του 2014 την εφαρμογή εκτεταμένου προγράμματος υποκατάστασης των εισαγωγών, εμποδίζοντας τις ξένες εταιρείες να συμμετάσχουν σε ομοσπονδιακούς και δημοτικούς διαγωνισμούς. Για τη στήριξη του προγράμματος αυτού, ο προϋπολογισμός του 2015-2017 προβλέπει τη διάθεση 20 δισ. ρουβλίων στον γεωργικό τομέα της χώρας, και άλλων 20 δισ. στη βιομηχανία, εκ των οποίων 1 δισ. ρούβλια θα κατευθυνθεί στη στήριξη της εγχώριας βιομηχανίας αερομεταφορών.

* * * * *

Όσον αφορά τις δυνατότητες προσέγγισης της αγοράς της χώρας εκ μέρους των Ελλήνων επιχειρηματιών μεμονωμένα ή συλλογικά, και ενίοτε με την αρωγή των δημοσίων φορέων, πρέπει να επισημανθεί ότι η ρωσική οικονομία παραμένει τόσο στην πράξη όσο και στην νοοτροπία μία σε μεγάλο βαθμό κρατικά διευθυνόμενη οικονομία. Τα τεράστια εμπόδια φυτοϋγειονομικών / τεχνικών προδιαγραφών που τίθενται κατά καιρούς στις εισαγωγές προϊόντων από το εξωτερικό, η συνεχής μεταβολή των ισχυόντων κανονισμών, η παροχή της απαραίτητης πληροφόρησης μόνο στη ρωσική γλώσσα, καθώς και η απαίτηση όλες οι φόρμες και αιτήσεις που πρέπει να υποβληθούν κατά την εισαγωγή να είναι επίσης στη ρωσική, τα πάσης φύσεως γραφειοκρατικά εμπόδια είναι πολύ συχνό φαινόμενο.

Παρά ταύτα παραμένουν τα αντικειμενικά πλεονεκτήματα – ευκαιρίες της Ρωσικής οικονομίας, τα οποία συνοπτικά έχουν ως εξής:

- ✓ Μεγάλη αγορά
- ✓ Νέα αγορά
- ✓ Μεγάλη ροπή προς κατανάλωση
- ✓ Ενδιαφέρον για νέα προϊόντα, τρόπους ζωής, προσλαμβάνουσες παραστάσεις κλπ.

Συνδυάζοντας τα ανωτέρω προκύπτει ότι η Ρωσική αγορά δεν ενδείκνυται για πρόσκαιρες και ευκαιριακές εξαγωγές, αλλά προκειμένου να στεφθούν με επιτυχία οι προσπάθειες διείσδυσης των επιχειρήσεων της χώρας μας στη Ρωσική αγορά, με την αρωγή των εκάστοτε υποστηρικτικών δημοσίων υπηρεσιών (Γραφείο ΟΕΥ, Ενιαίος Φορέας Εξωστρέφειας, Εμπορικά Επιμελητήρια κλπ) απαιτείται καλός σχεδιασμός και επιμονή.

Στην πράξη, οι δυνατότητες της χώρας μας να επωφεληθούν των ως άνω δυνατοτήτων που προσφέρει η εσωτερική αγορά της Ρωσίας, εκτιμούμε ότι θα πρέπει να επικεντρωθούν σε τομείς που κατά τη γνώμη μας υπήρχε ανέκαθεν απόλυτο πλεονέκτημα:

α) τρόφιμα, όπου η εγχώρια παραγωγή δεν είναι εν γένει σε θέση να καλύψει τις ανάγκες του εγχώριου καταναλωτικού κοινού τόσο σε ποσότητα όσο και (με τη σταδιακή βελτίωση του βιοτικού επιπέδου) σε ποιότητα. Η επιβολή της απαγόρευσης εισαγωγών αγροτικών προϊόντων από τη Ρωσία βεβαίως δημιουργεί πρόσθετα προβλήματα για σειρά προϊόντων αυτής της κατηγορίας (βλ. παράρτημα για κατάλογο προϊόντων).

β) άλλα επιμέρους καταναλωτικά αγαθά όπως γούνες, δομικά υλικά, ανελκυστήρες κλπ

γ) τουρισμός, με ιδιαίτερη έμφαση στον ιατρικό και τον εκκλησιαστικό τουρισμό

δ) τουριστικά ακίνητα

Οι κλάδοι αυτοί συνδέονται πολλαπλώς μεταξύ τους και ως εκ τούτου τυχόν προωθητικές ενέργειες οφείλουν να συντονιστούν προκειμένου τόσο να πολλαπλασιαστεί το αποτέλεσμα τους με τη δημιουργία ενιαίου brand name όσο και να μειωθεί το κόστος και η σπατάλη των πόρων που θα χρησιμοποιηθούν.

Ανά επί μέρους τομέα και όσον αφορά τα τρόφιμα αλλά και τα επιμέρους καταναλωτικά αγαθά για τα οποία υπάρχει ζήτηση στην Ρωσία, ιδιαίτερη έμφαση οφείλει να δοθεί στο συντονισμό της προσπάθειας υπέρβασης των γνωστών εμποδίων (τελωνειακή διασάφηση, πιστοποίηση προϊόντων και δειγμάτων, πληρωμή entrance fees στα σουπερμάρκετ κλπ), τους οποίους ο εκάστοτε μικρός εξαγωγέας δεν είναι συνήθως σε θέση να αντιμετωπίσει μόνος του με αποτέλεσμα να παραιτείται των προσπαθειών εισόδου στην αγορά της Ρωσίας.

Επίσης τονίζεται, όσον αφορά στις προωθητικές ενέργειες που θα ληφθούν στο μέλλον, η ανάγκη όπως χάριν αποτελεσματικότητας αυτές επικεντρώνονται σε ένα κλάδο οικονομικής δραστηριότητας κάθε φορά. Στο μέτρο δε που η αγορά της Μόσχας, για πολλά από τα προϊόντα ενδιαφέροντός μας, μεταξύ των οποίων και των τροφίμων, παρουσιάζει σημάδια κορεσμού, προκύπτει άμεσα η ανάγκη προσέγγισης της αγοράς των πόλεων της ρωσικής περιφέρειας.

Στον τουρισμό, πέρα από την επιδίωξη –στο μέτρο που δίνεται η δυνατότητα στο πλαίσιο της συνθήκης Shengen– απάλειψης των πλεονεκτημάτων που χαίρουν ανταγωνίστριες με εμάς

χώρες, λόγω ευνοϊκότερου καθεστώτος χορήγησης θεωρήσεων εισόδου, υπάρχει το θέμα της επέκτασης των αεροπορικών δρομολογίων ιδίως την καλοκαιρινή περίοδο.

Όσον αφορά στον τομέα της κατοικίας, πέρα από το πάγιο αίτημα για μείωση της γραφειοκρατίας που συνδέεται με την απόκτησης τίτλου στην χώρα μας από ξένο υπήκοο, πρόσθετα ευεργετικά αποτελέσματα θα έχει η προσέλκυση του ενδιαφέροντος χρηματοδότησης τέτοιων επενδύσεων και από ρωσικές τράπεζες.

Ειδικής μνείας χρήζει επίσης ο τομέας των κατασκευών. Τόσο σε ομοσπονδιακό όσο και σε επίπεδο Περιφερειακών Κυβερνήσεων και Δημοτικών Αρχών προκηρύσσονται κατά καιρούς σημαντικά κατασκευαστικά έργα. Η επιτυχία των ελληνικών κατασκευαστικών εταιρειών στους σχετικούς διαγωνισμούς εκτιμάται πιθανότερη όσο συστηματικότερη και μακρόπνοη είναι η προηγηθείσα καλλιέργεια της σχέσης τους με τις εκάστοτε εδώ αναθέτουσες αρχές.

Η. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

I. Ρωσική απαγόρευση εισαγωγών αγροτικών προϊόντων από χώρες της ΕΕ, ΗΠΑ, Αυστραλία, Καναδά, Νορβηγία, Ισλανδία, Αλβανία, Ουκρανία, Μαυροβούνιο και Λιχτενστάιν

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

γεωργικών προϊόντων, πρώτων υλών και τροφίμων, τα οποία προέρχονται από τις ΗΠΑ, τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Καναδά, την Αυστραλία, την Νορβηγία, την Ουκρανία, την Αλβανία, το Μαυροβούνιο, την Ισλανδία και το Λιχτενστάιν και των οποίων απαγορεύεται η εισαγωγή στη Ρωσική Ομοσπονδία μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2017

Κωδικός Συνδυασμένης Ονοματολογίας	Περιγραφή εμπορεύματος *)***)
0201	Κρέατα βοοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0202	Κρέατα βοοειδών, κατεψυγμένα
0203	Κρέατα χοιροειδών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα
0207	Κρέατα και παραπροϊόντα βρώσιμα, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα, πουλερικών της κλάσης 0105
Από τον 0210**	Κρέατα αλατισμένα ή σε άρμη, αποξηραμένα ή καπνιστά
Από τον 0301**	Ψάρια ζωντανά (πέστροφες, χέλια, κυπρίνοι, σολομοί), με εξαίρεση τον γόνο σολομού (salmo salar) και πέστροφας (salmo trutta και oncorhynchus mykiss)
0302	Ψάρια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, με εξαίρεση τα φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304, δηλαδή σολωμοειδή (πέστροφες, σολομοί), πλατύψαρα (γλωσσοειδή) τόνοι, ρέγγες, μπακαλιάροι, άλλα ψάρια (σαρδέλες, γάδοι, σκουμπριά, χέλια, γαύροι, λιθρίνια, φαγκριά, ξιφίας, σαυρίδια λαυράκια, τσιπούρες
0303	Ψάρια κατεψυγμένα, με εξαίρεση τα φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304, δηλαδή σολομοί, άλλα σολωμοειδή (πέστροφες), πλατύψαρα (γλωσσοειδή), τόνοι, ρέγγες, μπακαλιάροι, άλλα ψάρια (σαρδέλες, γάδοι, σκουμπριά, χέλια, γαύροι, λιθρίνια, φαγκριά, ξιφίας, σαυρίδια λαυράκια, συκώτια, αυγά και σπέρματα
0304	Φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών (έστω και αλεσμένα), νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα
0305	Ψάρια αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ψάρια καπνιστά έστω και ψημένα πριν ή κατά τη διάρκεια του καπνίσματος. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων (πελέτες ψαριών, κατάλληλα για τη διατροφή ανθρώπων) δηλαδή αλεύρια, συκώτια, αυγά και σπέρματα ψαριών, φιλέτα ψαριών αποξηραμένα, ψάρια καπνιστά, ψάρια αλατισμένα
0306	Μαλακόστρακα, έστω και χωρίς το όστρακό τους, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Μαλακόστρακα με το όστρακό τους, βρασμένα σε νερό ή ατμό, έστω και διατηρημένα με απλή ψύξη,

Κωδικός Συνδυασμένης Ονοματολογίας	Περιγραφή εμπορεύματος *)***)
	κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων μαλακοστράκων κατάλληλα για τη διατροφή των ανθρώπων (καραβίδες, αστακοί, γαρίδες, καβούρια
Από τον 0307**	Μαλάκια, έστω και χωρισμένα από το κοχύλι τους, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα από τα μαλακόστρακα και τα μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων (πελέτες) ασπόνδυλων υδρόβιων άλλων από τα μαλακόστρακα, κατάλληλα για τη διατροφή των ανθρώπων (στρείδια, χτένια, μύδια, σουπιές, χταπόδια, σαλιγκάρια). Εξαιρούνται οι γόννοι στρειδιών και μυδιών
0308	Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα μαλακόστρακα και μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα από τα μαλακόστρακα και τα μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων (πελέτες) ασπόνδυλων υδρόβιων άλλων από τα μαλακόστρακα, κατάλληλα για τη διατροφή των ανθρώπων (Ολοθούρια, αχινοί, Μέδουσες)
Από τον 0401**	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα και δεν περιέχουν ζάχαρη ή άλλα γλυκαντικά. Εξαιρούνται το ειδικό γάλα χωρίς λακτόζη και τα γαλακτοκομικά προϊόντα χωρίς λακτόζη, που προορίζονται για διαιτητική διατροφική θεραπεία και διαιτητική προληπτική διατροφή
Από τον 0402**	Γάλα και κρέμα γάλακτος(ανθόγαλα), συμπυκνωμένα ή με προθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών. Εξαιρούνται το ειδικό γάλα χωρίς λακτόζη και τα γαλακτοκομικά προϊόντα χωρίς λακτόζη, που προορίζονται για διαιτητική διατροφική θεραπεία και διαιτητική προληπτική διατροφή
Από τον 0403**	Βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα και πηγμένη κρέμα, γιαούρτι, κεφίρ και άλλα γάλατα και κρέμες που έχουν υποστεί ζύμωση ή έχουν καταστεί όξινα, έστω και συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αρωματισμένα ή με προσθήκη φρούτων ή κακάου. Εξαιρούνται το ειδικό γάλα χωρίς λακτόζη και τα γαλακτοκομικά προϊόντα χωρίς λακτόζη, που προορίζονται για διαιτητική διατροφική θεραπεία και διαιτητική προληπτική διατροφή
Από τον 0404**	Ορός γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών. Προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του γάλακτος, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού. Εξαιρούνται το ειδικό γάλα χωρίς λακτόζη και τα γαλακτοκομικά προϊόντα χωρίς λακτόζη, που προορίζονται για διαιτητική διατροφική θεραπεία και διαιτητική προληπτική διατροφή
Από τον 0405**	Βούτυρα και άλλες λιπαρές ουσίες προερχόμενες από το γάλα. Γαλακτικές λιπαρές ύλες για επάλειψη. Εξαιρούνται το ειδικό γάλα χωρίς λακτόζη και τα γαλακτοκομικά προϊόντα χωρίς λακτόζη, που

Κωδικός Συνδυασμένης Ονοματολογίας	Περιγραφή εμπορεύματος *)***)
	προορίζονται για διαιτητική διατροφική θεραπεία και διαιτητική προληπτική διατροφή
0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί
0701 (με εξαίρεση τον 0701 10 000 0)	Πατάτες νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη (εξαιρούνται οι πατάτες για σπορά)
0702 00 000	Ντομάτες νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη
0703 (με εξαίρεση τον 0703 10 110 0)	Κρεμμύδια ασκαλώνια, σκόρδα, πράσα και άλλα παρόμοια λαχανικά, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (εξαιρούνται τα κρεμμύδια για σπορά)
0704	Κράμβες, κουνουπίδια, κράμβες σγουρές, γογυλοκράμβες και παρόμοια βρώσιμα προϊόντα του γένους Brassica, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0705	Μαρούλια (Lactuca sativa) και ραδίκια (Cichorium spp.), νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0706	Καρότα, γογγύλια, κοκκινογούλια για σαλάτα, λαγόχορτο (σκουλί), ραπανοσέλινια, ραπάνια και παρόμοιες βρώσιμες ρίζες, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0707 00	Αγγούρια και αγγουράκια, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0708	Λαχανικά λοβοφόρα, με ή χωρίς λοβό, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0709	Άλλα λαχανικά, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (αγκινάρες, σπαράγγια μελιτζάνες, σέλινια μανιτάρια και τρούφες, πιπεριές, σπανάκια, ΕΛΙΕΣ, κάππαρη, μάραθο, κολοκυθάκια)
0710	Λαχανικά άβραστα ή βρασμένα στο νερό ή στον ατμό, κατεψυγμένα
0711	Λαχανικά διατηρημένα προσωρινά (π.χ. με διοξείδιο του θείου ή σε άρμη, θειωμένο νερό ή σε νερό στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που χρησιμεύουν για να εξασφαλισθεί προσωρινά η διατήρησή τους), αλλά ακατάλληλα για διατροφή στην κατάσταση που βρίσκονται (Ελίές, Κάππαρη, αγγούρια, μανιτάρια και τρούφες, άλλα λαχανικά)
0712 (με εξαίρεση τον 0712 90 110 0)	Λαχανικά ξερά, έστω και κομμένα σε τεμάχια ή σε φέτες ή και τριμμένα ή σε σκόνη, αλλά όχι αλλιώς παρασκευασμένα (εξαιρούνται τα υβρίδια γλυκού καλαμποκιού που προορίζονται για σπορά)
0713 (με εξαίρεση τον 0713 10 100 0)	Όσπρια ξερά, χωρίς λοβό, έστω και ξεφλουδισμένα ή σπασμένα (εξαιρούνται τα μπιζέλια που προορίζονται για σπορά)
0714	Ρίζες μανιόκας, αραρούτης ή σαλεππιού, κόνδυλοι ηλιανθού (ψευδοκολοκάσια), γλυκοπατάτες και παρόμοιες ρίζες και κόνδυλοι με υψηλή περιεκτικότητα σ άμυλο ή ινουλίνη, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα ή αποξηραμένα, έστω και κομμένα σε τεμάχια ή συσσωματωμένα σε μορφή σβόλων)
0801	Καρύδια κοκοφοινίκων, καρύδια Βραζιλίας και καρύδια ανακαρδιοειδών, νωπά ή ξερά, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους
0802	Άλλοι καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους
0803	Μπανάνες, στις οποίες περιλαμβάνονται και του είδους των Αντιλλών, νωπές ή ξερές
0804	Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αχλάδια των ποικιλιών avocats και

Κωδικός Συνδυασμένης Ονοματολογίας	Περιγραφή εμπορεύματος *)***)
	gouaves, μάγγες και μαγγούστες, νωπά ή ξερά
0805	Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά
0806	Σταφύλια, νωπά ή ξερά
0807	Πεπόνια (στα οποία περιλαμβάνονται και τα καρπούζια) και καρποί παπαίας, νωπά
0808	Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά
0809	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα (στα οποία περιλαμβάνονται και τα brugnonis και nectarines), δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά
0810	Άλλοι καρποί και φρούτα νωπά
0811	Καρποί και φρούτα, άψητα ή ψημένα στον ατμό ή βρασμένα στο νερό, κατεψυγμένα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών
0813	Καρποί και φρούτα αποξηραμένα, άλλα από εκείνα των κλάσεων 0801 μέχρι και 0806. Μείγματα αποξηραμένων καρπών και φρούτων ή καρπών με κέλυφος του κεφαλαίου αυτού
160100	Λουκάνικα, σαλάμια και παρόμοια προϊόντα, από κρέας, παραπροϊόντα σφαγίων ή αίμα. Παρασκευάσματα διατροφής με βάση τα προϊόντα αυτά
1901 90 110 0	Εκχυλίσματα βύνης, περιεκτικότητας σε ξερό εκχύλισμα ίσης ή ανώτερης του 90 % κατά βάρος
1901 90 910 0	Άλλα προϊόντα, που δεν περιέχουν λιπαρές ύλες που προέρχονται από το γάλα, ζαχαρόζη, ισογλυκόζη, γλυκόζη, άμυλα κάθε είδους ή που περιέχουν κατά βάρος λιγότερο του 1,5 % λιπαρές ύλες που προέρχονται από το γάλα, λιγότερο του 5 % ζαχαρόζη (συμπεριλαμβανομένου του ιμβερτοποιημένου ζάχαρου) ή ισογλυκόζη, λιγότερο του 5 % γλυκόζη ή άμυλα κάθε είδους, εξαιρουμένων των παρασκευασμάτων διατροφής σε σκόνη από προϊόντα των κλάσεων 0401 μέχρι 0404
Από τον 1901 90 990 0**	Άλλα προϊόντα, που κατασκευάζονται από τεχνολογίες για την παραγωγή τυριού και περιέχουν κατά βάρος λιπαρές ύλες που προέρχονται από το γάλα $\geq 1,5\%$
Από τους 2106 90 920 0, 2106 90 980 4, 2106 90 980 5, 2106 90 980 9**	Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται αλλού. Εξαιρούνται τα βιολογικά ενεργά συμπληρώματα, συμπλέγματα βιταμινών και ιχνοστοιχείων, πρόσθετα γεύσης, συμπυκνώματα πρωτεϊνών (ζωικής και φυτικής προέλευσης) και τα μείγματα τους, φυτικές ίνες τροφίμων, πρόσθετα τροφίμων (συμπεριλαμβανομένων των συμπλεγμάτων).
2501 00	Αλάτι (στο οποίο περιλαμβάνεται και το επιτραπέζιο και το μετουσιωμένο αλάτι) και χλωριούχο νάτριο καθαρό, έστω και σε υδατικό διάλυμα ή με προσθήκη αντισυσσωματικών ουσιών ή ουσιών που εξασφαλίζουν καλή ρευστότητα. Θαλασσινό νερό

* Η εφαρμογή του ως άνω καταλόγου λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τους κωδικούς ΣΟ. Η περιγραφή του εμπορεύματος παρατίθεται για λόγους διευκόλυνσης

**Η εφαρμογή του εν λόγω κωδικού λαμβάνει χώρα τόσο βάσει του κωδικού ΣΟ όσο και βάσει της περιγραφής του εμπορεύματος.

***Εξαιρουμένων των προϊόντων που προορίζονται για παιδική διατροφή.

II. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ – ΡΩΣΙΑΣ

Το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τις οικονομικές σχέσεις των δύο χωρών περιλαμβάνει:

Α) Συμφωνία Οικονομικής, Βιομηχανικής, Τεχνολογικής και Επιστημονικής Συνεργασίας

(Αθήνα, 30-06-1993, Ν 2249/1994, ΦΕΚ 187/Α/10.11.1994, έναρξη ισχύος 5.1.1995, ΦΕΚ 130/Α/26.6.2001)

Β) Συμφωνία για την Προώθηση και την Αμοιβαία Προστασία των Επενδύσεων

(Αθήνα, 30.6.1993, Ν 2248/1994 ΦΕΚ 187 Α/Α/10.11.1994, έναρξη ισχύος 23/2/1997 ΦΕΚ 23Α/26.2.1997).

Γ) Συμφωνία για την Προμήθεια Φυσικού αερίου από την Ε.Σ.Σ.Δ.

(07.10.1987, Ν. 1748/1988 ΦΕΚ 20/Α/03.02.1988, έναρξη ισχύος 14.03.1987, Ανακοίνωση ΦΕΚ 79/Α/29.04.1988 25, Προσάρτημα 1.7.1993 και Πρωτόκολλο τροποποιητικό του προσαρτήματος 19/12/1994, Ν 2295/95 ΦΕΚ 43Α, ΦΕΚ 66/Α/7.4.1995).

Γι) Συμφωνία για Ανταγορές Ελληνικών Προϊόντων και Υπηρεσιών έναντι προμήθειας Φυσικού Αερίου (Κυρώθηκε με τον Ν 2032/92 ΦΕΚ 54).

Η Συμφωνία των Ανταγορών προβλέπει ότι το 70-75% του συναλλάγματος από τις εξαγωγές φυσικού αερίου στην Ελλάδα θα χρησιμοποιηθεί από τη Ρωσία για την αγορά ελληνικών προϊόντων και για την πληρωμή υπηρεσιών ελληνικών εταιρειών για την κατασκευή έργων στη Ρωσία.

Δ) Υπογραφή Διακρατικής Συμφωνίας για τον Αγωγό Μπουργκάς- Αλεξανδρούπολη

Υπογραφή στις 15.03.2007 μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας, της Κυβέρνησης της Ρωσικής Ομοσπονδίας και της Κυβέρνησης της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας και θέση της σε ισχύ στις 03.07.2007 ως βάση για μια επικερδή και για τις τρεις χώρες συνεργασία. Η συμφωνία για τη σύσταση της εταιρείας, η οποία θα υλοποιήσει το έργο υπεγράφη στη Σόφια στις 18.01.2008.

Ε) Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας και Αποτροπής της Φοροδιαφυγής για Φόρους Εισοδήματος και Κεφαλαίου

(Μόσχα, 26.06.2000, Ν. 3047/2002 ΦΕΚ 200/Α/2002, έναρξη ισχύος 20.12.2007 ΦΕΚ. 12/Α/6.2.2008).

ΣΤ) Συμφωνία Διεθνών Οδικών Μεταφορών

(Μόσχα, 15.12.2011, κύρωση και έναρξη ισχύος με Ν. 4241/2014 ΦΕΚ 49/Α/28.2.2014).

Ζ) Συμφωνία Τουριστικής Συνεργασίας

(30.06.1993, Ν 2210/1994, ΦΕΚ 73/Α/11.5.1994, έναρξη ισχύος 16/8/1994, ΦΕΚ 179/Α/27.10.1994)

Η σύγκληση της 1ης συνόδου Μικτής Επιτροπής Τουρισμού έλαβε χώρα στη Μόσχα (20.3.2007). Η σύναψη Συμφωνίας Ευρωπαϊκής Κοινότητας-Ρωσίας, για την απλούστευση της έκδοσης θεωρήσεων εισόδου διαμονής, η οποία ετέθη σε ισχύ από 1.6.2007, αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση των επισκέψεων Ρώσων τουριστών στη χώρα μας.

Η) Συμφωνία για Συνεργασία στο Γεωργικό Τομέα

(Αθήνα, 28.7.1999, Ν. 2823/2000 ΦΕΚ 89/Α/ 16.3.2000, έναρξη ισχύος 6/10/2000, ΦΕΚ 250/Α/14.11.2000)

Θ) Συμφωνία για την ανάπτυξη της Περιφερειακής Συνεργασίας Ελλάδας και Περιφέρειας Κρασονοντάρ

(Αθήνα, 1.7.1993, Ν. 2295/95 ΦΕΚ 43/Α/24.2.1995)

Ι) Συμφωνία για Συνεργασία στον Τελωνειακό Τομέα

(Μόσχα, 23.7.1991, Ν. 2529/1997 ΦΕΚ 217/Α/23.6.1998).

Κ) Συμφωνία Αεροπορικών Μεταφορών

(Αθήνα, 6.12.2001, Ν. 3077/2002/ΦΕΚ309/Α/10-12-2002, έναρξη ισχύος 13.02.2003 ΦΕΚ 96/Α/23-04-03).
Επί του παρόντος υφίσταται νέα Συμφωνία υπό διαπραγμάτευση.

ΚΑ) Συμφωνία για την εμπορική ναυτιλία

(Αθήνα, 6.12.2001, Ν. 3857/2010, ΦΕΚ 101/Α/1.7.2010. Έναρξη ισχύος 22.8.2010)

ΚΒ) Συμφωνία για τη συνεργασία στο τομέα καυσίμων και ενέργειας

(Αθήνα, 6.12.2001, Ν. 3136/2003, ΦΕΚ 89/Α/14.4.2003. Έναρξη ισχύος 2.3.2004 ΦΕΚ 90/Α/24.4.2004)

ΚΓ) Συμφωνία για συνεργασία στο τομέα της κτηνιατρικής

(Αθήνα, 28.7.1999, Ν. 2822/2000, ΦΕΚ 88/Α/16.3.2000, Έναρξη ισχύος 6/10/2000, ΦΕΚ 250/Α/14.11.2000)

ΚΔ) Συμφωνία περί συνεργασίας στον τομέα των ταχυδρομείων και των τηλεπικοινωνιών

(Αθήνα, 29.7.1999, Ν. 2887/2001, ΦΕΚ 35/Α/28.2.2001, Έναρξη ισχύος 28/3/2001, ΦΕΚ 130/Α/26.6.2001)

Η διμερής Συμφωνία Προστασίας Επενδύσεων μεταξύ Ελλάδος και Ρωσίας, που κυρώθηκε με το ν. 2248/94-ΦΕΚ 187^Α και ισχύει από την 23.2.1997, προβλέπει την αρχή της μη διάκρισης, η οποία, εξάλλου, προβλεπόταν και στο άρθρο 28 της συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης και Συνεργασίας ΕΕ-Ρωσίας.